TILINPÄÄTÖS
2025

Khall 4.5.2026 § 81
Kvalt 8.6.2026 §

Sisällysluettelo

1. TOIMINTAKERTOMUS 5
1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS 5
1.2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA 8
1.2.1 Yleistietoa kunnasta 8
1.2.2 Kunnan luottamushenkilöorganisaatio 10
1.2.3 Kunnan henkilöstöorganisaatio 14
1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne 15
1.2.5 Kuntien talouden kehitys 17
1.2.6 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa 18
1.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä 19
1.2.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista 20
1.3 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ 23
1.4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS 25
1.4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut 25
1.4.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 26
1.4.3 Tase ja sen tunnusluvut 27
1.4.4 Kokonaistulot ja menot 29
1.5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS 30
1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä 30
1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus 30
1.5.3 Oleelliset konsernia koskevat tapahtumat 31
1.5.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä 35
1.5.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut 36
1.5.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut 37
1.5.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut 38
1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET 40
2. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMISVERTAILU 41
2.1 1100 Kunnanvaltuusto 41
2.2 1200 Tarkastuslautakunta 43
2.3 Kunnanhallitus 45
2.3.1 1300 Luottamushenkilöjohto 46
2.3.2 1500 Hallintopalvelut 49
2.3.3 1700 Kunnan tilat ja osakehuoneistot 51
2.3.4 1600 Työllisyyspalvelut 52
2.4 Keskusvaalilautakunta 53
2.4.1 1800 Vaalilautakunta 53
2.5 Hyvinvointilautakunta 54

2.5.1 3000 Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen ... 55
2.5.2 4500 Kirjasto- ja kulttuuritoimi ... 57
2.5.3 4700 Liikuntatoimi ... 60
2.5.4 4800 Nuorisotoimi ... 63
2.6 Sivistyslautakunta ... 66
2.6.1 4000 Varhaiskasvatus ... 68
2.6.2 4100 Esiopetus ... 71
2.6.3 4200 Perusopetus ... 74
2.6.4 4300 Toisen asteen koulutus ... 79
2.6.5 4400 Aikuiskoulutus ... 81
2.7 Tekninen lautakunta ... 83
2.7.1 5100 Tekniset palvelut ... 85
2.7.2 5200 Tukipalvelut ... 88
2.7.3 5300 Kadut ja yleiset alueet ... 90
2.7.4 5400 Puistot ja viheralueet ... 92
2.7.5 5500 Jätehuolto ... 94
2.7.6 5600 Vesihuoltolaitos ... 96
2.7.7 5700 Liikenneolot ... 98
2.7.8 5900 Rakennusvalvonta- ja ympäristötoimi ... 100
3. TOTEUTUMISVERTAILUT ... 103
3.1 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU ... 103
3.2 VEROTULOJEN ERITTELY ... 104
3.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU ... 105
3.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU ... 106
3.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA ... 107
4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT ... 108
4.1 TULOSLASKELMA ... 108
4.2 RAHOITUSLASKELMA ... 109
4.3 TASE ... 110
4.4 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKELMAT ... 112
5. LIITETIEDOT ... 116
5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 116
5.2 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 117
5.3 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT ... 118
5.4 TASEEN LIITETIEDOT ... 121
5.4.1 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot ... 124
5.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT ... 127
5.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot ... 128
5.7 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA ... 130
6. ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ: VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS ... 131

6.1 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma 131
6.2 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma 132
6.3 Vesihuoltolaitoksen taselaskelma 133
6.4 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 135
7. ALLEKIRJOITUKSET 136

1. TOIMINTAKERTOMUS

Laihian kunnan vuoden 2025 tilinpäätös on alijäämäinen. Tulokseksi muodostui -1 221 676 euroa. Vuoden 2024 toteumaan verrattuna Ulkoiset toimintatuotot nousivat 8,1 %, toimintakulut 2,8 % ja henkilöstökulut 0,9 %. Verotuloja kertyi yhteensä 19 048 131 euroa mikä alitti alkuperäisen Kuntaliiton ennusteen 525 869 eurolla. Verotulojen alitusta tasasi kunnan saama 536 000 euron harkinnanvarainen valtionosuus. Rahoituskulut pienenivät sekä korkojen laskun, että laajemmin käytettyjen lyhyiden korkojen ansiosta 88 581 euroa. Vuosikate oli 1 149 639 euroa. Suunnitelman mukaiset poistot olivat 2 275 391 euroa. Nettoinvestoinnit olivat 971 773 euroa.

Aikaisemmille tilikausille 2018–2024 kuuluneita rahoituskuluja ja purkamattomia saamisia on kirjattu 294 331 euroa suoraan edellisten tilikausien alijäämään, joten edeltävien tilikausien kumulatiivinen alijäämä on taseessa 325 187 euroa. Tilinpäätöksen 2025 alijäämän 1 221 676 euroa jälkeen kunnan kumulatiivinen alijäämä on 1 546 863 euroa.

Kunnan lainamäärä vuoden 2025 lopussa oli 29 888 338 euroa eli keskimäärin 3 968 euroa asukasta kohden. Vuotta aiemmin lainaa oli 3 797 euroa asukasta kohden. Kuntien keskimääräinen laina asukasta kohden vuonna 2025 oli 3 599 euroa. Laihian kuntakonsernin lainamäärä on 5369 euroa asukasta kohden. Vuonna 2024 kuntakonsernien lainamäärät koko maassa olivat keskimäärin 7254 euroa asukasta kohden. Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan Laihian kunnan asukasluku oli vuoden 2025 lopussa 7 533. Vähennystä edellisestä vuodesta on 123 henkilöä.

1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2025 oli Laihian kunnassa edelleen muutosten vuosi niin henkilöstön kuin rakentamisen osalta. Ylimmän viranhaltijajohdon vaihtuminen jatkui viime vuonna. Uusi talouspäällikkö Timo Perälä aloitti tehtävässään 1.4.2025. Pitkäaikainen tekninen johtaja jäi eläkkeelle joulukuun alussa ja uusi tekninen johtaja Anu Muurimäki aloitti perehtymisen jälkeen sijaisena 1.9.2025. Hallinto- ja henkilöstöjohtaja irtisanoutui kesällä ja hänen tilalleen valittiin Tommi Suvisalmi, joka aloitti tehtävässään 1.10.2025.

Kunta teki pitkien neuvotteluiden jälkeen vuokrasopimuksen Laihian terveyskeskuksesta Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Sopimus on voimassa 10 vuotta. Tämä on merkittävä asia SOTE-palvelujen säilymisen kannalta ja se luo pohjaa muille ratkaisuille.

Pihlajalinna myi loppuvuodesta ympärivuorokautisen asumispalveluyksikkö Toiskan Attendolle, joka siirsi toiminnan Vaasaan. Toiskan henkilökunta ja asiakkaat siirtyivät Attendon Kaarlentupaan. Pohjanmaan hyvinvointialue ja Pihlajalinna aloittivat neuvottelut yhteisöllisen asumisen palvelun aloittamisesta Toiskan tyhjissä tiloissa.

Kunta on voimakkaasti puolustanut SOTE-palvelujen säilymistä Laihialla. Aluevaltuutettujen, kunnan luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden hyvällä yhteistyöllä on vaikutettu ja tullaan vaikuttamaan kaikin keinoin SOTE-palveluiden säilymiseen Laihialla.

Laihian keskusta tulee muuttumaan moderniksi ja viihtyisäksi uusien kaupparakennusten, kunnantalon ja jokipuiston myötä. Uuden kunnantalon rakentaminen alkoi keväällä 2025 ja se otetaan käyttöön elokuussa 2026. Kunnantalon yhteyteen rakennetaan uutta HalpaHalli-kauppaa. Se avataan 2026 pääsiäisen jälkeen ja vanha kauppa puretaan pois kesään mennessä. KPO rakentaa uuden S-marketin pysäköintialueen länsipäähän ja vanha rakennus puretaan pois ABC-pesuaseman tieltä.

Vuoden 2024 joulukuussa ostettuun Padel-halliin saatiin AVI:n rahoitusta sen muuttamiseksi koko kunnan liikuntatilaksi. Halliin saadaan jo vuosia kaivattu painitila sekä monitoiminen sisäpelialue. Lisäksi kuntosali saadaan siirrettyä pois monitoimihallin liian pienistä tiloista.

Laihian Yritystilat KOy perustettiin ja se aloitti uuden 2 480 neliön teollisuushallin rakentamisen Maunulan teollisuusalueelle. Kaikki sen neljä osuutta saatiin vuokrattua ja halli valmistuu huhtikuussa 2026.

Porin Prikaati järjesti elokuussa sotilasvalan Laihian urheilukentällä. Kunta osallistui järjestelyihin monella tapaa ja tapahtumasta saatiin näyttävä ja yleisesti kiitelty tilaisuus. Paikalla oli arvioiden mukaan parituhatta vierasta.

Vuosi 2026 on juhlavuosi, Laihian pitäjä ja Laihian seurakunta täyttävät 450 vuotta. Laihian kunta päätti juhlistaa tapahtumaa yhdessä seurakunnan kanssa ja sitä varten perustettiin yhteinen ohjausryhmä. Juhlavuotta juhlitaan useilla tapahtumilla vuoden mittaan. Osa tapahtumista on yhteisiä ja osa erillisiä. Tavoitteena on tehdä juhlavuodesta kaikkien kuntalaisten yhteinen juhla. Kunnan asukkaat ovat sen keskipisteessä. Tapahtumia tullaan järjestämään yhdessä yhdistysten ja yrittäjien kanssa. Pääjuhla järjestetään syyskuussa. Kunnan sisäisen juhlan ohessa pyritään saamaan laajaa näkyvyyttä ja tuomaan esiin miksi Laihia on paras paikka asua, elää ja yrittää. Juhlavuoden suunnittelu aloitettiin loppuvuodesta 2025.

Valtaosalla Suomen kuntia on yhteneviä haasteita. Kuntien väliluku laskee ja ikääntyy, kustannukset nousevat ja yritysinvestointeja on vaikea saada. Lisäksi valtionosuudet laskevat ja TE-kustannukset nousevat voimakkaasti. Tämä näkyy Laihian kohdalla alijäämäisinä tilinpäätöksinä myös seuraavina vuosina. Alijäämän pysäyttäminen vaatii merkittäviä toimenpiteitä.

Kunnanvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2024 talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman vuosille 2024–2027, jolla tavoitellaan 3,0 miljoona euron säästötavoitetta. Toimenpideohjelma ei ole toteutunut täysin suunnitellulla tavalla ja kunnan taloudellinen tilanne on huonontunut merkittävästi vuodesta 2024 alkaen. Syinä ovat valtionosuuksien väheneminen 1,5 miljoonalla eurolla ja toimintatuottojen väheneminen sekä toimintakulujen kasvaminen 1,3 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut ovat kasvaneet 0,8 miljoonalla. Kunnan verotulot eivät ole kehittyneet vastaavassa suhteessa (kunnallisvero, kiinteistövero, yhteisövero). Vuosikate on positiivinen, mutta poistojen vaikutus, 2,3 miljoonaa euroa, painaa tuloksen vahvasti alijäämäiseksi. Palkat tulevat nousemaan 9,6 % ajalla 1.6.2025–1.2.2028. Kunnan suurin toimintameno on henkilöstökulut, jotka ovat Laihialla noin 62 % toimintakuluista.

Kunnan tulokseen on kertynyt vuosina 2024 ja 2025 kumulatiivinen alijäämä 1,55 miljoonaa euroa, joka tulee kasvamaan vuosittain vuoteen 2029 asti ilman toimenpiteitä. Kunnan on sopeutettava menojaan vastaamaan heikentynyttä tulotasoa. Jos menoja ei pystytä vähentämään, kunnan kumulatiivinen alijäämä tulee olemaan yli 5 miljoonaa euroa vuoden 2029 lopussa. Pysyviä säästöjä on löydettävä laajasti kunnan eri toiminnoista henkilöstökulut mukaan luettuna.

Säästötavoitteiden lisäksi tulee parantaa elinvoiman kehittämistä. Uuden yrityshallin rakentamisella sekä tonttimaan hankinnalla teollisuusalueiksi pyritään houkuttelemaan kuntaan uusia yrityksiä.

Uusia asukkaita varten tulee jatkaa tonttien hankintaa. Painopisteenä on Hulmin alue, joka on sijainniltaan houkuttelevin muualta tuleville. Jo olemassa olevia monipuolista tontteja varsinkin kyläkoulujen lähellä tullaan mainostamaan hyvinä vaihtoehtoina. Kaavoituksen osalta tulee olla muutenkin aktiivinen ja pyrkiä valmistautumaan Vaasan alueen todennäköiseen kehittymiseen.

Uusi kunnantalo viestii kunnan halusta kehittää elinvoimaa ja uskosta tulevaan hyvään kehitykseen. Laihian alueella sekä sen toimintaympäristössä on suunnittelussa ja valmisteilla runsaasti erityisesti energiateollisuuden ja kiertotalouden investointeja. Nämä investoinnit luovat toteutuessaan runsaasti

mahdollisuuksia Laihian elinvoiman kehittämiseen, asukasluvun kasvattamiseen sekä talouden turvaamiseen.

Kunnan asukasluku on ollut jo pidempään vahvasti laskeva. Vuoden 2025 aikana laskua tuli 123 henkeä. Kunnan strategiassa ja päätöksenteossa on asetettu vahvasti tavoitteeksi asukasluvun laskun pysäyttäminen ja sen kääntäminen jopa nousuun. Tässä työssä tulee kunnan houkuttelevuuden lisäksi panostaa pitovoimaan.

Edellä mainittujen mahdollisuuksien toteutuminen edellyttää edelleen ennakoivaa, pitkäjänteistä ja rohkeaa päätöksentekoa kunnan päättäjiltä.

Kiitos koko kuntakonsernin henkilöstölle, kunnanvaltuustolle, luottamushenkilöille sekä kuntalaisille yhteisestä tekemisestä ja tuesta, se mahdollisti selviytymisen hankalasta vuodesta. Yhdessä tekemällä pystymme pitämään Laihian elinvoimaisena. Kun kunnasta huokuu ulospäin, että siellä on hyvä asua, elää ja yrittää, se saa pysymään kunnassa sekä houkuttelee tulemaan sinne – niin asukkaita kuin yrityksiä.

Jari Rantala

Kunnanjohtaja

1.2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.2.1 Yleistietoa kunnasta

Laihian kunnan pinta-ala on 508 km2 ja asukasluku vuoden 2025 lopussa oli 7 533. Ruotsinkielisten osuus on noin 1,1 % kunnan asukkaista. Laihia kuuluu Pohjanmaan maakuntaan ja Kyrönmaan seutukuntaan. Etäisyys Laihialta Vaasaan on 24 km ja Seinäjoelle 53 km. Kunnan asukasluku laski 123 henkilöllä, työttömyysaste nousi 0,8 %, vuosikate oli 153 €/asukas ja korollisen lainan määrä oli 3968 €/asukas.

Asukasluvun kehitys vuosina 2016–2025 (tilanne 31.12.)

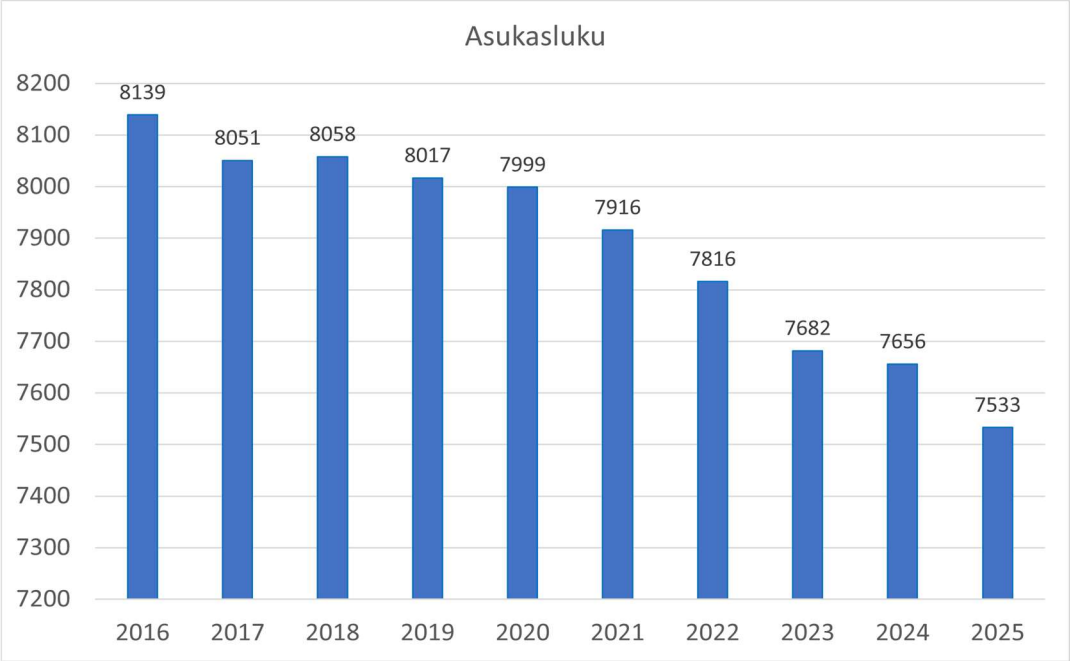

Työttömyysasteen vaihtelu vuosina 2010–2025 (vuosikeskiarvo)

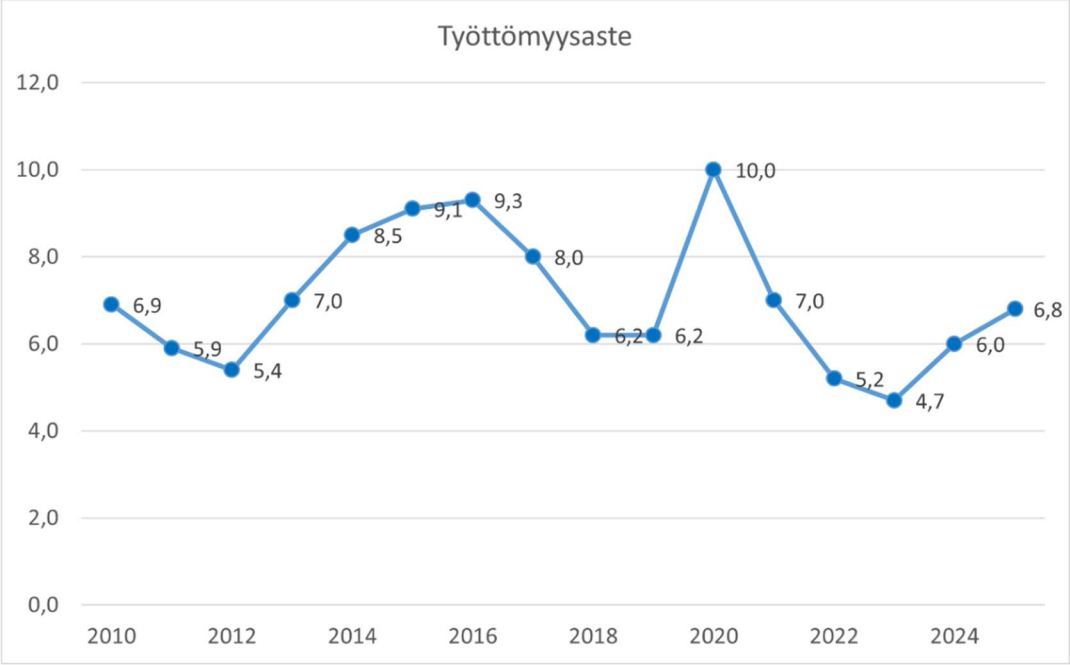

Vuosikatteen kehitys vuosina 2013–2025 (euroa/asukas)

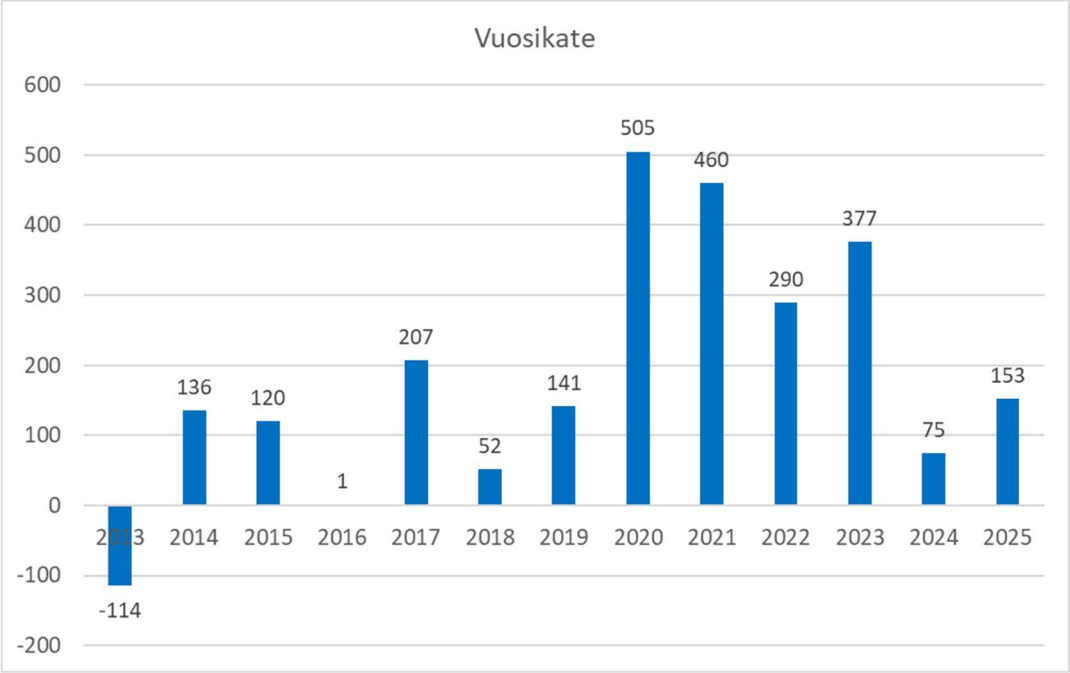

Kunnan lainamäärän kehitys vuosina 2013–2025 (eur/asukas)

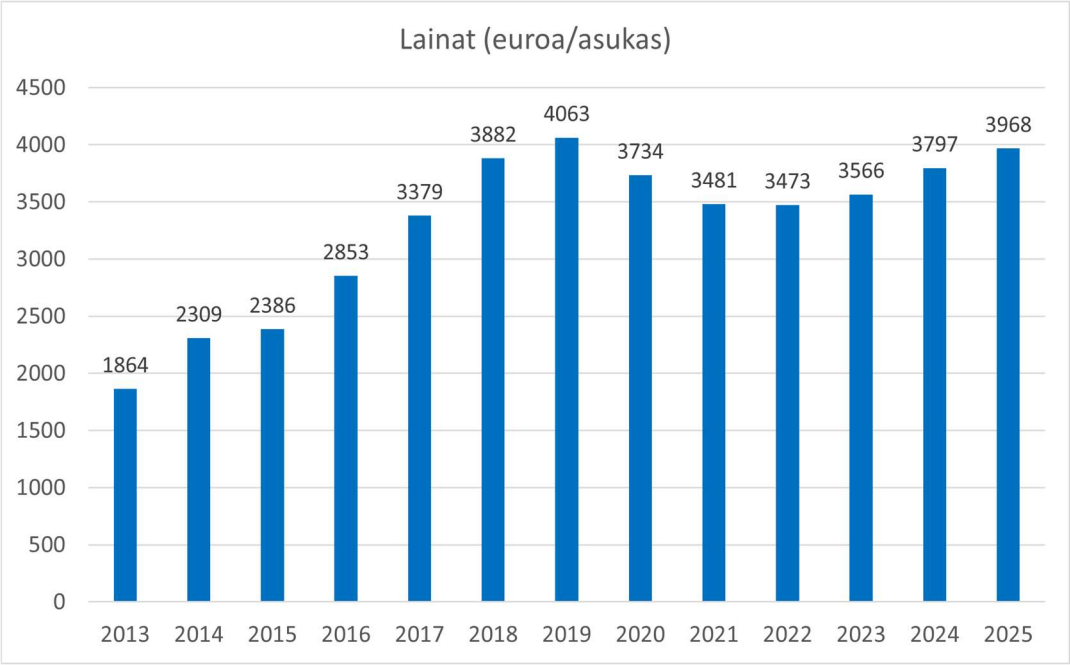

1.2.2 Kunnan luottamushenkilöorganisaatio

Valtuustokausi 2021–2025

KUNNANVALTUUSTO

Erkki Aro
Back Harry
Eerola Pia (en. Friman Tiina kv 17.6.2024 §49)
Frondelius Tero
Haapaluoma Juha
Harju Jukka
Hilmola Juhana
Jänisoja Jukka
Kamila Timo, 1. vpj.
Kinnari Raimo O
Knuutti Teemu
Laine Janne
Kannelmaa Esa, 2. vpj (en.Leppilahti Joni, kv 17.6.2024 § 47)
Miskala Päivi
Mäkinen Heikki
Niemi Minna
Niemistö Jussi K
Petrimäki Pasi
Pääskynen Jenna
Ranne Lea
Salminen Asko
Silorinne Kurth
Tekoniemi Vilho
Tuomela Antti, pj
Tuomela Sauli
Vatilo Jaakko
Vettenranta Marja

KUNNANHALLITUS

Varsinainen jäsen:
Niemi Minna, pj.
Tuomela Sauli, 1. vpj.
Frondelius Tero, 2. vpj.
Eerola Piia (en. Friman Tiina kv 17.6.2024 §49)
Harju Jukka
Knuutti Teemu
Miskala Päivi
Riiki Timo
Kinnari Raimo O
Vettenranta Marja

Henkilökohtainen varajäsen:
Viljanmaa Raija
Haapaluoma Juha
Silorinne Kurth
Juntunen Camilla (en. Eerola Piia kv 17.6.2024 §49)
Pääskynen Jenna
Petrimäki Pasi
Viianen Hannele
Jänisoja Jukka
Laine Janne
Havusela Elisa

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:
Mäkinen Heikki, pj.
Ranne Lea, vpj.
Kuusisto Kimmo (en. Koivisto Asko, kv 17.6.2024 § 43)
Rintala Vuokko
Riippi Heikki (en. Visuri Kaija, kv 9.12.2024 § 92)

Henkilökohtainen varajäsen:
Rahnasto Kimmo
Tuomela Aino
Pihlajamaa Jyrki (en. Riiki Timo, kv 11.11.2024 § 76)
Harri Marja-Liisa
Pohjola Miika

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:
Ranta Jouko, pj.
Toikka Anna-Liisa, vpj.
Kinnari Kari
Salminen Asko
Viianen Sirpa-Liisa

Varajäsenet siinä järjestyksessä, jossa tulevat jäsenten sijaan
1. Latvala Katri
2. Puska Päivi
3. Nykänen Markku
4. Harju Tuula
5. Nieminen Hannu

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Kannelmaa Esa, pj.	Holkko Ville
Back Harry, vpj.	Knuutti Teemu
Harju Jukka	Andrejeff Pekka
Kallio Päivi	Pienimäki Susanna
Lintunen Sale-Ann	Alho Minna
Lämpsä Ritva	Viljanmaa Raija
Oikarainen Jouni (en. Mäkinen Heikki, kv 17.6.2024 § 37)	Säilä Jussi
Pohjavaara Saila	Miskala Päivi
Wichachu Chinnaphat	Nykänen Markku

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Aro Erkki, pj.	Kallio Juha
Jänisoja Jukka, vpj.	Riiki Timo (en.Järvi Juha §6 13.3.23)
Back Harry	Uusimäki Antti
Kurunsaari Terese	Juntunen Camilla
Poti Sakari	Hautanen Jaakko
Pääskynen Jenna	Andrejeff Minna (en. Rintala Vuokko, kv 17.6.2024 § 39)
Lammi Kristiina	Riski Anneli
Silorinne Kurth	Kallio Päivi
Trofast Kukka	Pohjavaara Saila

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Hilmola Juhana, pj.	Uusimäki Antti
Haapaluoma Juha, vpj.	Oikarainen Jouni
Kasi-Kangasmaa Marika	Kallio Päivi
Niemistö Jussi K	Petrimäki Pasi
Poola Anne-Mari	Miskala Päivi
Riiki Piia	Kinnari Pirjo
Tekoniemi Vilho	Helala Aarne
Vatilo Jaakko	Korpiniemi Sami (en. Leppilahti Joni, kv 17.6.2024 § 47)
Vettenranta Marja	Viianen Hannele

Valtuustokausi 2025-2029

KUNNANVALTUUSTO

Aro Erkki	Lemmetti Jonna
Back Harry	Lähdesmäki Hanna
Frondelius Tero	Mäkinen Heikki
Halmesmäki Sanna	Penttilä Miia
Harju Jukka	Perälä Maaria
Hilmola Juhana	Pääskynen Jenna (en. Andrejeff Minna kv 8.9.2025 § 77)
Holappa Antti	Riski Anneli
Kamila Timo	Silorinne Kurth
Kannelmaa Esa	Similä Esa
Keto Jaakko	Tuomela Antti
Kinnari Raimo O	Tuomela Sauli
Knuutti Teemu	Vatilo Jaakko
Koskinen Pauliina	Vettenranta Marja
Latva-Nikkola Tuomas	

KUNNANHALLITUS

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Knuutti Teemu, pj.	Korpela Laura
Similä Esa, 1. vpj.	Rahnasto Kimmo
Riski Anneli, 2. vpj.	Lähdesmäki Hanna
Harju Jukka	Tekoniemi Vilho
Lemmetti Jonna	Penttilä Miia
Keto Jaakko	Nisula Petteri
Leppilahti Mervi	Prepula Miia
Perälä Maaria	Koskinen Pauliina
Tuomela Sauli	Mäntymaa Pekka
Vettenranta Marja	Back Harry

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Mäkinen Heikki, pj.	Kauppinen Seppo J
Kinnari Raimo O, vpj. (en. Andrejeff Minna kv 8.9.2025 § 78)	Rintala Vuokko
Luoma Tanja	Lämpsä Ritva
Lönn Jari	Koskinen Olavi
Miskala Päivi	Tuomela Aino

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Varajäsenet siinä järjestyksessä, jossa tulevat jäsenten sijaan
Kinnari Kari, pj.	1. Viljanmaa Pentti
Viianen Sirpa-Liisa, vpj.	2. Leppilahti Jyrki
Kannelmaa Esa	3. Harju Tuula
Ranta Jouko	4. Halmesmäki Sanna
Toikka Anna-Liisa	5. Silorinne Kurth

HYVINVOINTILAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Latva-Nikkola Tuomas, pj.	Lönnroos Toni
Back Harry, vpj.	Uusimäki Antti
Hakala Juha	Halmelinna Carita
Kannelmaa Esa	Riiki Piia
Korpela Laura	Hotakainen Anu
Nisula Petteri	Tarkkanen Heikki
Penttilä Miia	Pääskynen Jenna
Prepula Miia	Havusela Elisa
Viljanmaa Raija	Kallio Päivi

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Aro Erkki, pj.	Laine Janne
Lähdesmäki Hanna, vpj.	Korpela Laura
Halmesmäki Sanna	Wargh Helena
Hautanen Jaakko	Back Harry
Kallio Juha	Nisula Petteri
Lemmetti Jonna	Pääskynen Jenna
Lyyski Minna	Lintunen Sale-Ann
Poti Sakari	Kinnari Kari
Silorinne Kurth	Pihlajamaa Jyrki

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Varsinainen jäsen:	Henkilökohtainen varajäsen:
Hilmola Juhana, pj.	Uusimäki Antti
Holappa Antti, vpj.	Kallio Juha
Frondelius Tero	Nisula Petteri
Harju Jukka	Helala Aarne
Havusela Elisa	Hahto Anne
Kasi-Kangasmaa Marika	Leppilahti Mervi
Koskinen Pauliina	Hotakainen Anu
Poola Anne-Mari	Niemistö Jussi K
Vatilo Jaakko	Pienimäki Susanna

1.2.3 Kunnan henkilöstöorganisaatio

Kunnan vakinaisen henkilöstön määrä vuoden lopussa oli 272. Kasvua vuoden takaiseen on 21, ja vastaavasti määräaikaisen henkilöstön määrä on vähentynyt 26.

Tilikaudella palkkoja ja palkkioita maksettiin yhteensä 13 533 300 euroa (v. 2024: 12 984 088 euroa). Palkkojen osuus oli 13 380 504 euroa (v. 2024: 13 102 686 euroa). Kokouspalkkioita ja palkkioita maksettiin 152 796 euroa (v. 2024: 134 058 euroa). Kunnalle maksetut sairausvakuutus- ja tapaturmakorvaukset olivat 169 180 euroa (v. 2024: 169 659 e).

Kunnassa otettiin käyttöön KVTES:n tasopalkkajärjestelmä. Käyttöönottoa ja paikallista neuvottelua varten perustettiin tasopalkkatyöryhmä, missä olivat edustettuina kunnan toimialajohto sekä henkilöstöjärjestöjen (JHL, Juko, Jyty ja Tehy) pääluottamusedustajat. Valtakunnallinen KVTES:n uusi tasopalkkajärjestelmä perustuu pääsopijajärjestöjen ja neuvotteluosapuolten KT:n, JAU:n, JUKO:n ja SOTE:n neuvottelutulokseen. Tasopalkkajärjestelmä korvaa tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmän. Tasopalkkajärjestelmä perustuu osaamisen ja vastuun tasokriteereihin. Palkkaryhmittäin on kolme osaamisen ja vastuun tasoa (A, B ja C). Paikallisesti kullakin palkkaryhmän tasolla on yksi tasopalkka. Tasopalkkajärjestelmä tuli voimaan 1.2.2025 alkaen. Kokonaisuudessaan järjestelmä tuli ottaa käyttöön 30.9.2025 mennessä. Laihian kunnassa tasopalkkajärjestelmä otettiin kokonaisuudessaan käyttöön 1.8.2025 alkaen.

Omaehtoisen kouluttautumisen tukemisen päivitetty ohjeistus hyväksyttiin henkilöstöjaostossa 18.12.2025.

Teknisen toimialan Kiinteistöpalvelujen tehtäväalueen nimi muutettiin muotoon Tukipalvelut. Ravintopalveluiden työntekijät siirtyivät Sivistyspalveluista Tukipalvelut -tehtäväalueelle vuoden 2025 aikana.

TILIVELVOLLISET VIRANHALTIJAT

- Rantala Jari, kunnanjohtaja
- Metsänranta Kaija, hallinto- ja henkilöstöjohtaja 3.8.2025 asti. Suvisalmi Tommi, hallinto- ja henkilöstöjohtaja 1.10.2025 alkaen.
- Keto Jaakko, talouspäällikkö 3.1.2025 asti. Perälä Timo, talouspäällikkö 1.4.2025 alkaen.
- Laukkonen Markku, sivistysjohtaja
- Mansikka-aho Jari, tekninen johtaja 30.11.2025 asti. Muurimäki Anu, tekninen johtaja 1.12.2025 alkaen.

Tilikaudelta on laadittu erillinen henkilöstökertomus.

Henkilöstö toimialoittain 2024–2025

TOIMIALA	Vakinaiset 2024	Määräaikaiset 2024	Yhteensä 2024	Vakinaiset 2025	Määräaikaiset 2025	Yhteensä 2025
Talouspalvelut	0	0	0	3	0	3
Hallintopalvelut	11	0	11	8	0	8
Hyvinvointipalvelut	16	2	18	15	1	16
Sivistyspalvelut	188	73	261	190	47	237
Tekniset palvelut	36	5	41	56	6	62
Yhteensä	251	80	331	272	54	326

1.2.4 Yleinen taloudellinen tilanne

Valtiovarainministeriön joulukuussa 2025 julkaisemassa talouskatsauksessa arvioidaan, että Suomen talouden toipuminen on viivästynyt ja bruttokansantuote (BKT) kasvoi vuonna 2025 vain 0,2 prosenttia. Kasvua on jarruttanut kotimaisen kysynnän heikkous. Kotitalouksien kulutuksen odotetaan kuitenkin vauhdittuvan, sillä ostovoima on kasvussa ja kasvu nopeutuu vuonna 2026. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustushankinnat puolestaan kasvattavat investointeja. BKT kasvaa 1,1 prosenttia vuonna 2026, 1,7 prosenttia vuonna 2027 ja 1,6 prosenttia vuonna 2028. Työllisyys kasvaa vuosina 2026–2028 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,6 prosentista 8,5 prosenttiin vuonna 2028.

Heikosta suhdanteesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä supistuu 3,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen, kun sopeutustoimet alkavat vaikuttaa. Suhdanteen kohenemisesta huolimatta julkisyhteisöjen alijäämä syvenee 4,5 prosenttiin vuonna 2026, kun hävittäjähankinnat kirjataan vasta sen vuoden alijäämään. Pitkällä aikavälillä alijäämä pysyy syvänä: puolustus- ja korkomenojen kasvu sekä maltillinen talouskehitys pitävät sen yli 3,5 prosentissa suhteessa BKT:hen vielä vuonna 2030. Velkasuhde nousee tänä vuonna yli 89 prosentin ja lähes 92 prosenttiin vuonna 2026. Kasvu jatkuu koko ennustejakson ajan, ja vuonna 2030 velka on jo yli 96 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Ikääntyvä väestö hidastaa työn ja tuottavuuden kasvua. Taantuva koulutustaso suhteessa kilpailijoihin ja uudistuvan talouden vaatimuksiin nakertaa kilpailukykyä ja hidastaa tuottavuuden kasvua. 1340 kilometriä rajaa arvaamattoman naapurin kanssa pitää yllä uhkaa ja epävarmuutta yhteiskunnassa. Julkisen talouden rakenteellinen ahdinko – ja mitä sen korjaaminen vielä meiltä vaatiikaan – saavat kaukokatseiset kotitaloudet varautumaan tulevaisuudessa lankeavan laskun maksuun ja säästämään. Nämä ovat rakenteellisia ongelmia, jotka on tunnistettu ja joiden arvioidaan hidastavan talouden kasvua ja rajoittavan sen 1–1½ prosenttiin pidemmällä aikavälillä.

Aiempaa korkeammat korot rasittavat suomalaisia kotitalouksia edelleen enemmän kuin kotitalouksia euroalueella. Asuntojen hintojen lasku on jatkunut ja pienentänyt kotitalouksien varallisuutta ja saanut kotitaloudet yhä varovaisemmiksi, vaikka ne eivät olisikaan virittäneet kulutustaan asuntovarallisuuden ja nousevien asuntojen hintojen varaan. Tilastoidun työttömyysasteen nopea nousu on lisännyt huolta työttömyydestä, vaikka työttömyyden riski ei olisikaan kasvanut omalla kohdalla. Työmarkkinoihin, geopoliittiseen tilanteeseen ja julkisen talouden sopeuttamistarpeisiin liittyvät epävarmuudet ovat painaneet kuluttajien luottamusta poikkeuksellisen pitkäkestoisesti. Reaalitulojen kasvu olisi viime vuosina sallinut selvästi nopeamman kulutuksen kasvun, mutta nyt on kasvanut säästäminen.

Suomen talouden ongelmat eivät tule ensisijaisesti ulkoisesta kysynnästä. Maailmantalous on kasvanut ennakoitua nopeammin, vaikka epävarmuustekijöitä on paljon. Euroalueen talous on toipumassa, joskin maiden väliset erot ovat kasvussa ja näkymissä on varsin suuria vaihteluita. Yhdysvalloissa talouskasvu hidastuu, kun tullien vaikutukset heijastuvat yhä laajemmin nostaen hintoja ja hidastaen kulutuksen kasvua. Nousevissa talouksissa kasvu jatkuu ripeänä. Epävarmuudesta huolimatta maailmankaupan näkymät ovat kokonaisuutena melko myönteiset. Tavaravienti kasvoi vuonna 2025, vaikka Yhdysvaltojen tullit varjostivatkin näkymiä. Osin kasvuun ovat vaikuttaneet laivatoimitukset, mutta myös kysynnän toipuminen euroalueella on vahvistanut vientiä.

Investoinneissa pohja on ohitettu ja käänne varovaiseen kasvuun on alkanut. Vuodesta 2026 alkaen kasvu nopeutuu. Kasvua vetävät erityisesti energiasiirtymä, puolustushankkeet ja asuntomarkkinoiden asteittainen elpyminen. Aineettomat investoinnit ovat vahvassa kasvussa, samoin kone- ja laiteinvestoinnit, joita puolustushankinnat vauhdittavat.

Talonrakentamisessa teollisuuden investoinnit tukevat kasvua, vaikka toimistorakentaminen jää vaimeaksi. Asuntorakentaminen toipuu hitaasti, mutta pidemmällä aikavälillä on kysyntää selvästi nykyistä suuremmalle rakentamisen määrälle. Maa- ja vesirakentamista tukevat tulevat energiahankkeet ja liikenneverkon kehittämisohjelma. Julkiset investoinnit kasvavat rajusti vuonna 2026 erityisesti puolustukseen kohdistuvien panostusten seurauksena.

Talouskasvun piristymisen myötä työllisyys alkaa kasvaa, ja vuosina 2026–2028 työllisyys lisääntyy keskimäärin vajaan prosentin vuosivauhtia. Työllisyysaste nousee noin 72,4 %:iin vuoteen 2028 mennessä, mutta ei yllä vuoden 2022 huipputasolle. Työttömyysaste laskee, mutta pysyy edelleen rakenteellista tasoa korkeampana.

Suomen talouden tuotannon taso on selvästi alle potentiaalisen tuotannon. BKT kasvaakin myös vuosina 2029 ja 2030 nopeammin kuin viime vuosina keskimäärin, kun tuotannon oletetaan saavuttavan potentiaalisen tuotannon tason vuonna 2030. Kasvua tukevat erityisesti energia- ja teknologiasiirtymän yksityiset investoinnit sekä puolustusmenojen lisäykset.

Työllisyysaste nousee 73,3 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä, ja työttömyysaste laskee 7,8 prosenttiin. Potentiaalisen tuotannon kasvu on vuosina 2025–2030 keskimäärin 0,8 % vuodessa ja koostuu työpanoksen, pääomakannan ja tuottavuuden kehityksestä. Kokonaistuottavuuden kasvu vahvistuu jakson lopulla, mutta jää selvästi 2000-luvun alun tasosta, heijastaen talouden rakennemuutosta ja tuottavuuden hidasta kehitystä Suomessa finanssikriisin jälkeen.

Paikallishallinnon menot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen ja palkkojen nopean nousun vuoksi, mikä ylläpitää alijäämää ennustejaksolla. Hyvinvointialueiden rahoitusasema pysyy likimain tasapainossa vuosina 2025–2027, mutta heikkenee vuoden 2028 jälkeen menojen kasvun vuoksi sekä siksi, että valtion rahoitus perustuu ennusteessa kehyksiin varattuun summaan, joka pienenee vuonna 2028. Paikallishallinnon yhteenlaskettu alijäämä pysyy ennustejaksolla vakaana, sillä kuntahallinnon alijäämä supistuu noin 0,3 prosenttiin verotulojen vahvistuessa ja määräaikaisten valtionosuusleikkausten päättyessä.

Maailmantalouden riskit ovat edelleen merkittäviä. Kauppa- ja geopolitiikka kytkeytyvät tiiviisti toisiinsa ja kummassakin on nähty merkittäviä muutoksia, jotka varjostavat maailmantalouden kasvunäkymiä. Vaikka Yhdysvaltojen tullipolitiikassa on nähty tasaantumista, on tilanne monelta osin edelleen auki ja uudet yllätykset ovat hyvinkin mahdollisia. Venäjän hyökkäyssodan pitkittyminen on alasuuntainen riski, mutta Ukrainan mahdollinen jälleenrakennus yläsuuntainen riski.

Kansainvälinen valuuttarahasto (IMF) julkisti vuosittaisen raporttinsa Suomen taloudesta maanantaina 19. tammikuuta. IMF:n mukaan julkisen talouden vahvistamista täytyy jatkaa useiden vuosien ajan.

Suomen pitäisi sopeuttaa julkista talouttaan vuosittain niin, että sopeutus vastaa puolta prosenttia bruttokansantuotteesta. Tätä tahtia pitää IMF:n mukaan jatkaa, kunnes julkisen talouden tasapaino on saavutettu ja velka on laskevalla uralla. Kansallinen finanssipoliittinen kehikko auttaa velkaantumisen taittamisessa. Sopeutus edellyttää vahvaa poliittista sitoutumista sekä menojen uudelleentarkastelua ja välillisten verojen arviointia.

IMF antaa useita esimerkkejä vaihtoehtoisista sopeutustoimista: sosiaaliturvan tehokkuuden parantaminen, yritystukien vähentäminen ja eläkeuudistuksen tekeminen. Valuuttarahasto ohjaisi rakenteelliset verouudistukset muun muassa fossiilisten polttoaineiden verotukien poistamiseen ja alennettujen arvonlisäverokantojen lähentämiseen yleiseen verokantaan.

IMF korostaa tarvetta lisätä tuottavuutta rakenteellisten uudistusten avulla sekä parantaa työmarkkinoiden toimivuutta ja työvoiman osaamistasoa. Erityisesti tekoälytaitojen kehittämiseen olisi panostettava.

1.2.5 Kuntien talouden kehitys

Kuntatalouden tila heikkeni odotetusti vuodesta 2024. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntataloudessa oli yli 800 miljoonan euron alijäämä vuonna 2025, sillä kuntien kustannukset kasvoivat muun muassa TE-palvelu-uudistuksen myötä reippaasti. Talouden tilan heikkenemistä selittävät myös verotulojen aleneminen sekä valtionosuuksien leikkaukset.

Kuntien yhteenlaskettu tulos oli 740 miljoonaa euroa vuonna 2025. Vuonna 2025 reilut kolmasosa Manner-Suomen kunnista oli alijäämäisiä tilikauden tuloksella mitattuna. Tulokseltaan alijäämäisissä kunnissa asui noin 44 prosenttia Manner-Suomen väestöstä.

Kunnat myivät omaisuuttaan vuonna 2025 kuitenkin sadoilla miljoonilla euroilla. Kertaerät paransivat yksittäisten kuntien tulosta merkittävästi. Yli 80 prosenttia vuoden 2025 tuloksesta syntyi kolmessa kaupungissa.

Vuosikatteella mitattuna kuntien väliset erot tasoittuivat edelleen vuonna 2025. Suurimpien kaupunkien talous heikkeni eniten, ja niiden vuosikatteet olivat enää vain lievästi muita vahvemmat.

Verorahoitus ei riittänyt kattamaan kaikkia investointeja, sillä kunnat pitivät investointitasonsa korkealla tasolla myös vuonna 2025. Osa investoinneista jouduttiin kattamaan siis lainalla. Investoinnit keskittyvät suuriin kaupunkeihin, minkä seurauksena toiminnan ja investointien rahavirta syveni niissä reippaalle miinukselle.

Kunnat ja kuntayhtymät ottivat lisää velkaa ja niiden yhteenlaskettu lainakanta kasvoi noin 21 miljardiin euroon. Kuntien tilinpäätösarvioiden mukaan kuntien lainakanta kasvoi 3,7 prosenttia vuonna 2025, mutta suhteessa verotettaviin tuloihin velka ei kasvanut. Matalasuhdanteen pitkittyminen ja veropohjan heikkous on syytä noteerata myös investointeja tekevissä kunnissa ja kaupungeissa.

Kuntien tehtävät painottuvat edelleen lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Lisäksi lasten määrään varhaiskasvatuksessa vaikuttaa myös työllisyyden kehitys sekä varhaiskasvatuksen osallistumisaste, joka on ollut viime vuosina nousussa.

Kuntien verotulojen ennustetaan kasvavan yhteensä noin 5,2 prosenttia vuonna 2026. Vaikka talouskasvu on ollut yleisesti hidasta, kuntien verotuloja vahvistavat vuonna 2026 useat tekijät:

- Palkkasumman kasvu. Työllisyyden hidas kohentuminen ja ansiotason nousu kasvattavat kunnallisveron kertymää.
- Veroprosenttien muutokset. Vuodelle 2026 useat (erityisesti pienet ja keskisuuret) kunnat ovat päättäneet nostaa tuloveroprosenttiaan kattaakseen kasvavia menoja. Manner-Suomen verotuloilla painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti nousee hieman (noin 7,57 prosenttiin).

On kuitenkin tärkeää huomata, että vaikka verotulot kasvavat, kuntien menot kasvavat monin paikoin tuloja nopeammin. Erityisesti TE-palvelu-uudistus (vuodesta 2025 alkaen) ja kasvavat investointitarpeet rasittavat kuntien taloutta, minkä vuoksi monien kuntien vuosikate ei ennusteen mukaan riitä kattamaan poistoja ja investointeja ilman lisävelkaa. Kuntatalouden rahavirta on vuosina 2026–2029 kumulatiivisesti noin 5,5 miljardia euroa miinuksella. Tämä tarkoittaa, että kunnat velkaantuvat keskimäärin yli miljardilla eurolla joka vuosi.

Kuntatalouden tilanne on tällä hetkellä poikkeuksellisen haastava, ja valtiovarainministeriön sekä Kuntaliiton syksyn 2025 ennusteet maalaavat huolestuttavan kuvan lähivuosista. Toiminnan ja investointien rahavirta, joka mittaa kunnan kykyä rahoittaa investointinsa tulorahoituksella, pysyy syvästi negatiivisena koko tarkastelukauden 2026–2029. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kunnat joutuvat kattamaan investointinsa ja osan juoksevista menoistaan joko kassan varoja vähentämällä tai ottamalla merkittävästi lisää lainaa. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino edellyttää toiminnan sopeuttamista käytettävissä oleviin tuloihin.

1.2.6 Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Laihian kunnan vuoden 2025 tilinpäätös on 1221 676 euroa alijäämäinen. Aikaisemmat tilikaudet huomioon ottaen kunnan kumulatiivinen alijäämä on vuoden 2025 lopussa 1 546 863 euroa. Vuoden 2026 talousarvion ennuste kunnan alijäämälle on 939 550 €. Kumulatiivinen alijäämä asettaa vaatimuksia tulevien vuosien taloudelle. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Laihian kunnan tulee kattaa alijäämänsä vuoden 2029 loppuun mennessä. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla kertynyt alijäämä katetaan vuosien 2027–2029 aikana. Talouden tasapainottaminen edellyttää toimenpideohjelman päivittämistä ja lisätoimenpiteitä vuoden 2026 aikana.

Kunnan suurin toimintakulu on henkilöstömenot, joka on Laihialla 62 prosenttia kuluista. Pakollisia kuluja on 84 prosenttia ja muita kuluja on 16 prosenttia. Muiden kulujen ryhmä on ainoa, josta voidaan leikata ilman isoja rakenteellisia muutoksia. Tähän ryhmään kuuluvat kaikki liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut, teiden kunnossapito, yleiset alueet, kaikki tuet jne. Näistä vähentäminen tai leikkaaminen on haastavaa.

Kunnan vuosille 2024–2027 tekemällä talouden tasapainotussuunnitelmalla pyritään osittain korjaamaan kunnan taloudellista alijäämää. Valtuuston päätöksillä pyritään voimakkaasti kehittämään Laihian kunnan pitovoimaa ja vetovoimaa asukasluvun nostamiseksi sekä elinvoiman kehittämiseksi. Kunnan talous ei ole kuitenkaan parantunut merkittävästi jo tehdyistä toimenpiteistä huolimatta. Lisäksi valtion merkittävät säästöpaineet tulevat suurella todennäköisyydellä vaikuttamaan negatiivisesti kunnan talouteen. Edellä mainittujen syiden vuoksi kunta joutuu tekemään rakenteellisia uudistuksia organisaatioonsa vuoden 2026 aikana. Tämä on välttämätöntä, jotta kunnan talous voidaan saada tasapainoon lain vaatimassa ajassa.

1.2.7 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Talousarvio 2026 sekä taloussuunnitelma 2027–2029 on laadittu Laihian kuntastrategian linjausten pohjalta sekä noudattaen vuosille 2024–2027 laadittua talouden tasapainottamisen toimenpideohjelmaa. Suunnitelmakaudella toteutetaan myös uusia toimenpiteitä.

Yleinen talouden heikko suhdannetilanne vaikuttaa kuntien verokertymään ja toisaalta kuntien menot kasvavat henkilöstökustannusten nousun, työttömyyden kasvun ja investointitarpeiden vuoksi. Kunnan suurin toimintameno on henkilöstökulut, joka on Laihialla 62 prosenttia toimintakuluista. Palkat tulevat nousemaan 9,6 % ajalla 1.6.2025–1.2.2028. Laihian kunnan lainamäärä 3968 €/asukas on kuntien keskimääräistä tasoa 3599 €/asukas korkeammalla. Talouden tasapainotuksen myötä laina alkaa pienemään vuoden 2027 alusta. Investointikohteita joudutaan kuitenkin harkitsemaan aiempaa tarkemmin.

Kertynyt kumulatiivinen alijäämä asettaa vaatimuksia tulevien vuosien taloudelle. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä katetaan vuoden 2029 loppuun mennessä.

Talouden tasapainottaminen edellyttää toimenpideohjelman päivittämistä ja lisätoimenpiteitä keväällä 2026. Haastavan taloudellisen tilanteen vuoksi kunta päätti maaliskuussa 2026 käynnistää yhteistoimintaneuvottelut työntekijöiden kanssa.

Uuden suunnitelman pohjalta alijäämäiseksi kääntynyt kunnan talous saadaan tasapainoon ja kertynyt alijäämä katettua. Strategian mukaisesti Laihia on maailman nuukin pitäjä ja vehreä sekä turvallinen koti elämiseen ja yrittämiseen. Kunnan kriittisiin menestystekijöihin kuuluu tasapainoisen talouden ylläpitäminen.

Laihian kouluverkko ja liikuntapalvelut ovat erinomaisessa kunnossa niin infrastruktuurin, kuin osaavan henkilöstön osalta. Laihian kyläkoulut ja niiden lähellä olevat asuntoalueet antavat mahdollisuuden houkutella uusia asukkaita kuntaan. Niiden lisäksi tarvitaan kuitenkin pitovoiman ja elinvoiman kehittämistä, joka huokuu kunnasta ulospäin.

Laihialla on jo olemassa teollisuutta, joka haluaa laajentua ja kasvaa. Meillä on erittäin innovatiivisia yrityksiä, jotka vievät pääosan tuotteista ulkomaille pitkällekin ympäri maailmaa. Meillä on kiertotalouteen uusia ideoita kehittävää osaamista. Meillä on jo aika paljon kaikkea, mitä tukemalla saamme jo paikallista kasvua aikaan.

Laihia sijaitsee sopivasti Vaasan ja Seinäjoen välissä, ollen aivan Vaasan talousalueen kupeessa, mutta kuitenkin riittävän lähellä Seinäjoen kasvua. Sijainti jo luo mahdollisuuksia niin asukkaiden, kuin yritysten houkuttelemiseen.

Laihian alueella sekä sen toimintaympäristössä on suunnittelussa ja valmisteilla runsaasti erityisesti energiateollisuuden ja kiertotalouden investointeja. Nämä investoinnit luovat toteutuessaan runsaasti mahdollisuuksia Laihian elinvoiman kehittämiseen, asukasluvun kasvattamiseen sekä talouden turvaamiseen.

Aivan Laihian vieressä sijaitseva GigaVaasan jättihanke ei tulle toteutumaan suunnittelukauden aikana ja sen varaan ei tule tehdä suunnitelmia. Hitachi Energy rakentaa uuden tuotanto- ja teknologiakeskukseen Vikbyn teollisuusalueelle Mustasaareen hyvin lähelle Laihian rajaa. Keskukseen tulevat kaikki Hitachin Vaasan alueen 600 työntekijää, jotka ovat potentiaalisia uusia asukkaita Laihialle. Mustasaaren alueella on lisäksi kasvava joukko kiertotalousyrityksiä ja tuollainen kasvu yleensä vetää alueelle lisää toimialan yrityksiä.

Kunnan alueelle suunnitellut tuulivoimapuistot (noin 50 voimalaa) odottavat investointipäätöksiä. Niiden viereen on varattu mittava 120 hehtaarin alue aurinkovoimalalle. Ainutlaatuinen Jokiperän CO2-akkuteknologian energiavarasto (54 ha) ottaa parhaillaan askelia eteenpäin ja rakentaminen alkanee vuoden 2027 alkupuolella. Noiden investointien käynnistyminen nopeutuisi, mikäli Laihian alueelle rakennettaisiin datakeskus lisäämään voimakkaasti sähkönkulutusta. Energiatoimija on selvittämässä datakeskukselle sopivaa paikkaa yhteistoiminnassa Laihian kunnan kanssa ja on ottamassa yhteyttä maanomistajiin.

Vetyputki tulee kulkemaan Laihian luoteisosan läpi noin 4 kilometrin matkalla ja siihen rakennetaan kunnan alueelle liityntäventtiili. Raskaan liikenteen uusituvan polttoaineen jakelupisteen on arvioitu tulevan vt3 ja vt18 risteysalueen viereen.

Edellä mainittujen mahdollisuuksien toteutuminen edellyttää ennakoivaa, pitkäjänteistä ja rohkeaa päätöksentekoa kunnan päättäjiltä.

Laihialla on paljon hyviä mahdollisuuksia selviytyä muodostuneesta heikosta taloustilanteesta ja säilyä sekä jopa kehittyä kasvavana, vireänä ja kuntalaisia hyvin palvelevana kuntana.

1.2.8 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä toiminnan kehittämiseen vaikuttavista seikoista

Riskienhallinta

Laihian johtamisen käsikirjassa kuvataan Laihian kuntakonsernin johtamisjärjestelmä sekä siihen sisältyvät sisäisen valvonnan, kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja tuloksellisuuden arvioinnin menettelyt.

Valmiussuunnittelu on osa varautumista eri häiriötilanteisiin. Kunnalla on velvollisuus huolehtia alueensa ja kuntalaisten hyvinvoinnista kaikissa olosuhteissa.

Pohjanmaan pelastuslaitoksen kuntatoimijoiden yhteystietokartoitukseen on päivitetty Laihian tiedot. Kunnassa on käytössä VIRVE-päätelaitteita, joiden toimivuus tarkastetaan säännöllisesti. Turvallisuussuunnitelma on tehty ja valmiussuunnitelman päivitystyö käynnistetty vuoden 2025 aikana. Kunnan viranhaltijajohto osallistui LSSAVI:n järjestämään valmiusharjoitukseen lokakuussa 2025. Harjoituksen yhteydessä valmisteltiin kunnan kriisiviestintää.

Toiminnalliset riskit

Keskeisenä toiminnallisena riskinä on kuntien epävarmuus rahoituksen riittävyydestä sekä toisaalta jatkuvalla syötöllä ilmaantuvat uudet tehtävävelvoitteet ja käyttötalousmenojen kasvaminen. Näihin vaikuttavat sekä EU-tason että Suomen valtion toimet ja kunnilla onkin varsin rajoitetusti mahdollisuuksia sekä ennakoida että reagoida muutoksiin. Hankintoihin liittyvänä riskinä on hankintalain uudistus, josta hallitus antoi esityksen eduskunnalle 5.2.2026. Vaikuttavana osana uudistusta on, että kunnan tulisi omistaa vähintään 10 prosenttia Oy-muotoisesta sidosyksiköstä. Tähän on varauduttu Laihian kunnan osaomistamissa sidosyksiköissä pohtimalla yhdessä muiden omistajien kanssa omaisuuspohjan mahdollista muutosta. Varautuminen tähän jatkuu.

Henkilöstön työhyvinvoinnin sekä ammatillisen osaamisen ylläpitäminen on pyritty huomioimaan sekä strategiatasolla että konkreettisesti resurssien suuntaamisen avulla. Keskeisessä roolissa on kunnan esihenkilötaso, jonka toiminnan kehittämiseen on pyritty erityisesti keskittymään.

Kunnassa jatketaan organisaation sisäisten prosessien kehittämistä ja henkilöstöriskit pyritään minimoimaan kriittisillä tehtäväalueilla erilaisilla varahenkilöjärjestelyillä ja toimintojen ulkoistuksilla.

Tietojärjestelmiin kohdistuvat riskit ovat lisääntyneet sekä yhteiskunnallisten vaatimusten että tietojärjestelmien monipuolistumisen myötä. Kunnalle on palkattu ICT:tä varten järjestelmäasiantuntija vastaamaan tietojärjestelmien hallinnoinnista ja kehittämisestä. Yhteistyötä IT-palveluntuottajan kanssa jatketaan (IT-palveluntuottaja tai IT-kumppani).

Rahoitusriskit

Kunnan lainakanta koostuu pitkäaikaisista kiinteä- ja vaihtuvakorkoisista talousarviolainoista sekä lyhytaikaisista kuntatodistuksista. Kunnan kokonaislainamäärä on aikaisempina vuosina kasvanut mittavien investointien takia.

Vuodenvaihteessa kunnan lainoista oli pitkäaikaisia lainoja 66,5 % ja lyhytaikaisia kuntatodistuksia 33,5 %. Kiinteäkorkoisten lainojen osuus pitkäaikaisista lainoista oli 34,5 % ja muuttuvakorkoisten osuus 65,5 %. Voimassa olevan taloussuunnitelman mukaan kunnan lainamäärä alkaa laskemaan hitaasti tulevina vuosina. Korkotason lasku alkoi vuoden 2024 aikana ja se on tasoittanut hoitokulujen kasvua. Tämän lisäksi lyhytaikaisten kuntatodistusten avulla on pyritty hillitsemään korkokustannuksia. Vaihtuvakorkoisten lainojen käyttö kuitenkin myös lisää kunnan rahoituskustannusten riskejä.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskeihin on varauduttu vakuuttamalla mm. kiinteistöjen palovahinkojen, liikennevahinkojen ja vastuuvahinkojen varalta. Kunnan vakuutusturva tarkistettiin kilpailutuksen yhteydessä viimeksi vuonna 2018. Vakuutustoiminta kilpailutetaan uudelleen vuoden 2026 aikana. Kunnan vakuutukset ovat Pohjola-yhtiössä. Vakuutusasioissa kunta käyttää meklaripalveluja. Kunta käytti vahinkovakuutuksiin vuonna 2025 yhteensä 65 923 euroa.

Kiinteistöriskit

Sote-kiinteistöistä kunnan omistuksessa on edelleen terveyskeskuksen kiinteistö, josta on tehty 10 vuoden vuokrasopimus Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialue jätti vuokraamatta kiinteistön ns. kellarikerroksen, jossa sijaitsi kotihoidon tilat. Tämän 230 m2 tilan osalta on riskinä, ettei sitä saada vuokrattua.

Kuntien tuli yhtiöittää Sote-kiinteistöt vuoden 2025 aikana. Laihialla kuten monissa muissakin kunnissa tehtiin lain mahdollistama markkinatutkimus, jonka johtopäätös oli, ettei Laihialla ole toimivia toimitilamarkkinoita. Terveyskeskuksen vuokrauksella nykyisessä muodossa ei ole markkinavaikutusta ja kunnan terveyskeskus täydentää markkinoiden puutteita. Tutkimuksen perusteella kunnanvaltuusto teki päätöksen, ettei terveyskeskuksen kiinteistöä yhtiöitetä.

Koulukiinteistöissä on viime vuosina tehty mittavia sisäilmaan liittyviä saneerauksia, joten niiden kiinteistöriskit on saatu pienenemään. Sisäilmatyöryhmä jatkaa toimintaansa uuden valtuustokauden. Muissa kiinteistöissä mahdollisesti piilevät korjaustarpeet voivat aiheuttaa riskejä.

Ympäristöriskit ja ympäristöasiat

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on yhdyskuntajätteen kaatopaikkojen valvontaviranomaisena tarkastanut Laihian kunnan Isonkylän kaatopaikan 23.6.2020 ja 19.8.2020. Tarkastuskäynnin 19.8.2020 yhteydessä sovittiin kaatopaikan ja maankaatopaikan

pinnantasauksesta sekä vanhan lietealtaan peittämisestä 26.2.2021 mennessä. Tekninen toimi on teettänyt kaatopaikan pinnan tasauksesta suunnitelman Aluetaito Oy:llä. Suunnitelma on hyväksytty ELY-keskuksessa 18.6.2021. Kaatopaikka on tasattu ELY-keskuksen hyväksymien suunnitelmien mukaisesti ja ELY-keskuksen edustajat ovat hyväksyneet tehdyt toimenpiteet. Kaatopaikalle ei enää viedä biokaasulaitoksen mädätysjätettä. Suljetun kaatopaikan maanpainumaa mitataan vuosittain ja ne raportoidaan Lupa- ja valvontavirastolle.

Katais Grönsaker Ab:n konkurssipesän omistuksessa on kiinteistöt Kupparlan kylässä. Alueella olevissa rakennuksissa ja rakennelmissa on todettu puutteita. Lisäksi kohteessa tapahtuneessa öljyvahingossa 8.3.2018 raskasta polttoöljyä on päässyt valumaan lämpölaitoksen lattialle. Vuoden 2018 aikaisessa kunnostustyössä polttoöljyllä pilaantunutta maata on toimitettu jätteenkäsittelyyn yhteensä 82 120 kg sekä öljyistä betonia 11 780 kg. Öljyvahingon jälkitorjunnan ja kunnostuksen valvojana on toiminut Ramboll Finland Oy. Tekninen lautakunta tarkkailee alueen sekä alueella sijaitsevien rakennusten ja rakennelmien kuntoa. Kyseinen kiinteistö siirtyi konkurssipesältä kunnan omistukseen vuonna 2024. Kiinteistön vaarallinen savupiippu purettiin 2025 ja saamalla aluetta siivottiin.

Laihian kunta huomioi ympäristövaikutukset osana toimintaansa ja päätöksentekoaan sekä pyrkii edistämään kestävää kehitystä kaikilla toimialoillaan. Jo koulujen opetukseen sisältyy saumattomasti ympäristö- ja kierrätyskasvatus.

Kunnan toiminnan ympäristövaikutukset liittyvät erityisesti yhdyskuntarakenteeseen, kiinteistöjen käyttöön ja ylläpitoon, liikkumiseen sekä palvelutuotantoon. Näitä vaikutuksia pyritään hallitsemaan mm. energiatehokkuutta parantamalla, hankinnoissa ympäristönäkökulmat huomioimalla sekä toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa lainsäädäntöä ja viranomaisohjeita noudattamalla. Koulukuljetusten hankinnassa yhtenä perusteena on ollut energiatehokkuus.

Uusiutuvan energian käyttöä ja energiatehokkaita ratkaisuja edistetään mahdollisuuksien mukaan kunnan omassa toiminnassa. Kunta seuraa energian kulutusta ja pyrkii vähentämään fossiilisten energialähteiden käyttöä silloin, kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti perusteltua. Lisäksi kunta osallistuu alueelliseen ja valtakunnalliseen yhteistyöhön ympäristöasioiden kehittämiseksi. Kunnan tytäryhtiö Nuuka Lämpö Oy käyttää polttoaineenaan puuhaketta.

Ympäristöasioiden huomioon ottaminen tukee kunnan pitkän aikavälin taloudellista ja toiminnallista kestävyyttä sekä edistää asukkaiden hyvinvointia ja elinympäristön laatua.

Muut riskit

Laihian kunnan ja Pohjanmaan hyvinvointialueen välillä on ratkaisematon asia koskien Eskoon sosiaalipalvelun kuntayhtymän, noin 40.000 euron ylijäämän palautusta vuodelta 2022, jota hyvinvointialue on yrittänyt periä Laihian kunnalta.

Tekninen lautakunta on pitänyt jokavuotisen katselmuskierroksen asemakaava-alueella keväällä. Katselmuskierroksella käydään katsomassa aiemmin kehotuksen tai velvoitteen saaneet kohteet ja todetaan mahdollisesti tarvittavat jatkotoimenpiteet. Lisäksi suoritetaan katselmus lähinnä valtatien vaikutusalueella sekä kohteissa, joista on tullut huomautuksia.

1.3 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Laihian kunnan Johtamisen käsikirjassa kuvataan kuntakonsernin johtamisjärjestelmä sekä siihen sisältyvät sisäisen valvonnan, kokonaisvaltaisen riskienhallinnan ja tuloksellisuuden arvioinnin menettelyt. Johtamisjärjestelmällä tarkoitetaan yhteisesti määriteltyjä ja noudatettavia

- johtamisen ja riskienhallinnan
- toiminnan ja talouden suunnittelun
- päätöksenteon sekä
- seurannan ja arvioinnin menettelyitä.

Johtamisen käsikirja perustuu kuntia ohjaavaan lainsäädäntöön, kunnan hallintosääntöön, suunnitelma-asiakirjoihin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan standardeihin. Johtamisen käsikirja muodostuu nyt käsillä olevasta asiakirjasta sekä siihen liittyvistä järjestelmän toimeenpanon asiakirjoista.

Johtamisjärjestelmään, sen eri toimijoiden vastuisiin ja järjestelmän osa-alueisiin on integroitu menettelyt, joilla varmennetaan osana toiminnan johtamis- ja ohjausprosesseja sekä päätöksentekoa riskien hallinta ja sisäisen valvonnan asianmukainen järjestäminen. Järjestelmän toimeenpanemiseksi on Johtamisen käsikirjan liitteeksi laadittu lomakkeita, joilla käytännössä varmennetaan käsikirjan mukaisten menettelyiden tosiasiallinen toteutuminen.

Johtamisjärjestelmän jatkuvaksi kehittämiseksi johtamisen, ohjauksen, päätöksenteon, seurannan ja arvioinnin prosesseista vastaavat kunnanjohtajan nimeämät prosessinomistajat. Heidän vastuullaan on yhteisesti noudatettavien toimintatapojen ohjeistaminen, niihin sisältyvät vaikutusten ja riskien ennakkoarvioinnin, hallinnan sekä valvonnan ja prosessien arvioinnin toimeenpanon menettelytavat.

Johtamisjärjestelmän keskeinen tavoite on saada konsernijohdolle ja tilivelvollisille toimijoille riittävä varmuus kuntakonsernin:

- toiminnan vaikuttavuudesta ja taloudellisuudesta
- toiminnan lainmukaisuudesta ja hyvän hallintotavan toteutumisesta
- omaisuuden ja varojen hallinnasta, kestävästä kehityksestä sekä
- suunnittelun, päätöksenteon sekä arvioinnin perustumisesta vaikutusten ennakkoarviointeihin sekä oikeaan ja riittävään toiminnalliseen ja taloudelliseen tietoon.

Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä palvelu- ja peruskorjaustarpeiden syventymistä sekä erilaisten vahinkotapahtumien toteutumista.

Kunnanvaltuusto hyväksyi päivitetyn hallintosäännön 16.6.2025. Kunnan konserniohje on päivitetty 11.3.2024. Konserniohje tulee päivittää kevään 2026 aikana.

Tavoitteiden toteutuminen

Taloutta ja toimintaa seurataan kaikilla organisaation tasoilla säännöllisesti. Talousarvion toteutumista seurataan kunnanhallituksen kokouksissa osana kunnanjohtajan ajankohtaista katsausta. Osavuosikatsaukset laaditaan neljän kuukauden välein kunnanhallitukselle ja kunnanvaltuustolle. Niissä hallintokunnat myös sanallisesti arvioivat toteutumaa ja määrärahojen riittävyyttä loppuvuodelle. Myös lautakunnille raportoidaan säännöllisesti talousarvion toteutumisesta. Tavoitteiden toteutumista on tarkemmin käsitelty tilinpäätöksen toimintakertomuksen tehtäväalueita koskevassa osiossa.

Riskienhallinta

Omaisuusriskit ja toiminnan vastuuriskit ovat hallinnassa. Vakuutukset ovat ajantasaiset ja kattavat ja omavastuun tasot on määritelty. Vakuutuskartoitus ja -kilpailutus on tehty vuonna 2018.

Omaisuuden hankinnan, luovutuksen ja hoidon valvonta

Kunnassa on vahvistettu noudatettavaksi kuntaliiton suosituksen mukaiset yleiset hankintaohjeet. Hankintavaltuudet on määritelty hallintosäännössä. Hankintatoimissa hyödynnetään Teese Botnia Oy:n hankintarenkaan kanssa tehtäviä yhteishankintoina. Kunnanhallitus päivitti pienhankintaohjeet kokouksessaan 24.4.2017.

Irtaimen käyttöomaisuuden luettelointi ja seuranta on ohjeistettu ja vastustettu hallintokuntien itsensä hoidettavaksi.

Sopimustoiminta

Kunnan sopimusten toteutumisessa ei ole todettu ongelmia. Sopimusten hallintaa on kehitetty vuonna 2016 käyttöönotetun asianhallintajärjestelmän myötä. Järjestelmään on viety voimassa olevat sopimukset ja samalla on kartoitettu sopimusten tilannetta.

Arvio sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Toimielimet vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoivat kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä.

Kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja tehtäväaluejohtajat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja tehtäväalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Toimintayksikön esihenkilöt vastaavat toimintayksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.

Sisäisen valvonnan prosesseja tullaan tarkastelemaan valtuustokauden 2025–2029 strategiaprosessin yhteydessä osana hallintosäännön päivittämistä.

Vuoden 2017 aikana kunnassa otettiin käyttöön lakisääteinen sidonnaisuusrekisteri. Rekisteristä vastaa ja sitä valvoo tarkastuslautakunta. Kaikki keskeiset luottamushenkilöt ja viranhaltijat ovat tehneet sidonnaisuusilmoituksen.

1.4 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.4.1 Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025 1 000 €		2024 1 000 €	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 012		1 715	
Maksutuotot	434		447	
Tuet ja avustukset	325		242	
Muut toimintatuotot	1 479	**4 251**	1 527	**3 931**
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-16 410		-16 269	
Palkat ja palkkiot	-13 364		-12 984	
Eläkekulut	-2 647		-2 884	
Muut henkilösivukulut	- 399		- 401	
Palvelujen ostot	-5 923		-5 413	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 241		-2 345	
Avustukset	- 886		- 732	
Muut toimintakulut	-1 104	**-26 565**	-1 088	**-25 846**
TOIMINTAKATE		**-22 314**		**-21 914**
Verotulot		19 048		18 896
Valtionosuudet		5 084		4 334
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	14		13	
Muut rahoitustuotot	53		71	
Korkokulut	- 724		- 815	
Muut rahoituskulut	-11	**- 669**	-9	**- 739**
VUOSIKATE		**1 150**		**577**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 275		-2 252	
Arvonalentumiset	0	**-2 275**	- 742	**-2 994**
Satunnaiset kulut		**-96**		**0**
TILIKAUDEN TULOS		**-1 222**		**-2 417**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		**-1 222**		**-2 417**

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2025**	**2024**
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	16,0	15,2
Vuosikate/Poistot, %	51	19
Vuosikate euroa/asukas	153	75
Asukasmäärä	7 533	7 656

1.4.2 Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025		2024	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 150		577	
Satunnaiset erät	-96		0	
Tulorahoituksen korjauserät	28	1 082	-12	565
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-1 131		-1 905	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	86	-1 000	83	-1 821
Toiminnan ja investointien rahavirta		**82**		**-1 256**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	-10		-6	
Antolainasaamisten vähennys	27	17	0	-6
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		8 000	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 087		-2 816	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	3 900	813	-3 500	1 684
Oman pääoman muutokset		-294		0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	123		9	
Saamisten muutos	-318		396	
Korottomien velkojen muutos	92	-226	-167	239
Rahoituksen rahavirta		**309**		**1 916**
Rahavarojen muutos		**391**		**660**
Rahavarat 31.12	**1 969**		**1 578**	
Rahavarat 1.1	**1 578**	**391**	**918**	**660**

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2025**	**2024**
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, milj. euroa	2,247	4,677
Investointien tulorahoitus	105,9	32,8
Laskennallinen lainanhoitokate	0,4	0,3
Kassan riittävyys, pv	23	20
Asukasmäärä	7533	7656

1.4.3 Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	**43 729**	**45 050**
Aineettomat hyödykkeet	**1 575**	**1 710**
Aineettomat oikeudet	0	2
Muut pitkävaikutteiset menot	1 575	1 708
Aineelliset hyödykkeet	**35 414**	**36 584**
Maa- ja vesialueet	4 725	4 633
Rakennukset	19 370	20 057
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 819	11 491
Koneet ja kalusto	104	196
Muut aineelliset hyödykkeet	5	5
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	390	201
Sijoitukset	**6 741**	**6 756**
Osakkeet ja osuudet	4 609	4 607
Muut lainasaamiset	1 865	1 882
Muut saamiset	266	266
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**43 729**	**45 050**
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	753	758
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	**753**	**758**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**3 777**	**3 067**
Saamiset	**1 808**	**1 489**
Lyhytaikaiset saamiset	**1 808**	**1 489**
Myyntisaamiset	1 319	1 027
Lainasaamiset	-1	-4
Muut saamiset	0	153
Siirtosaamiset	490	313
Rahat ja pankkisaamiset	**1 969**	**1 578**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**48 259**	**48 875**

VASTATTAVAA	2025 1 000 €	2024 1 000 €
OMA PÄÄOMA	**13 804**	**15 320**
Peruspääoma	15 340	15 340
Omat rahastot	11	11
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 325	2 386
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 222	-2 417
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**948**	**953**
Lahjoitusrahastojen pääomat	948	953
VIERAS PÄÄOMA	**33 507**	**20 432**
Pitkäaikainen	**16 762**	**20 432**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 762	20 432
Lyhytaikainen	**16 745**	**12 170**
Joukkovelkakirjalainat	10 000	6 100
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	3 127	2 543
Saadut ennakot	121	155
Lyhytaikaiset ostovelat	765	891
Muut velat	406	308
Siirtovelat	2 327	2 173
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**48259**	**48 875**

TASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste, %	28,7	31,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	117,3	119,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 euroa	-1 547	-31
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	-205	-4
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	29 888	29 076
Lainakanta 31.12., euroa/asukas	3 968	3 797
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	30 057	29 203
Lainat ja vuokravastuut 31.12., euroa/asukas	3 990	3 814
Lainasaamiset, 1000 euroa	1 865	1 882
Asukasmäärä	7 533	7 656

1.4.4 Kokonaistulot ja menot

TULOT			**MENOT**		
Toiminta			**Toiminta**		
	Toimintatuotot	4 250 834		Toimintakulut	26 564 618
	Verotulot	19 048 131		Korkokulut	724 253
	Valtionosuudet	5 083 941		Muut rahoituskulut	10 879
	Korkotuotot	13 971		Tulorahoituksen korjauserät	95 924
	Muut rahoitustuotot	52 512		-Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	-43 050
	Tulosrahoituksen korjauserät				
	- pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-14 809			
Investoinnit			**Investoinnit**		
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	45 000		Investointimenot	1 130 688
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	85 674			
Rahoitustoiminta			**Rahoitustoiminta**		
	Antolainasaamisten vähennys	27 279		Antolainasaamisten lisäys	10 069
	Lyhytaikaisten lainojen lisäys	3 900 000		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	3 087 177
				Oman pääoman vähennys	294 331
Kokonaistulot yhteensä		**32 492 533**	Kokonaismenot yhteensä		**31 874 888**

1.5 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.5.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhtiöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistely (kpl)	Ei-yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	3	
Muut yhtiöt	4	
Kuntayhtymät		1
Osakkuusyhteisöt		3
	7	4

1.5.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Kunnan omistajapolitiikka ulottuu kunnan suoran omaisuuden lisäksi tytär- ja osakkuusyhtiöihin sekä sellaisiin muihin yhteisöihin, jossa kunnalla on vaalittavana taloudellisia etuja. Omistajapolitikan piiriin kuuluu siten koko kunnan ja kuntakonsernin omaisuus omistuksen luonteesta tai organisointitavasta riippumatta.

Valtuusto päättää kunnan omistajapoliittisista linjauksista. Linjaukset ovat toimintaa suuntaavia ja näin ollen suhteellisen pysyviä. Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa valtuustolle. Valtuusto asettaa kunnan omaisuuden käytölle myös toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Linjausten toimeenpano kuuluu kunnanhallitukselle. Lisäksi hallitus täsmentää tarvittaessa tavoitteita ja niiden toteutumista. Toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta kuuluu tarkastuslautakunnalle. Kunnan tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat näiden omat hallintoelimet, joiden kautta niiden omistajaohjaus järjestetään.

Konserni- ja elinvoimajaoston tehtävänä on vastata konserniohjauksen kehittämisestä. Jaoston tehtävänä on myös vastata osaltaan niiden yhtiöiden omistajaohjauksesta sekä valvonnasta, joiden omistajana, osakkaana tai jäsenenä kunta on, tai joissa kunnalla on määräysvaltaa tai yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Kunnanhallitus valitsee merkittäviin kunnan yhteisöihin yhtiökokousedustajan tai muun vastaavan kokouksen edustajan tai antaa tälle tarvittavat ohjeet. Lisäksi kunnanhallitus nimeää näiden yhteisöjen hallituksiin tai vastaaviin toimielimiin Laihian kuntaa edustavan jäsenen tai jäsenet, joilla on oikeus osallistua ja käyttää puhevaltaa näissä yhteisöjen kokouksissa. Kunnanjohtaja valitsee kunnan yhteisön yhtiökokousedustajan tai muun vastaavan kokouksen edustajan siinä tapauksessa, kun päätösvaltaa ei ole selvästi osoitettu kunnanhallitukselle.

1.5.3 Oleelliset konsernia koskevat tapahtumat

Kiinteistö Oy Laihian Vuokratalot

Kiinteistö Oy Laihian Vuokratalot on merkitty kaupparekisteriin 14.12.1994. Varsinaisen toimintansa yhtiö on aloittanut vuonna 1995. Yhtiön osakkeet omistaa Laihian kunta. Yhtiön omistuksessa on 32 eri kiinteistöä, joissa on yhteensä 247 asuinhuoneistoa. Yhtiön rakennuskannassa on yhteensä 18 292m2 asuinrakennusneliötä ja muita tiloja n. 2990 m2.

Vuokratalot omistaa osakkeita myös As Oy Laihianraitti IV:sta, As Oy Laihianraitti III:sta, As Oy Laihianraittill:sta, As Oy Laihian Vallinmäestä, As Oy Laihian Kivikkokuja 2:sta, As Oy Laihian Myllyhovista, As Oy Kamreerintie 2:sta ja Laihian VSS-tilat Oy:stä.

Asuntojen vuokraustoimintaa tullaan ylläpitämään ja kasvattamaan siten, että Laihian kunnan alueella on tarjolla riittävä määrä huoneistoja kasvavan kunnan tarpeisiin. Lisäksi olemassa olevaa huoneisto- ja rakennuskantaa tullaan ylläpitämään myös tulevina vuosina.

Vuonna 2025 jatkettiin talouden tasapainotusohjelmaa, joka on toiminut suunnitelmien mukaisesti. Tilikauden aikana toteutettiin myös omistajaohjausta, koskien kahden kiinteistön myymistä. Tilikauden aikana hallitus vaihtui uuteen, kuntavaalien jälkeen.

Hallitus esittää, että tilikaudella kertynyt 136 254,68 euron voitto jätetään yhtiön vapaaseen omaan pääomaan, eikä osinkoa makseta.

Valtuuston asettamat tavoitteet	**Toteuma**
Toiminnan tulee olla kannattavaa	Toiminta on ollut kannattavaa ja vuosittain on tehty positiivista tulosta. Yhtiön kassavaroja on pystytty kasvattamaan suunnitellun ohjelman mukaisesti.
Asuntojen käyttöaste vuoden aikana	Taloudellinen käyttöaste vaihtelee 93-94 % luokassa ja vuokrattavien välivuokrausasuntojen käyttöaste on yli 90 %.
Asiakastyytyväisyys	Edellisen kyselyn keskiarvo oli 4,08 ja uusi kysely tehdään vuoden 2026 aikana.
Asuntokannan kunnosta huolehtiminen	Kiinteistöjen korjausvelkaa puretaan jatkuvasti. Laajamittaisia peruskorjauksia ja kunnostuksia tehdään myös vuoden 2026 aikana.
Seudullisesti kilpailukykyinen vuokrataso	Yhtiön keskimääräiset vuokrat ovat alueellisesti edullisemmalla tasolla ka. 10,5 €/m².
Vuosikorjauskustannuksien seuraaminen	Yhtiö seuraa aktiivisesti vuosikorjauskustannuksia ja täyttää tältä osin tavoitteet.
Tukea kunnan asumiseen ja palveluihin liittyviä tarpeita. Vuosina 2013–2025 erityisesti tarpeita, jotka koskevat erityisryhmiä sekä ikääntyvää väestöä.	Yhtiö on tehnyt kaikki toimenpiteet, mitä konserniohjaus on antanut tehtäväksi.
Vuokrattavien asuntojen helpompi saavutettavuus digitaalisten alustojen kautta on otettava käyttöön.	Uusi käyttöliittymä ja digitaalinen palvelu on hankittuna.
Talouden tasapainotusohjelman toteutus suunnitelman mukaisesti.	Vuoden 2025 aikana talouden tasapainotusohjelmaa on noudatettu ja sen myötä myös positiivinen tulos saavutettiin.

Laihian Nuuka Lämpö Oy

Vuoden 2025 lämmönmyynti oli 17,4 GWh, joka oli käyttäjämäärään verrattuna yhtiön historian toiseksi vähäisin. Vuosi 2025 oli 100 vuoden mittaushistorian toiseksi lämpimin vuosi, jonka johdosta myydyn energian tarve oli vähäinen. Biopolttoaineiden osuus kokonaislämmöntuotannosta oli vuonna 2025 yli 99 %.

Polttoaineiden hankinta ja käsittely on jatkunut omana toimintonaan ja sitä on kehitetty mm. parantamalla vuokratun maa-alueen perustuksia. Vuokrattu maa-alue sijaitsee nykyisen varastoalueen välittömässä läheisyydessä. Myös vuokratun maa-alueen kulkuyhteyttä ja varastoalueen pohjaa tullaan parantamaan mahdollisuuksien mukaan.

Verkoston osalta Maunulan teollisuusalueen kaukolämpöinfran rakentaminen aloitettiin ja alueelle hankittiin 600kW biopolttoaineilla toimiva aluelämpölaitos. Alueen odotetaan laajenevan ja verkostoa tullaan kasvattamaan vuoden 2026 aikana lisää.

Laihian Nuuka Lämpö Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että tilikauden 2025 tulos 88,99 € kirjataan voitto/tappiotilille eikä osinkoa jaeta.

Valtuuston asettamat tavoitteet	**Toteuma**
Toiminnan tulee olla kannattavaa	Yhtiön toiminta on ollut taloudellisesti kannattavaa ja toiminnan operatiivinen tulos on pysynyt positiivisena merkittävästi kohonneista kustannuksista huolimatta.
Kaukolämmön hinta on Energiateollisuus ry:n tilaston keskiarvon alapuolella. Keskiarvo yrityksiltä, joiden myymä kaukolämpö on tuotettu pääosin erillistuotannolla.	Laihian Nuuka Lämmön kaukolämpöhinta on n. 20 % alhaisempi kuin vertailtava keskiarvo.
Laitosten ja verkoston kunnosta huolehtiminen siten, että kaukolämmön käyttökeskeytyksiä ei synny lämmityskaudella.	Lämmityskaudella ei esiintynyt tuotannon katkoksia ja toiminnot on turvattu sekä automaatiolla että varasyötöillä ja tuotannon hajautuksella.

Laihian Tilapalvelu Oy

Tilikausi 2025 oli Laihian Tilapalvelu Oy:lle kasvun ja kehityksen vuosi. Yritys jatkoi strategiansa mukaisesti kiinteistöjen ylläpidon, hallinnoinnin ja huollon kehittämistä ja vastasi paikallisen kiinteistöpalvelutarpeen kasvavaan kysyntään. Yhtiö panosti laadukkaaseen asiakaspalveluun, henkilöstön osaamisen vahvistamiseen ja toiminnan tehokkuuteen.

Vuoden 2025 aikana vaihtui yhtiön kiinteistöpäällikkö, jonka rekrytointi suoritettiin yhteistyössä Laihian kunnan kanssa.

Kiinteistöjen uudisrakennuttamista jatkettiin suunnitelmien mukaisesti ja rakennuttamiset ovat edenneet sekä aikataulullisesti, että kustannuksellisesti suunnitellusti.

Hallitus esittää, että tilikaudella kertynyt -27.463,28 € tappio jätetään yhtiön vapaaseen omaan pääomaan, eikä osinkoa makseta.

Valtuuston asettamat tavoitteet	Toteuma
Kunnan kiinteistöistä huolehtiminen tehokkaasti ja taloudellisesti siten, että niihin ei synny korjausvelkaa.	Suunnitellun PTS:n ja investointien mukaisesti kaikki toteutettiin vuoden 2025 osalta.
Aktiivinen ja ennakoiva toimiminen yrityselämän tilatarpeitten tyydyttämiseksi.	Yhtiö on toteuttanut Maunulan alueen yrityshallia, joka valmistuu vuoden 2026 aikana
Toteutettava käyttäjäkysely 2025 aikana ja sen jälkeen neljän (4) vuoden välein.	Käyttäjäkysely suoritetaan vuoden 2026 alkupuolella, suunnitelmien mukaisesti.

Ki Oy Laihian Virastokeskus

Vuonna 2025 Kiinteistö Oy Laihian Virastokeskus on ollut keskeisessä roolissa Laihian kunnan virastokeskuksen rakennushankkeen toteuttamisessa. Tilikauden aikana yhtiön hallituksen ja omistajan (Laihian kunta) yhteistyössä on edetty seuraavissa merkittävissä toimenpiteissä:

- virastotalon purkaminen
- uuden kunnantalon rakennussuunnittelu ja kilpailutus
- rakennushankkeen organisoiminen
- rakentamisen loppuunsaattaminen

Valtuuston asettaminen tavoitteiden toteutuminen

Ei asetettuja tavoitteita

Kiinteistö Oy Laihian Yritystilat

Tilikausi oli yhtiön ensimmäinen. Toiminta käynnistettiin tilikauden aikana ja tilojen rakentaminen aloitettiin kesällä 2025. Tilikaudella solmittiin esivuokrasopimuksia ja järjestettiin yhtiön hallinto sekä taloushallinto. Tilikauden päättymisen jälkeen ei ole tapahtunut olennaisia yhtiön taloudelliseen asemaan vaikuttavia tapahtumia.

Yhtiön tavoitteena on vakiinnuttaa vuokraustoiminta ja turvata vakaa kassavirta seuraavalla tilikaudella. Tulevalla tilikaudella myös käynnistetään kiinteistönhoito, jonka tulee toteuttamaan Laihian kunnan omistama Laihian Tilapalvelu Oy.

Poronkankaan Vesi Oy

Laihian ja Mustasaaren kunnille myytävän veden hinta oli 0,42 €/m3 (alv 0 %). Pohjavesien pinnat pysyivät hyvällä tasolla. Pohjaveden korkeutta pidetään turvallisella tasolla säätelemällä vesilaitoksen ottomäärää Kurikan vesihuolto Oy:n Kuusilehdon ottamolta ostettavalla vedellä. Vuonna 2025 vettä ostettiin 205 955 m3 eli keskimäärin 564 m3 /vrk. Vedensaantia turvaa myös Myötämäen Vesi Oy:ltä vuokrattu, Jurvan Pyörnissä sijaitseva Vehkaluoman vedenottokaivo. Vehkaluoman antoisuus on n. 350 m3/d ja vuonna 2025 sieltä ostettiin keskimäärin 191 m3/vrk. Vaasan Vesi pumppaa Vedenojalta Laihian verkkoon n. 20 m3/vk jotta runkolinja on poikkeustilanteissa käyttöönotettavissa nopeasti ilman huuhtelua. Veden laatu pysyi hyvänä kaikilla ottamoilla. Poronkankaan verkostoon johdettu vesi on täyttänyt laatusuositukset kaikilta osin koko vuoden.

Laihialle on vuoden aikana toimitettu vettä 479 013 m3, joka on n. 13 000 m3 edellisvuotta vähemmän. Keskimääräinen vuorokausikulutus oli 1312 m3 Mustasaareen vettä toimitettiin 377 237 m3, joka on n. 20 000 m3 edellisvuotta enemmän. Keskimääräinen vuorokausikulutus oli 1034 m3.

Kuntien välisen sopimuksen mukaiset varaukset vesioikeuden myöntämästä ottoluvasta ja laitoksen mitoituksesta 2.700 m3/vrk, ovat Laihialle 64,5 % (1.741,5 m3/vrk, vuonna 2025 = 75 %) ja Mustasaareen 35,5 % (958,50 m3/vrk, vuonna 2025 = 108 %). Vaasan kaupungilla ei ole vesivarausta, mutta oikeus kriisiajan vedensaantiin sekä samalla Vaasa sitoutuu toimittamaan tarvittaessa vettä vedenojalta mahdollisuuksien mukaan.

Vuoden aikana tehtiin investointeja ja päätöksiä tulevia saneerauksia ennakoiden. Yhtiöjärjestystä päivitettiin ja yhtiökokous hyväksyi sen syyskokouksessaan. Tilikauden tulos on 24797,63 euroa. Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että osinkoa ei jaeta tilikaudelta 2025 ja että tilikauden voitto kirjataan voitto/tappiotilille.

Valtuuston asettamat tavoitteet	**Toteuma**
Hyvänlaatuisen veden toimittaminen häiriöttömästi	Vedenlaatu täytti kaikki laatuvaatimukset tilinpäätösvuoden osalta.
Veden hinnalla katetaan vain käyttökulut (omakustannushinta) ja mahdolliset investoinnit veden toimituksen turvaamiseksi	Viime vuosina on tehty toimitusvarmuutta ja turvallisuutta parantavia Investointeja. Tukkuveden hintaa on korotettu viimeksi 2021. Yleinen kustannustaso ja ostettavan raakaveden hinta ovat nousseet huomattavasti viime vuosina mutta toistaiseksi myytävän veden hinta voidaan pitää ennallaan.

1.5.4 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvontaa on ohjattu Laihian kunnanvaltuuston hyväksymillä hallintosäännöillä ja konserniohjeella.

Kuntaan on perustettu konserni- ja elinvoimajaosto, jonka tehtävänä on vastata konserniohjauksen kehittämisestä, pyrkiä edistämään kunnan elinvoimaa ja ottaa kantaa ajankohtaisiin elinkeinoasioihin. Jaoston tehtävänä on myös vastata osaltaan niiden yhtiöiden omistajaohjauksesta sekä valvonnasta, joiden omistajana, osakkaana tai jäsenenä kunta on tai joissa kunnalla on määräysvalta tai yhtiöjärjestykseen tai sääntöihin perustuva oikeus nimittää hallituksen tai muiden toimielimien jäseniä.

Kunnanhallitus valitsee kunnan edustajat tytär- ja osakkuusyhtiöiden hallituksiin ja konserni- ja elinvoimajaosto nimeää yhtiökokousedustajan konserniyhtiöiden yhtiökokouksiin. Hallituksissa on ollut edustajina pääsääntöisesti kunnan luottamushenkilöitä.

Konserni- ja elinvoimajaosto on kutsunut kokoukseensa konserniyksiköiden johtoa selvittämään edustamansa yhtiön toimintaan liittyviä ajankohtaisia ja kehittämiskysymyksiä ja käymään niistä linjaavaa ja evästävää keskustelua. Tytäryhteisöt ovat soveltuvin osin toimineet yhteistyössä kunnan hallintokuntien, erityisesti teknisen toimialan kanssa.

Konserni- ja elinvoimajaosto on käynnistänyt selvitystyön tytäryhtiöiden johtamistoiminnan resurssien varmistamiseksi. Työ käynnistettiin yhteistyössä tytäryhtiöiden hallitusten kanssa. Työtä jatketaan vuonna 2026.

Laihian Kokoomus -valtuustoryhmä jätti 8.9.2025 päivätyn valtuustoaloitteen Laihian kunnan konserniyhtiöiden valvonnasta ja tarkastuksesta. Konserni- ja elinvoimajaosto selvitti 23.10.2025 aloitteen kunnan konserniyhtiöiden valvonnasta ja tarkastuksesta. Jaosto päätti esittää, että valtuustoaloitteessa esitettyjä toimenpiteitä konserniyhtiöiden valvonnasta ja omistajapoliittisesta ohjauksesta toteutetaan kvartaaleittain toimitettavan konserniraportointilomakkeen, kokousaikataulutuksen, taloushallinnon vuosikellon sekä operatiivisen johdon säännöllisten palaverien avulla. Kunnanhallitus hyväksyi em. valvonta- ja ohjaustyökalujen käyttöönoton 24.11.2025. Kunnanjohtaja ja talouspäällikkö toimittivat ao. valvonnan välineet tytäryhtiöiden toimitusjohtajalle ja kävivät keskustelun niiden käyttöönotosta. Toimitusjohtaja totesi, ettei välineiden käyttöönotto aiheuta vaikeuksia ja tytäryhtiöt ryhtyvät käyttämään niitä vuoden 2026 alusta lukien.

Yhteisöt ovat sitoutuneet yhtiökokouksessa tehtävällä päätöksellä valitsemaan kunnan käyttämän tilintarkastusyhteisön ulkoiseen tarkastukseensa. Konserniohjeen mukaan valvonnan kohdealueet ovat erityisesti konserniyhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi. Konsernivalvonnassa seurataan myös valtuuston tytäryhteisöjen toiminnalle asettamien tavoitteiden toteutumista sekä konserniohjeen noudattamista erityisesti konsernitoiminnoissa ja konsernin sisäisten palvelujen käytössä.

Kuntakonsernin valvonta vastaa luonteeltaan kunnan sisäistä valvontaa ja siitä vastaa konsernijohto. Konsernijohto voi käyttää konsernivalvonnassa apuna toimialajohtoa. Myös tarkastuslautakunnalle on asetettu tehtäviä konsernivalvonnasta.

1.5.5 Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2025 1 000 €	2024 1 000 €
Toimintatuotot	7 213	7 386
Toimintakulut	-28 606	-27 793
Toimintakate	**-21 393**	**-20 407**
Verotulot	19 001	18 821
Valtionosuudet	5 084	4 334
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	22	22
Muut rahoitustuotot	65	91
Korkokulut	-918	-1 104
Muut rahoituskulut	-11	-9
Vuosikate	**1 850**	**1 748**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. mukaiset poistot ja arvonal.	-3 104	-3 059
Satunnaiset erät	-95	0
Tilikauden tulos	**-1 350**	**-1 310**
Tilinpäätössiirrot	0	0
Laskennalliset verot	45	-36
Vähemmistöosuudet	-10	-23
Verot	32	-4
Tilikauden yli/alijäämä	**-1 284**	**-1 374**

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25,2	26,6
Vuosikate/Poistot, %	59,6	57,2
Vuosikate, euroa/asukas	245,6	228,3
Asukasmäärä	7 533	7 656

1.5.6 Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Konsernin rahoituslaskelma	1 000 €		1 000 €	
	2 025		**2024**	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 850		1 748	
Satunnaiset erät	-95		0	
Tulorahoituksen korjauserät	-68	1 686	0	1 748
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 982		-2 427	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45		0	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	25	-5 913	0	-2 427
Toiminnan ja investointien rahavirta		-4 227		-678
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0		0	
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	5 041		5 047	
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-3 413		0	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 035	5 663	-3 700	1 347
Oman pääoman muutokset		0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääoman muutokset	-120		30	
Vaihto-omaisuuden muutos	28		-129	
Saamisten muutokset	145		-184	
Korottomien velkojen muutokset	-282	-109	173	-109
Rahoituksen rahavirta		5 554		1 237
Rahavarojen muutos		1 328		559
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	4 407		3 080	
Rahavarat 1.1.	3 080	1 328	2 520	559

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	**2025**	**2024**
Investointien tulorahoitus %	31,29	72,05
Toiminnan ja investointien rahavirtojen kertymä (5 vuotta) 1.000 eur	-4 769	1265
Lainanhoitokate	0,56	0.52
Kassan riittävyys (pv)	44	35

1.5.7 Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2 025	2 024
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	8	10
Muut pitkävaikutteiset menot	1 598	1 735
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 551	5 428
Rakennukset	28 628	29 604
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 852	11 502
Koneet ja kalusto	265	496
Muut aineelliset hyödykkeet	390	419
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 787	402
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2 757	2 045
Muut lainasaamiset	0	17
Muut saamiset	422	422
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	855	906
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	331	359
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	10	0
Lyhytaikaiset saamiset	1 844	1 999
Rahoitusarvopaperit	0	63
Rahat ja pankkisaamiset	4 407	3 080
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**62 705**	**58 486**

	2 025	2 024
	1 000 €	1 000 €
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 340	15 340
Muut omat rahastot	2 484	1 774
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 203	439
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 284	-1 374
VÄHEMMISTÖOSUUDET	371	639
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0	0
Vapaaehtoiset varaukset	0	0
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0	0
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 050	1 101
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	27 258	25 845
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	933	1 010
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	13 185	8 935
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 571	4 776
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**62 705**	**58 486**

		2 025	2 024
Omavaraisuusaste-%		25	29
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista		147	133
Suhteellinen velkaantuneisuus, %		133	133
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €		-2 487	-935
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas		-330	-122
Konsernin lainat, euroa/asukas		5 369	4 542
Konsernin lainakanta 31.12. (1000 €)		40 443	34 780
Konsernin lainasaamiset 31.12. (1000 €)		0	17
Kunnan asukasluku		7 533	7 656

1.6 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Tilikauden tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää, että

- tilikauden alijäämä -1 221 675,50 euroa kirjataan taseen yli-/alijäämätilille.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kuntalain 110 § mukaan taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Laihian kunnan taseessa oli vuoden 2024 lopussa kumulatiivista alijäämää 30 856 euroa. Vuoden 2025 tarkistetun talousarvion mukainen arvio alijäämästä oli 1 416 463 euroa. Vuoden 2025 lopullinen alijäämä on 1 221 676 euroa. Aikaisemmille tilikausille 2022–2024 kuuluneita rahoituskuluja ja purkamattomia saamisia on kirjattu 294 331 euroa suoraan edellisten tilikausien alijäämään, joten aiempi kumulatiivinen alijäämä taseessa on 325 187 euroa. Tilinpäätöksen 2025 alijäämän 1 221 676 euroa jälkeen kunnan kumulatiivinen alijäämä on 1 546 863 euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi joulukuussa 2024 talouden tasapainottamisen toimenpideohjelman vuosille 2024–2027, jolla tavoitellaan 3,0 miljoona euron säästötavoitetta. Toimenpideohjelma ei ole toteutunut täysin suunnitellulla tavalla ja kunnan taloudellinen tilanne on huonontunut merkittävästi vuodesta 2024 alkaen. Syinä ovat valtionosuuksien väheneminen 1,5 miljoonalla eurolla ja toimintatuottojen väheneminen sekä toimintakulujen kasvaminen 1,3 miljoonalla eurolla. Henkilöstökulut ovat kasvaneet 0,8 miljoonalla. Kunnan verotulot eivät ole kehittyneet vastaavassa suhteessa (kunnallisvero, kiinteistövero, yhteisövero). Vuosikate on positiivinen, mutta poistojen vaikutus, 2,3 miljoonaa euroa, painaa tuloksen vahvasti alijäämäiseksi. Palkat tulevat nousemaan 9,6 % ajalla 1.6.2025–1.2.2028. Kunnan suurin toimintameno on henkilöstökulut, jotka ovat Laihialla noin 62 % toimintakuluista.

Kunnan tulokseen on kertynyt vuosina 2024 ja 2025 kumulatiivinen alijäämä 1,55 miljoonaa euroa, joka tulee kasvamaan vuosittain vuoteen 2029 asti. Kunnan on sopeutettava menojaan vastaamaan heikentynyttä tulotasoa. Jos menoja ei pystytä vähentämään, kunnan kumulatiivinen alijäämä tulee olemaan yli 5 miljoonaa euroa. Säästöjä on löydettävä laajasti kunnan eri toiminnoista henkilöstökulut mukaan luettuna, joihin tulee tehdä pysyviä muutoksia.

Talouden tasapainossa pitäminen vaatii jatkossa entistä enemmän ponnisteluja. Erityistä huomiota on kiinnitettävä menojen kasvun hillitsemisen lisäksi toimiin asukasluvun kasvattamiseksi sekä pitovoiman ja kunnan houkuttelevuuden kehittämiseen. Taloutta on seurattava tarkkaan ja tarvittaessa reagoitava muuttuviin tilanteisiin. Uudet investoinnit tulee harkita tarkkaan ja ottaa niiden osalta huomioon myös vaikutukset käyttötalouteen. Samoin tytäryhtiöiden kautta tulevat vastuut ja velvoitteet tulee ottaa huomioon.

2. KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUTUMISVERTAILU

2.1 1100 Kunnanvaltuusto

Toiminta-ajatus

Kunnanvaltuusto on kunnan ylin päätöksentekoelin. Kunnanvaltuusto vastaa strategisesta päätöksenteosta ja koko kuntakonsernin tavoitteiden asettamisesta, toiminnan ja talouden tasapainosta sekä toiminnan arvioinnista ja seurannan järjestämisestä.

Yleistä toteumasta

Toimintakulujen ylitys johtui kokouspalkkioiden sekä jaksotettujen palkkojen kohdentumisesta tehtäväalueelle. Talousarvioon ei sisältynyt ao. kustannuksia. Talousarviomuutosta ei pystytty esittämään, koska kuluista 48 000 euroa kirjattiin 31.12.2025. Vakinaisten palkat (kunnanjohtaja) toteutui 11 000 euroa pienempänä. Toiminnan tavoitteet toteutuivat kohtuullisesti.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Strategian toteutumisesta ja merkittävistä asiakokonaisuuksista järjestetään valtuustolle iltakouluja.	Uusien kuntapäättäjien perehdytys strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta.	Uudelle valtuustolle pidettiin kaksi perehdytysluentoa ulkopuolisen konsultin toimesta sekä iltakoulu aiheina talousarvio, omistajaohjaus ja strategiatyö.	Toteutuu
Yritysmyönteisyyden vahvistaminen	Liike- ja yritystilojen sekä yritystonttien lisääminen	Uusien yritysten ja liiketonttien lukumäärä	Tytäryhtiön teollisuushallin rakentaminen alkoi, siitä vuokrattiin kaikki tilat ja halli valmistuu huhtikuussa 2026.	Toteutuu osittain

Kunnanvaltuusto Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	450	0	0	0	0	-	0
Kulut	- 118 000	- 157 450	0	- 157 450	- 209 437	133,02 %	-51 987
Netto	- 117 550	- 157 450	0	- 157 450	- 209 437	133,02 %	-51 987

Kunnanvaltuusto Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-29 224	-4 605	0	-4 605	-4 900	106,40 %	- 295
Netto	-29 224	-4 605	0	-4 605	-4 900	106,40 %	- 295

Kunnanvaltuusto Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	450	0	0	0	0	-	0
Kulut	- 147 223	- 162 055	0	- 162 055	- 214 337	132,26 %	-52 282
Netto	- 146 773	- 162 055	0	- 162 055	- 214 337	132,26 %	-52 282

2.2 1200 Tarkastuslautakunta

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta vastaa kunnan ulkoisesta valvonnasta yhdessä tilintarkastajan kanssa sekä valmistelee kunnanvaltuuston päätettäväksi vuosittain hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat. Tarkastuslautakunta arvioi myös, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Yleistä toteumasta

Tarkastuslautakunnan kustannukset ovat ylittyneet, koska kevään 2025 tilintarkastus oli suunniteltua laajempi. Lisäksi uuden tarkastuslautakunnan koulutuksen kustannukset vaikuttivat tilikauden toteumaan. Näistä syistä tarkastuslautakunnalle myönnettiin 14300 € lisämääräraha hallituksen kokouksessa 24.11.2025.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Talouden tasapainon seuranta	Haastattelut ja selvitykset	Viranhaltijoita haastateltu kokouksissa	Toteutuu
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Valtuuston asettamien tavoitteiden seuranta	Asiakirjojen ja pöytäkirjojen läpikäynti ja tarkastus	Toteutettu pistokokein	Toteutuu
	Valtuuston päätösten noudattaminen	Asiakirjojen ja pöytäkirjojen läpikäynti ja tarkastus	Toteutettu pistokokein	Toteutuu
	Sidonnaisuusrekisterin ajantasaisuuden seuranta	Tarkastaminen	Ilmoitus valtuustolle tehty	Toteutuu
	Arviointikertomuksen laadinta edellä mainituista asioista	Tilinpäätöksen yhteydessä	Laadittu	Toteutuu

Tarkastuslautakunta Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-25 918	-24 950	-14 300	-39 250	-54 177	138,03 %	-14 927
Netto	-25 918	-24 950	-14 300	-39 250	-54 177	138,03 %	-14 927

Tarkastuslautakunta Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 104	0	0	0	- 120	-	- 120
Netto	- 104	0	0	0	- 120	-	- 120

Tarkastuslautakunta Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-26 022	-24 950	-14 300	-39 250	-54 297	138,34 %	-15 047
Netto	-26 022	-24 950	-14 300	-39 250	-54 297	138,34 %	-15 047

2.3 Kunnanhallitus

Kunnanhallituksessa on 10 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Se johtaa kunnan toimintaa, hallintoa ja taloutta.

Kunnanhallitus nimittää jaostot, toimikunnat ja vaikuttamistoimielimet. Kunnanhallituksella on hallintosääntöjaosto, henkilöstöjaosto sekä konserni- ja elinvoimajaosto. Toimikuntia ovat metsä- ja maanostotoimikunta ja yhteistyötoimikunta.

Kunnanhallitus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	321 759	311 000	0	311 000	376 300	121,00 %	65 300
Kulut	-3 115 429	-3 923 405	0	-3 923 405	-3 922 791	99,98 %	614
Netto	-2 793 670	-3 612 405	0	-3 612 405	-3 546 491	98,18 %	65 914

Kunnanhallitus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	0	0	0	0	33 536		33 536
Kulut	-57 225	-15 529	0	-15 529	-14 975	96,43 %	554
Netto	-57 225	-15 529	0	-15 529	18 561	-119,52 %	34 090

Kunnanhallitus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	321 759	311 000	0	311 000	409 836	131,78 %	98 836
Kulut	-3 172 655	-3 938 934	0	-3 938 934	-3 937 766	99,97 %	1 168
Netto	-2 850 896	-3 627 934	0	-3 627 934	-3 527 930	97,24 %	100 004

E-passi vyörytykset yksiköille muodostavat tuloa kunnanhallitukselle.

2.3.1 1300 Luottamushenkilöjohto

Kustannuspaikat:

Kunnanhallitus, hallintosääntöjaosto, henkilöstöjaosto, konserni- ja elinvoimajaosto, yhteistyötoimikunta, verotus, yhteistoimintaosuudet, maaseututoimi, vaikuttamistoimielimet (ikäihmisten neuvosto ja vammaisneuvosto)

Esittelijä:

Kunnanhallitus, konserni- ja elinvoimajaosto: Kunnanjohtaja
Henkilöstöjaosto, hallintosääntöjaosto ja yhteistyötoimikunta: Hallinto- ja henkilöstöjohtaja

Toiminta-ajatus

Kunnanhallitus vastaa kunnan toiminnan yhteensovittamisesta kuntastrategian mukaisesti. Se johtaa kuntakonsernia siten, että palveluverkosto on toimiva, talouden tasapaino säilyy, kuntaa kehittävät toimenpiteet toteutuvat ja kunnan elinvoimaisuus paranee. Kunnanhallituksen tehtävänä on vastata omistajaohjauksen käytännön toiminnoista sekä kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Kunnanhallitus valvoo kunnan etuja ja edustaa kuntaa työnantajana sekä vastaa henkilöstöpolitiikasta.

Tehtäväalueen määrärahoista katetaan koko kuntaa koskevia yhteistoimintaosuuksia, kuten Suomen Kuntaliiton, Pohjanmaan liiton, Vaasan seudun Kehitys Oy:n ja Yhyres-kehittämisyhdistys ry:n maksuosuuksia. Lisäksi määrärahoista katetaan verotuksen ja maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen kuntaosuusmaksuja sekä työterveyshuollon kustannuksia.

Yleistä toteumasta

Tehtäväalueen alijäämä muodostui muut yhteistoimintaosuudet sekä toimisto- ja asiantuntijapalvelut toimintakulujen ylityksistä. Yhteistoimintaosuuksissa oli nousseita kunnan vastuuosuuksia ja asiantuntijapalveluissa ylimääräiset johdon rekrytoinnit.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden säilyminen Laihialla.	SoTe-asioiden aktiivinen seuraaminen ja vaikuttaminen Pohjanmaan hyvinvointikuntayhtymän suuntaan	Ollut jatkuvaa. Valtuustoon jäseniä. Hyvinvointialueen hallituksen vpj:n paikka.	Toteutuu ■
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Strategian tarkastelu valtuustotasolla	Strategian päivitys	Toteutetaan vuonna 2026	Ei toteudu ▨
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Positiivisen kuntakuvan vahvistaminen	Kotisivujen kehittäminen	Ollut vähäistä henkilöstötilanteen takia	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Laihiasta tulee mielikuva asukas-, perhe- ja yrittäjäystävällisestä kunnasta	Yritysmyönteisyyden kehittäminen	Eri medialähteiden suunnitelmallinen ja aktiivinen käyttö Markkinointistrategian kehittäminen Aktiivinen ja säännönmukainen yhteistyö yrittäjien kanssa. Kunnanhallituksen ja yrittäjäjärjestön tapaaminen vähintään kerran vuodessa. Muita tapahtumia yhteistyössä yrittäjien kanssa vähintään kaksi kertaa vuodessa	Yhteistyö ollut aktiivista - yrittäjien aamukahvit, naisyrittäjien aamukahvit, vaalipaneeli. Yrittäjien puheenjohtaja hallituksen kokouksessa talousarvioon liittyen.	Toteutu u
	Yrittäjäbarometritulokse n paraneminen	Tulosten parantuminen Yritysvaikutusten arvioinnin aloittaminen	Yritysvaikutusten arviointi aloitetaan keväällä 2026. Henkilöstötilanne on hidastanut aloitusta.	Toteutu u osittain
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Kunnan talouden tasapainon säilyttäminen	Talouden säännönmukainen seuraaminen ja ohjaus	Osavuosikatsaukse t ja kunnanjohtajan ajankohtaista - osuudessa jokaisessa hallituksen kokouksessa. Taloustilanne on vaikea.	Toteutu u osittain
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Kuntalaisten osallisuuden vahvistaminen	Osallistuvan budjetoinnin mallin käyttöönotto	Talousarvioon on varattu 10 000 euroa. Kuntalaiskysely kohteesta maaliskuussa 2026.	Toteutu u
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Kuntakonsernin, kuntalaisten ja sidosryhmien yhteistyö Yhteistyö alueen eri toimijoiden kanssa	Kehitetään uudenlaisia toimintatapoja ja menetelmiä	Kuntakonsernille raportointitaulukk o sekä vuosikello ja kokouskalenteri.	Toteutu u osittain

Luottamushenkilöjohto Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 931 111	- 902 650	320 000	- 582 650	- 644 454	110,61 %	-61 804
Netto	- 931 111	- 902 650	320 000	- 582 650	-644 454	110,61 %	-61 804

Luottamushenkilöjohto Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot					24 602		24 602
Kulut	-7 358	-4 611	0	-4 611	-5 230	113,4 %	-619
Netto	-7 358	-4 611	0	-4 611	19 372	-420,1 %	23 983

Luottamushenkilöjohto Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot					24 602		24 602
Kulut	- 938 469	- 907 261	320 000	- 587 261	-649 684	110,63 %	-62 423
Netto	- 938 469	- 907 261	320 000	- 587 261	-625 082	106,44 %	-37 821

2.3.2 1500 Hallintopalvelut

Tehtäväalue: Hallintopalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Hallinto- ja henkilöstöjohtaja

Toiminta-ajatus
Hallintopalvelut huolehtii kunnanvaltuuston ja -hallituksen, tarkastuslautakunnan ja kunnanhallituksen alaisten jaostojen ja toimikuntien pöytäkirjatuotannosta, päätösten toimeenpanosta, keskusarkistosta, ict-palveluista, asian- ja sopimushallintajärjestelmästä, henkilöstöhallinnon ja laskentatoimen tehtävistä sekä muista keskitetysti tuotettavista toimistotukipalveluista.

Yleistä toteumasta

Talouspalvelut ja sen myötä laskentatoimen tehtävät siirtyivät organisatorisesti hallintosääntöpäivityksen yhteydessä 1.7.2025 alkaen hallintopalveluista kunnanjohtajan ja talouspäällikön toimi- ja tehtäväalueelle.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Keskeisten tukipalvelusovellusten ja -toimintojen tehostaminen	Asianhallintaprosessien kehittäminen Hankintaprosessien kuvaaminen	Asian- ja sopimushallinta-järjestelmän uudistukseen liittyvä kehitystyöryhmä-työskentely. Hankintaprosessien kuvaaminen ei toteutunut. Siirtyy Talouspalveluiden 2026 toiminnan tavoitteiden toimenpiteeksi.	Toteutuu osittain
	Ict-toiminnan kehittäminen edelleen	Tietoturvan lisääminen henkilöstön tietoturvakoulutusten avulla	Tietoturvakoulutus toteutettu koko henkilöstölle velvoittavana koulutuksena.	Toteutuu
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Tehostetaan taloushallinnon prosesseja	Kirjanpidon prosessien selkeyttäminen Suupohjan Seutupalvelukeskus oy:n kanssa. Laskutus- ja myyntireskontran prosessien kehittäminen	Vastuujakotaulukko laadittu yhteistyössä Suupohjan Seutupalvelukeskuksen kanssa. Teknisiä ratkaisuja viety eteenpäin.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Lisätään panostusta henkilöstöasioiden hoitoon	Osallistavan budjetoinnin toteutuminen Henkilöstöstrategian tavoitteiden toteutus Perehdytysprosessin laatiminen, minkä jälkeen kehitetään yhteistyön toimintamalli lähialueiden toisen asteen oppilaitoksiin ja korkeakouluihin harjoittelijoiden saamiseksi.	Osallistava budjetointi ei toteutunut. Siirtyvät Talouspalveluiden 2026 toiminnan tavoitteiden toimenpiteiksi. Valmentavan johtamisen työpajat esihenkilöillä toteutuneet. Perehdytysprosessin laatiminen ja toimenpiteen seuraava vaihe eivät ole edenneet.	Toteutuu osittain
	Hallintopalveluiden toimenkuvista tehdään kokonaisselvitys vuoden 2025 aikana osana talouden tasapainottamis-toimenpiteitä.	Laaditaan kirjallinen selvitys, joka viedään kunnanhallituksen käsittelyyn.	Henkilöstön haastattelut tehty. Tehty työryhmätyöskentely toiminnan kehittämisestä sekä tehtävien sisällön muuttamisesta. Raportti laadittu ja käsitelty sovitusti.	Toteutuu

Hallintopalvelut Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	92 663	0	0	0	115 518		115 518
Kulut	-2 176 540	-2 157 125	0	-2 157 125	-2 186 318	101,35 %	-29 193
Netto	-2 083 876	-2 157 125	0	-2 157 125	-2 070 800	96,00 %	86 325

Hallintopalvelut Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	0	0	0	0	8 934		8 934
Kulut	-49 867	-10 918	0	-10 918	-9 745	89,26 %	1 173
Netto	-49 867	-10 918	0	-10 918	-811	7,43%	10 107

Hallintopalvelut Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	92 663	0	0	0	124 452	-	124 452
Kulut	-2 226 407	-2 168 043	0	-2 168 043	-2 196 063	101,29 %	-28 020
Netto	-2 133 744	-2 168 043	0	-2 168 043	-2 071 611	95,55 %	96 432

2.3.3 1700 Kunnan tilat ja osakehuoneistot

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus

Monipuolinen ja markkinahinnat huomioiva asuin-, liike- ja teollisuustonttitarjonta ja kaavoituksen onnistuminen ovat keskeisiä kunnan elinvoimaisuuden kannalta. Giga-Vaasan kehittymisen myötä kunnan tonttitarjonta on saatava houkuttelevaksi uusille kuntalaisille. Yleinen taloudellinen tilanne vaikuttaa voimakkaasti tonttimyyntiin.

Hoidetaan ja hyödynnetään kunnan maa- ja metsäalueita suunnitelmallisesti metsä- ja maanostotoimikunnan avustuksella. Metsien hoidollisten toimenpiteiden tulee pohjautua ajantasaiseen metsätaloussuunnitelmaan. Puuraaka-aineen hintavaihtelut vaikuttavat puun myynnin ajoituksiin.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Viihtyisät asuinalueet	Monipuolinen, kunnan elinvoimaisuutta tukeva tonttitarjonta	Huolehditaan siitä, että tarjolla on kuntalaisia kiinnostavia tontteja. Samalla huomioidaan Vaasan seudun kehityksen myötä muodostuva mahdollinen tonttikysynnän kasvu.	Ostettu lisää tonttimaata Hulmilta. Valmisteltu vaihtopellon ostamista.	Toteutuu
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Metsäomaisuuden ammattitaitoinen hoito ja hyödyntäminen	Toteutetaan metsänhoidollisia toimenpiteitä päivitetyn metsäsuunnitelman mukaisesti. Puun myynti pyritään ajoittamaan siten, että tuotto olisi mahdollisimman hyvä	Toimintatuotot 260 000 € ovat 65 000 € enemmän, kuin talousarviossa.	Toteutuu

Kunnan tilat ja osakehuoneistot Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	229 096	195 000	0	195 000	260 782	133,73 %	65 782
Kulut	-24 667	-21 530	0	-21 530	-63 753	296,11 %	-42 223
Netto	204 429	173 470	0	173 470	197 029	113,58 %	23 559

Kunnan tilat ja osakehuoneistot Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	229 096	195 000	0	195 000	260 782	133,73 %	65 782
Kulut	-24 667	-21 530	0	-21 530	-63 753	296,11 %	-42 223
Netto	204 429	173 470	0	173 470	197 029	113,58 %	23 559

2.3.4 1600 Työllisyyspalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Kunnanjohtaja

Toiminta-ajatus

Vuoden 2025 alussa Työllisyysalueet aloittivat toimintansa. Samassa yhteydessä osa työttömien työnhakijoiden kustannuksista siirrettiin kunnille. Uudistusta tehtäessä ajatuksena oli, että kunnat tuntevat parhaiten omat työttömänsä. Todellisuudessa kunnille ei ole kuitenkaan tarpeeksi resursseja hoitaa asiaa aktiivisesti ja yhteistyö hakee vielä muotoaan. Laihian kunta haluaa olla kuitenkin aktiivisesti etsimässä parhaita toimintamalleja työttömyyden vähentämiseksi.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Työllisyyspalvelu-uudistuksen toteuttaminen.	**Toimenpiteet** • Osallistua uudistuksen toteutukseen ja tuoda esiin paikallisia erityistarpeita uudistuksen suunnittelussa ja arvioinnissa • Ylläpitää aktiivista viestintää kuntalaisille uudistuksen vaikutuksista • Pitkäaikaistyöttömyyden kasvun vähentäminen • Nuorten työllisyyden tukeminen, syrjäytymisen estäminen	Kunta on osallistunut työllisyyspalvelu-uudistuksen toteutukseen, jossa on huomioitu myös alueelliset tarpeet. Uudistuksen viestintää on toteutettu kunnan nettisivuilla ja somessa. Pitkäaikaistyöttömyys on noussut huolestuttavasti. Nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä ei olla päästy konkreettisiin toimiin.	Toteutuu osittain

Työllisyyspalvelut Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	0	116 000	0	116 000	0	-	- 116 000
Kulut	16 888	- 842 100	- 320 000	-1 162 100	-1 028 266	88,48 %	133 834
Netto	16 888	- 726 100	- 320 000	-1 046 100	-1 028 266	98,30 %	17 834

Työllisyyspalvelut Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	0	116 000	0	116 000	0	0,00 %	- 116 000
Kulut	16 888	- 842 100	- 320 000	-1 162 100	-1 028 266	88,48 %	133 834
Netto	16 888	- 726 100	- 320 000	-1 046 100	-1 028 266	98,30 %	17 834

2.4 Keskusvaalilautakunta

2.4.1 1800 Vaalilautakunta

Esittelijä: Hallinto- ja henkilöstöjohtaja

Toiminta-ajatus
Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, joka huolehtii valtiollisten vaalien, kuntavaalien, aluevaalien, europarlamenttivaalien ja kansanäänestysten toimittamiseen liittyvistä tehtävistä.

Yleistä toteumasta

Toimintavuonna järjestettiin yhdistetyt alue- ja kuntavaalit. Ennakkoäänestys toteutettiin 2.-8.4.2025 ja varsinainen äänestyspäivä 13.4.2025.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	Painopisteet 2025: - Aluevaalit 2025 - Kuntavaalit 2025	Vaalien toteuttaminen	Ennakkoäänestys 2.-8.4.2025 Varsinainen äänestyspäivä 13.4.2025	Toteutuu

Keskusvaalilautakunta Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	42 374	10 000	0	10 000	0		-10 000
Kulut	-52 252	-32 700	0	-32 700	-28 934	88,48 %	3 766
Netto	-9 878	-22 700	0	-22 700	-28 934	127,46 %	-6 234

Keskusvaalilautakunta Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 110	0	0	0	- 146		- 146
Netto	- 110	0	0	0	- 146		- 146

Keskusvaalilautakunta Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	42 374	10 000	0	10 000	0		-10 000
Kulut	-52 362	-32 700	0	-32 700	-29 080	88,93 %	3 620
Netto	-9 988	-22 700	0	-22 700	-29 080	128,10 %	-6 380

2.5 Hyvinvointilautakunta

Tehtäväalueet: Terveyttä ja hyvinvointia tukevat palvelut (Pohjanmaan hyvinvointialue), kirjasto- ja kulttuuritoimi, liikuntatoimi, nuorisotoimi

Esittelijä: Hyvinvointipäällikkö, vapaa-aikapäällikkö ja sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Hyvinvointilautakunta toimii liikunnan, nuorisotyön, kirjaston ja kulttuuritoiminnan asiantuntijalautakuntana liikuntalain (390/2015), nuorisolain (1285/2016), kirjastolain (29.12.2016/1492) ja kulttuurilain (166/2019) mukaisesti. Lautakunta koordinoi ja kehittää toimialansa toimintaa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja hyvinvointipalveluiden tuottamiseksi kuntalaisille. Hyvinvointilautakunta toimii yhteistyössä muiden lautakuntien, hallintokuntien, yhdistysten, järjestöjen ja alueellisten toimijoiden sekä erityisesti Pohjanmaan hyvinvointialueen kanssa kunnan strategian mukaisesti. Tavoitteena on kaikenikäisten kuntalaisten osallisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä hyvä fyysinen toimintakyky.

Sote-uudistuksen myötä Pohjanmaan hyvinvointialue järjestää alueen sosiaali- ja perusterveydenhuollon sekä erikoissairaanhoidon palvelut 14 alueen kunnalle. Suunnitelmavuosien painopistealueita ovat taloudellisuus, muutosjohtaminen sekä uusien toimintamallien kehittäminen ja vakiinnuttaminen käytäntöön. Ikärakenteen muutos lisää palvelujen tarpeen määrää merkittävästi. Kouluikäisten määrä tulee laskemaan ja eläkeikäisten määrä kasvaa.

Toiminnan tavoitteet

Hyvinvointilautakunta Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	801 906	782 100	0	782 100	706 577	90,30 %	-75 523
Kulut	-1 885 900	-1 927 635	0	-1 927 635	-1 800 084	93,38 %	127 551
Netto	-1 083 994	-1 145 535	0	-1 145 535	-1 093 508	95,46 %	52 027

Hyvinvointilautakunta Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	15 875	0	0	0	14 629		14 629
Kulut	- 585 156	- 430 318	0	- 430 318	- 433 801	100,81 %	-3483
Netto	- 569 281	- 430 318	0	- 430 318	- 419 172	97,41 %	11 146

Hyvinvointilautakunta Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	801 906	782 100	0	782 100	721 205	92,21 %	-60 895
Kulut	-1 885 900	-2 357 953	0	-2 357 953	-2 233 885	94,74 %	124 068
Netto	-1 083 994	-1 575 853	0	-1 575 853	-1 512 680	95,99 %	63 173

2.5.1 3000 Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Tilivelvollinen viranhaltija: Hyvinvointipäällikkö

Toiminta-ajatus
Toiminnan tavoitteena on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen. Hyvinvointia edistäviä toimia tehdään kunnan kaikilla sektoreilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on hyvinvointialue. Ympäristöterveydenhuolto järjestetään yhteistoiminnassa Vaasan ja Laihian kesken. Ympäristöterveydenhuolto koostuu eläinlääkinnästä ja terveysvalvonnasta.

Toimintaympäristön ja palvelutarpeen haasteet vuonna 2025

- Ikääntyvän väestön määrän kasvu
- Lasten ja nuorten erityistarpeet
- Kunnan ja hyvinvointialueen yhteistyön muotoutuminen ja palvelujen saatavuus
- Väestön hyvinvointierojen kasvu ja työllisyyden samanaikainen heikkeneminen

Yleistä toteumasta

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) kunnassa on poikkihallinnollista yhteistyötä. Lakisääteisten toimien, kuten osallisuuden, järjestöyhteistyön, ennaltaehkäisyn sekä raportoinnin osalta HYTE työssä on edistytty. Myös kulttuurihyvinvointia on kyetty, resurssit huomioiden, tuottamaan lisääntyvästi. HYTE-kerroin on kehittynyt positiivisesti sekä yhteistyö hyvinvointialueen kanssa on selkiytynyt.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Ylläpidetään ja kehitetään kunnan lakisääteistä hyvinvointia yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	**Toimenpiteet** • Aktiivinen kunnan edun varmistaminen hyvinvointialueen päätöksenteossa • Verkostoyhteistyö eri toimijoiden kesken • Hyvinvointisuunnitelman ja -kertomuksen valmistelu • Valtakunnallinen yhteistyö (THL, STM) • HYTE-kerroin seuranta • Raportointi • Yhteistyösopimus Laihian MLL:n kanssa vuosille 2025–2026	Kunnan edunvalvontaan tehty aktiivisesti HVA:n kanssa, kuntakierros toteutui helmikuussa. Valtuustokauden 2022–25 hyvinvointiraportti valmistuu keväällä -26, samoin valtuustokauden 2026–29 hyvinvointisuunnitelma. Osallistuttu HVA:n koordinoimiin yhteistyöverkostoihin (ehkäisevätyö, Finger ym). HYTE-kertoimen seurantaa tehty aktiivisemmin, valtion lisäosan rahoitus kunnalle kehittynyt positiivisesti.	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
		(kahden vuoden periodeissa)		
	Mahdollistetaan kuntalaisten osallisuus eri väestöryhmissä ja ylläpidetään edunvalvontaa. Ylläpidetään kunnan ja yhdistysten välistä yhteistyötä.	**Toimenpiteet** • Vaikuttamistoimielinten toiminnan ylläpitäminen • Osallistuminen maakuntatason toimielinten toimintaan • Ehkäisen päihdetyön toteuttaminen • Järjestö- ja seurayhteistyön ylläpitäminen. Mannerheimin Lastensuojeluliiton Laihian osaston avustuksen myöntäminen vuosille 2025–26. • Kuntalaisten osallistaminen, tapahtumat, asukasraadit, aloitteet • Ikäihmisten ryhmätoiminta	Neuvostot kokoontuneet säännöllisesti. Järjestetty toimintaa ja tapahtumia eri ikäryhmille, kuten ikäihmisten ryhmät. Ehkäisevän päihdetyön työryhmä toiminut säännöllisesti. Järjestötreffit toteutettu x 2. Tehty aktiivisesti yhteistyötä MLL:n ja muiden 3. sektorin toimijoiden kanssa. Asukaskysely/-raati toteutetaan vuonna -26, osana hyvinvointisuunnitelmaa.	Toteutuu osittain

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Ulkoinen	TP 2024	TA	Talousarvion	Muutettu	TOT	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	557 673	552 000	0	552 000	548 432	99,35 %	-3 568
Kulut	- 840 251	- 813 900	0	- 813 900	-800 657	98,37 %	13 243
Netto	- 282 578	- 261 900	0	- 261 900	-252 226	96,31 %	9 674

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 217	0	0	0	-1 512	-	-1 512
Netto	- 217	0	0	0	-1 512	-	-1 512

Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	557 673	552 000	0	552 000	548 432	99,35 %	-3 568
Kulut	- 840 468	- 813 900	0	- 813 900	- 802 170	98,56 %	11 730
Netto	- 282 795	- 261 900	0	- 261 900	- 253 738	96,88 %	8 162

2.5.2 4500 Kirjasto- ja kulttuuritoimi

Tilivelvollinen viranhaltija: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuritoimi auttavat luomaan positiivista kuntakuvaa edistämällä kirjallisuuden, kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja niihin liittyvää kansalaistoimintaa.

Kirjasto tarjoaa pääsyn monipuolisiin ja uudistuviin aineistoihin, tukee monipuolista lukemisharrastusta, ohjaa ja tukee tiedonhankintaa sekä tarjoaa tiloja oppimiseen. Kulttuuritoimi ylläpitää kulttuuriperintöä, vahvistaa paikallisidentiteettiä sekä tukee kulttuurin tuottajia ja harrastajia avustuksin ja palkinnoin.

Yleistä toteumasta

Tarkastelukauden aikana tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet.

Kirjastopalvelut ovat tarjonneet kuntalaisille pääsyn monipuolisiin ja uudistuviin aineistoihin sekä tukeneet lukemisharrastusta eri ikäryhmissä. Asiakkaita on ohjattu ja tuettu tiedonhankinnassa, ja kirjaston tiloja on hyödynnetty oppimiseen, työskentelyyn ja kohtaamisiin suunnitellulla tavalla. Toiminta on säilynyt laadukkaana ja saavutettavana, vaikka kirjaston henkilöstöä on kauden aikana vähennetty yhdellä työntekijällä. Henkilöstövähennyksestä huolimatta palvelut on pystytty järjestämään tehokkaasti ja asiakaslähtöisesti.

Kulttuuritoimi on jatkanut kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja paikallisidentiteetin vahvistamista erilaisten tapahtumien, hankkeiden ja yhteistyömuotojen kautta. Paikallisia kulttuurin tuottajia ja harrastajia on tuettu avustuksin ja palkinnoin, mikä on osaltaan edistänyt kulttuuritoiminnan elinvoimaisuutta ja yhteisöllisyyttä kunnassa.

Yhteenvetona voidaan todeta, että kirjasto- ja kulttuuritoimen keskeiset tavoitteet ovat toteutuneet pääosin suunnitellusti. Toiminta on sopeutunut henkilöstömuutoksiin ilman merkittävää heikennystä palvelujen saatavuuteen tai laatuun, ja kirjallisuuden, kulttuurin ja taiteen yhdenvertainen saavutettavuus on säilynyt hyvällä tasolla.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Tuetaan lasten ja nuorten lukuharrastusta ja mediataitoja.	Kouluyhteistyötä kehitetään yhteistyösopimuksen mukaisesti. Varhaiskasvatukselle tarjotaan uutena palveluna eteiskirjastotoimintaa.		Toteutuu
Harrastusmahdollisuuksien lisääminen	Lisätään nuorten kulttuurihyvinvointia.	Järjestetään nuorille maksuton mysteeripeli	Mysteeripeli toteutunut kesällä 2025. Elokuvailtoja on	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
erityisesti nuorille ja nykyisten ylläpito		kesäkuussa ja elokuvailtoja loma-aikoina. Tehdään yhteistyötä Kössin nuorisokahvilan kanssa.	pidetty. Kössin nuorisokahvilan toiminta on päättynyt. Kulttuuri- ja nuorisotoimi on tehnyt yhteistyötä nuorten kulttuuritapahtumien toteutumiseksi muun muassa Nuukuuren viikolla.	
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkuva kehittäminen	Päivitetään peruskoulun ja varhaiskasvatuksen kulttuurikasvatussuunnitelma.	Toimitaan aktiivisesti Eepoksen ja alueellisen kehittämiskirjaston työryhmissä, Pohjanmaan lastenkulttuuriverkoston ohjausryhmässä sekä Kaikukorttiverkostossa.	Osittainen osallistuminen Kaikukortti verkoston toimintaa. Muihin kulttuurialan verkostoihin osallistumiseen ei ole ollut resursseja.	Toteutuu osittain
Kulttuurin ja vapaa-ajan kehittäminen	Kerätään palautetta kirjaston tiloista ja palveluista.	Järjestetään asiakastyytyväisyyskysely.	Kysely on toteutettu helmi-maaliskuun aikana ja saimme hyviä tuloksia ja ajatuksia kirjaston edelleen kehittämiseksi.	Toteutuu
	Kehitetään kirjaston digitaalista ympäristöä.	Valmistaudutaan Eepos-kirjastojen vanhentuneen kirjastojärjestelmän vaihtoon.	Vetovastuu kilpailutuksessa Seinäjoen kirjastolla.	Toteutuu
	Kehitetään Laihian kulttuuritarjontaa yhdessä muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.	Järjestetään 3–4 matalan kynnyksen kulttuuritapahtumaa.	Toteutettu useita kulttuuritapahtumia muun muassa Nuukuuren viikolla.	Toteutuu
		Kehitetään uusi vuotuinen musiikkitapahtuma, esimerkiksi Krossin soitot.	Krossin soitot toteutetaan yhteistyössä Nuorisoseuran kanssa lokakuussa -25.	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Tarjotaan nuorille harjoittelu- ja kesätyöpaikkoja.	Tarjotaan nuorille yrittäjille työtilaisuuksia tapahtumia järjestettäessä.	Nuoria taiteilijoita on ollut mukana Nuukuuren viikon ohjelmistossa. Työllistämismahdollisuuksia nuorille 4H yrittäjille tarjottu Nuukuuren viikon aikana.	Toteutuu

Kirjasto- ja kulttuuritoimi Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	6 478	5 000	0	5 000	6 057	121,14 %	1 057
Kulut	- 387 687	- 366 450	0	- 366 450	- 344 957	94,13 %	21 493
Netto	- 381 209	- 361 450	0	- 361 450	- 338 899	93,76 %	22 551

Kirjasto- ja kulttuuritoimi Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-80 567	-32 026	0	-32 026	-32 253	100,71 %	-227
Netto	-80 567	-32 026	0	-32 026	-32 253	100,71 %	-227

Kirjasto- ja kulttuuritoimi Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	6 478	5 000	0	5 000	6 057	121,14 %	1 057
Kulut	- 468 254	- 398 476	0	- 398 476	- 377 210	94,66 %	21 266
Netto	- 461 776	- 393 476	0	- 393 476	- 371 153	94,33 %	22 323

2.5.3 4700 Liikuntatoimi

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Liikuntatoimen tavoitteena on liikuntalain (390/2015) mukaisesti edistää kuntalaisten mahdollisuuksia harrastaa liikuntaa ja kilpaurheilua sekä kehittää liikunnan kansalaistoimintaa yhteistyössä paikallisten seurojen, järjestöjen, yhteisöjen, kunnan muiden toimijoiden sekä lähikuntien kanssa kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä edistävästi.

Yleistä toteumasta

Tarkasteltaessa kulunutta toimintakautta voidaan todeta, että liikuntatoimelle asetetut tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. Toimintaa on ohjannut liikuntalaki (390/2015), ja sen mukaisesti kunta on onnistunut luomaan edellytyksiä liikunnalle osana peruspalveluita.

Liikuntatoimi on onnistunut turvaamaan kuntalaisille monipuoliset mahdollisuudet niin omaehtoiseen harrastamiseen kuin tavoitteelliseen kilpaurheiluun. Liikuntatoimen perustehtävä kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on toteutunut suunnitellusti. Uusi liikuntahalli (ent. padelhalli) on hankittu kunnalle ja tämä tulee lisäämään merkittävästi erilaisia liikuntamahdollisuuksia kunnassa.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Harrastusmahdollisuuksien lisääminen erityisesti nuorille ja nykyisten ylläpito	Liikunnan toimenpidesuunnitelman kirjatut tavoitteet	Liikunnan toimenpidesuunnitelman vuosittainen päivittäminen ja tavoitteiden toteutus sekä seuranta	Päivittäminen talousarvion yhteydessä.	Toteutuu osittain
	Aktiivinen hankehaku	Uusien liikunta- ja harrastuspaikkojen sekä toimintojen suunnittelu ja kuntalaisten osallistaminen.	Padel-hallin muutostyöt , aluehallintovirasto on myöntänyt valtionrahoitusta, käyttäjien osallistaminen suunnitteluun.	Toteutuu
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Lasten, nuorten ja lapsiperheiden liikuntaneuvonta	Liikuntaneuvonta osana elintapaohjauksen palveluketjua Liikunnalliset tapahtumat ja kampanjat	Eri-ikäisten liikuntaneuvontaa tarjolla, järjestetty liikunnallisia tapahtumia.	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Liikuntapalveluiden suuntaaminen erityisesti väestöryhmiin, joiden liikuntaan osallistumisessa on esteitä taloudellisten, sosiaalisten, kulttuuristen tai ikään liittyvien tekijöiden vuoksi.	Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen kuntalaisten omissa elinympäristöissä ja yhteisöissä.	Maksuton liikuntaneuvonta. Maksuttomat ikäihmisten, työikäisten ja soveltavan liikunnan ryhmät toiminnassa. Tarjolla erilaisia ohjattuja tunteja , myös uimahallilla. Lisäksi toteutetaan hyvinvointialueen kanssa yhteistyössä terveyskeskuksen kuntosalin ryhmät.	Toteutu ■
	Uimahalli tutuksi kuntalaisille, käyttöasteen tehostaminen	Kaikenikäisille ohjattua uimaopetusta ja muuta vesiliikuntaa Kampanjat ja markkinointi	Uimahallilla järjestetty kesän suositut uimakoulut, koulujen uimaopetusta, tekniikkakursseja sekä aikuisten uimakoulu ja uinnin tukiopetusta.	Toteutu ■
	Kuntalaisten omatoimisen luonnossa liikkumisen tukeminen	Polkujen ja reitistöjen parantaminen Karttojen päivittäminen	Suunnittelu aloitettu. Hankerahoituksen haku v.2026. Karttoja päivitetty.	Toteutu osittain ◧

Liikuntatoimi Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	175 866	157 600	0	157 600	87 133	55,29 %	-70 467
Kulut	- 451 872	- 426 885	0	- 426 885	-394 672	92,45 %	32 213
Netto	- 276 005	- 269 285	0	- 269 285	-307 539	114,21 %	-38 254

Liikuntatoimi Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	15 875	0	0	0	14 629	-	14 629
Kulut	- 481 519	- 397 724	0	- 397 724	-398 529	100,20 %	- 805
Netto	- 465 644	- 397 724	0	- 397 724	-383 900	96,52 %	13 824

Liikuntatoimi Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	191 741	157 600	0	157 600	101 761	64,57 %	-55 839
Kulut	- 933 391	- 824 609	0	- 824 609	-793 201	96,19 %	31 408
Netto	- 741 650	- 667 009	0	- 667 009	-691 440	103,66 %	-24 431

2.5.4 4800 Nuorisotoimi

Tilivelvollinen viranhaltija: Vapaa-aikapäällikkö

Toiminta-ajatus

Nuorisotoimen tavoitteena on nuorisolain (1285/2016) mukaisesti nuorisotyön ja erityisnuorisotyön keinoin monialaisverkostossa tukea nuorten kasvua ja itsenäistymistä sekä edistää nuorten osallisuutta, elämänhallintaa, yhdenvertaisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia. Nuorisotyön ensisijainen tavoite on tukea nuorten hyvinvointia. Nuorisotoimi sisältää myös nuorisovaltuuston.

Yleistä toteumasta

Nuorisotoimen toiminnalle asetetut tavoitteet ovat toimintakauden aikana pääsääntöisesti toteutuneet. Toimintaa on ohjannut nuorisolaki (1285/2016), ja kunta on onnistunut ylläpitämään ja kehittämään palveluita, jotka vastaavat lain edellyttämää tehtävää nuorten kasvun ja elinolojen tukemisessa. Nuorisotyön ensisijainen tavoite, nuorten hyvinvoinnin tukeminen, on toteutunut hyvin.

Nuorten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen on ollut keskeinen osa toimintavuotta.

Nuorisovaltuuston toiminta on ollut aktiivista, ja se on vakiinnuttanut asemansa nuorten äänen kuuluvaksi tekijänä päätöksenteossa. Nuorisovaltuusto on osallistunut kunnan kehittämiseen ja tuonut nuorten näkökulman esiin eri toimielimissä.

Etsivään nuorisotyöhön pyrittiin saamaan lisäresurssia, mutta tähän ei saatu avi:n lisärahoitusta ja siksi tavoite ei toteutunut.

Vaasan kaupungin ja Laihian kunnan välinen yhteistoimintasopimus nuorten työpajatoiminnan (Följy) järjestämisestä on uudistettu. Sopimus on voimassa toistaiseksi.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Laihiasta tulee mielikuva asukas-, perhe- ja yrittäjäystävällisestä kunnasta	Kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin tukeminen nuorisotyössä	Teemoihin perustuvaa suunnitelmallista toimintaan. Tukea toimintaan valtakunnallisista teemaviikoista. Asiantuntijavierailut.	Järjestetty monipuolista teemallista toimintaa sekä asiantuntijavierailuja yhteistyössä yläkoulun ja lukion kanssa.	Toteutu u ■
Viestinnän kehittäminen	Tietoa toiminnan vaikuttavuudesta	Etsivän nuorisotyön tilastoinnin (Parent) ja sosiaalisen vahvistumisen mittarin (Sovari) tulokset myös näkyviksi ja päätöksenteon tueksi.	Tilastointijärjestelmät käytössä.	Toteutu u ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Kulttuurin ja vapaa-ajan kehittäminen	Nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen	Yhdessä tekeminen, lasten ja nuorten osallistaminen toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen tasa-arvoisesti.	Aktiivinen nuorisovaltuustotoiminta	Toteutuu ■
Harrastusmahdollisuuksien lisääminen erityisesti nuorille ja nykyisten ylläpito	Harrastustoiminnan tukeminen	Kunnan harrastusmahdollisuuksista tiedottaminen. Harrastamisen Suomen mallin harrastushakuun osallistuminen.	Aluehallintoviraston myönteinen päätös tuesta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan. Kerätty yhdistyksiltä tietoa lasten ja nuorten harrastusryhmistä jaettavaksi koteihin. Järjestetty kesän toiminnalliset leirit.	Toteutuu ■
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Etsivänuorisotyön saavutettavuuden kehittäminen	Etsivään nuorisotyöhön lisää henkilöstöresurssia.	Nuorisopalvelut eivät saaneet myönteistä rahoituspäätöstä toisen työntekijän palkkaamiseksi.	Ei toteudu ▨
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Kouluyhteistyön jatkaminen ja kehittäminen	Osallistuminen koulunuorisotyön hankehakuun, työmuodon laajentaminen ala-asteille.	Myönteinen hankeavustuspäätös, toinen kouluvalmentaja aloittanut tehtävässään.	Toteutuu ■

Nuorisotoimi Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	61 888	67 500	0	67 500	64 955	96,23 %	-2 545
Kulut	- 206 090	- 320 400	0	- 320 400	-259 799	81,10 %	60 601
Netto	- 144 202	- 252 900	0	- 252 900	-194 844	77,04 %	58 056

Nuorisotoimi Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-22 852	- 568	0	- 568	-1506	265,18 %	-938
Netto	-22 852	- 568	0	- 568	-1506	265,18 %	-938

Nuorisotoimi Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	61 888	67 500	0	67 500	64 955	96,23 %	-2 545
Kulut	- 228 942	- 320 968	0	- 320 968	-261 305	81,41 %	59 663
Netto	- 167 054	- 253 468	0	- 253 468	-196 350	77,47 %	57 118

2.6 Sivistyslautakunta

Tehtäväalueet: Varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus, toisen asteen koulutus, aikuiskoulutus

Esittelijä: Sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Järjestetään varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen, toisen asteen koulutukseen sekä aikuiskoulutukseen liittyviä palveluita kuntalaisille mahdollisimman laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Sivistyslautakunnan alaisia toimintoja ovat varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalvelut sekä Alma- ja Kuula-opistojen tarjoamat palvelut.
Sivistystoimen psykologi-, kuraattori- ja terveydenhoitajapalvelut toteuttaa Pohjanmaan hyvinvointialue. Palveluiden saatavuuden varmistaminen on edelleen ensiarvoisen tärkeää.

Yleistä toteumasta

Ikäluokkien koko syntymävuoden mukaan:

2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
63	74	65	59	58	54	50	38

Varhaiskasvatuksessa menojen on arvioitu syntyvyyden vähenemisen myötä laskevan. Lisäksi syntyvyyden väheneminen vähentää varhaiskasvatuspaikkojen tarvetta. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutoksen myötä varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja on alennettu vuoden 2023 aikana ja tämä muutos on pienentänyt kunnan varhaiskasvatuksen tuloja. Valtuusto on 19.6.2023 päättänyt, että kotihoidon kuntalisä otetaan käyttöön Laihialla koeluontoisesti ajalle 1.1.2024–31.12.2025. Kuntalisän määrä 250 €/kk myönnetään yhdestä alle 3-vuotiaasta lapsesta. Muista alle esiopetusikäisistä sisaruksista myönnetään kuntalisää 100 €/kk. Sisaruslisä maksetaan sen vuoden heinäkuun loppuun, kun lapsi aloittaa esikoulun.

Alakoulujen yksiköissä oppilasmäärät alkavat laskemaan, suurimmat ikäluokat ovat siirtyneet yläkoulun yksikköön ja sitä kautta myös lukioon. Perusopetuksessa olevien oppilaiden kokonaismäärä on alkanut laskea. Tämä tulee vaikuttamaan tulevaisuudessa oleellisesti myös henkilöstön tarpeeseen.

Kouluikäisten kokonaismäärän arvio lukuvuoden alkaessa:

2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
975	920	864	795	735	670	610

Sivistyspalveluiden talousarvion toteutumisvertailu

Sivistyspalvelut Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	637 898	643 000		643 600	716 652	111,35 %	73 052
Kulut	-15 034 086	-15 071 861	1 261 634	-13 810 227	-13 920 416	100,80 %	-110 189
Netto	-14 396 189	14 428 261	1 261 634	-13 166 627	-13 203 765	100,28 %	-37 138

Sivistyspalvelut Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	9 400	0	0	0	10 020		10 020
Kulut	-2 756 020	-2 483 171	0	-2 483 171	-2 520 140	101,49 %	-36 969
Netto	-2 746 620	-2 483 171	0	-2 483 171	-2 510 120	101,09 %	-26 949

Sivistyspalvelut Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	647 298	643 000	0	643 600	726 672	112,91 %	83 072
Kulut	-17 790 107	-17 555 032	1 261 634	-16 293 398	-16 440 556	100,90 %	-147 158
Netto	-17 142 809	-16 911 432	1 261 634	-15 649 798	-15 713 885	100,41 %	-64 087

2.6.1 2000 Sivistyslautakunta

Sivistyslautakunta Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-10 792	-12 300	0	-12 300	-13 724	111,58 %	-1 424
Netto	-10 792	-12 300	0	-12 300	-13 724	111,58 %	-1 424

Sivistyslautakunta Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-306						
Netto	-306						

Sivistyslautakunta Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-11 098	-12 300	0	-12 300	-13 724	111,58 %	-1 424
Netto	-11 098	-12 300	0	-12 300	-13 724	111,58 %	-1 424

2.6.2 4000 Varhaiskasvatus

Kustannuspaikat:

Oravametsän, Hulmin ja Veturin päiväkodit, perhepäivähoito ja Pikkupeikko perhepäivähoidon varahoitoyksikkö, 2 vuorohoitoa tarjoavaa ryhmäperhepäivähoitoyksikköä sekä 3 ryhmäperhepäivähoidon päiväyksikköä. Kustannuspaikka muu varhaiskasvatus sisältää lasten kotihoidon tuen, täydentävän varhaiskasvatuksen ja kuntalisän. Esiopetusyksiköillä yksi yhteinen kustannuspaikka.

Tilivelvollinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja, päiväkodin johtajat ja perhepäivähoidon ohjaaja

Toiminta-ajatus

Tehtävänä on järjestää varhaiskasvatuslain mukainen hoitopaikka alle kouluikäisille lapsille huomioiden lapsen yksilöllisyys ja erityistarpeet sekä mahdollistaa varhainen puuttuminen. Varhaiskasvatuspaikan järjestelyaika on 4 kk ja työllistymistilanteissa 2 viikkoa.

Varhaiskasvatusta toteutetaan 2022 päivitetyn Laihian kunnan varhaiskasvatussuunnitelman mukaan, joka pohjautuu valtakunnalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan.

Tehtäväalueen tavoitteet määritellään sivistystoimen toimintastrategiassa (Hyvinvoivasta lapsesta osaavaksi nuoreksi, 2019–2023): laadukas kasvatus ja opetus; innostava kasvu- ja oppimisympäristö; fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi.

Yleistä toteumasta

Varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet ovat toimintakauden aikana pääsääntöisesti toteutuneet. Toiminnan perustana on ollut varhaiskasvatuslaki sekä vuonna 2022 päivitetty Laihian kunnan varhaiskasvatussuunnitelma (VASU).

Tehtävä varhaiskasvatuspaikan järjestämisestä alle kouluikäisille lapsille on toteutunut lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Varhaiskasvatus on onnistunut perustehtävässään tarjota laadukasta, lapsen yksilölliset tarpeet huomioivaa ja strategian mukaista palvelua. Lakisääteiset velvoitteet on täytetty ja toimintaa on toteutettu suunnitelmallisesti lapsen etu edellä.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Eri hoitomuotojen säilyttäminen.	Hoitopaikkojen tarpeen aktiivinen ennakointi.	Perheille on tarjolla eri hoitomuotoja. Perheillä on mahdollisuus toivoa lapselleen varhaiskasvatuspaikkaa päiväkodista, ryhmäperhepäivähoidosta tai perhepäivähoidosta.	Toteutu u

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	Varhainen puuttuminen lasten ja perheiden tuen tarpeisiin.	Tukitoimien riittävyys ja pätevien varhaiskasvatuksen erityisopettajien rekrytointi.	Lasten tuen tarpeet otetaan nopeasti huomioon varhaiskasvatuksessa. Pätevistä varhaiskasvatuksen erityisopettajista on osittain pulaa. Varhaiskasvatuksessa on kolme varhaiskasvatuksen erityisopettajan vakanssia, joista kahdessa toimii pätevä erityisopettaja.	Toteutu osittain
	Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman jatkuva käyttö.	Arvioidaan toimintaa ja päivitetään suunnitelmaa tarpeen mukaan.	Vielä ei ole tarvetta päivitykselle.	Toteutu u
	Kiusaamisen ehkäiseminen.	Kiusaamisen vastaisen suunnitelman käyttö jatkuu.	Kiusaamisen vastainen suunnitelma on koko ajan käytössä.	Toteutu u
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Pätevän henkilöstön riittävyys.	Kilpailukykyiset palkat ja henkilöstöedut.	Varhaiskasvatuksen opettajilla on kilpailukykyiset palkat. Henkilöstöedut hyvällä mallilla.	Toteutu u osittain
	Henkilöstön hyvinvointi ja toimivat tiimit.	Koulutus/työnohjaus tarpeen mukaan ja esihenkilön tuki.	Koulutusta ja työnohjausta on järjestetty tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Työnohjausta on hankittu työterveydestä, Pihlajalinnasta.	Toteutu u
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkuva kehittäminen	Henkilöstön kouluttaminen.	Järjestetään henkilöstölle koulutuksia tasaisin väliajoin/tarpeen mukaan. Vertikal videokirjaston käyttöönotto.	Koulutusten tarvetta ja määrää tarkastellaan. Vertikal-videokirjaston sopimus päättyi vuoden 2025 lopussa.	Toteutu u osittain

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	Laadunarviointi.	Kansallisen laadunarviointijärjestelmä Valssin käyttöönotto päiväkodeissa.	Valssi ei ole vielä käytössä.	Ei toteudu
	Päivitettyjen turvallisuussuunnitelmien käyttöönotto.	Henkilöstön perehdyttäminen.	Turvallisuussuunnitelma on päivitetty ja henkilöstö on perehtynyt siihen.	Toteutu
	Lääkehoidon turvallinen toteutus.	Kunta- ja yksikkökohtaisten lääkehoitosuunnitelmien laatiminen.	Yksikkökohtaiset lääkehoitosuunnitelmat on laadittu. Enemmistö henkilökunnasta on suorittanut Lapsi- ja lääkekohtaisen MiniLAS-kurssin.	Toteutu

Varhaiskasvatus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	333 851	361 500	0	361 500	290 943	80,48 %	-70 557
Kulut	-4 039 140	-4 280 005	200 000	-4 080 005	-3 989 848	97,79 %	90 157
Netto	-3 705 289	-3 918 505	200 000	-3 718 505	-3 698 905	99,47 %	19 600

Varhaiskasvatus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 403 862	- 366 184	0	- 366 184	- 373 602	102,03 %	-7 418
Netto	- 403 862	- 366 184	0	- 366 184	- 373 602	102,03 %	-7 418

Varhaiskasvatus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	333 851	361 500	0	361 500	290 943	80,48 %	-70 557
Kulut	-4 443 003	-4 646 189	200 000	-4 446 189	-4 363 450	98,14 %	82 739
Netto	-4 109 151	-4 284 689	200 000	-4 084 689	-4 072 506	99,70 %	12 183

2.6.3 4100 Esiopetus

Tilivelvollinen viranhaltija: Varhaiskasvatuksen johtaja ja päiväkodin johtaja

Toiminta-ajatus

Kunta on velvollinen järjestämään esiopetusta alueellaan asuville lapsille oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna ja oppivelvollisuuden alkamisvuonna pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille. Esiopetus on perusopetuslain mukaista suunnitelmallista kasvatusta ja opetusta, jonka tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi tavoitteena on osana varhaiskasvatusta parantaa lasten oppimisedellytyksiä. Esiopetus ei ole koulua vaan oppimista leikin varjolla lapsen ehdoilla. Esiopetus on muuttunut velvoittavaksi 1.8.2015 alkaen. Opetus kestää 700 tuntia lukuvuodessa ja noudattaa perusopetuksen työpäiviä.

Tehtäväalueen tavoitteet määritellään sivistystoimen toimintastrategiassa (Hyvinvoivasta lapsesta osaavaksi nuoreksi, 2019–2023): laadukas kasvatus ja opetus; innostava kasvu- ja oppimisympäristö; fyysinen ja psyykkinen hyvinvointi.

Yleistä toteumasta

Esiopetukselle asetetut tavoitteet ovat toimintakauden aikana pääsääntöisesti toteutuneet. Toiminta on pohjautunut perusopetuslakiin, ja kunta on täyttänyt velvollisuutensa esiopetuksen järjestämisestä oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna oleville sekä pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä oleville lapsille.

Esiopetusta on toteutettu suunnitelmallisena kasvatuksena ja opetuksena, jossa pedagogiset tavoitteet on saavutettu.

Esiopetus on toiminut laadukkaana siltana varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen välillä. Toiminta on ollut strategian mukaista, lapsen etua palvelevaa ja se on täyttänyt sille asetetut lainsäädännölliset vaatimukset.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Varhainen puuttuminen lasten ja perheiden tuen tarpeisiin.	Tukitoimien riittävyys ja pätevän varhaiskasvatuksen erityisopettajan rekrytointi esiopetukseen.	Esiopetukseen saatiin rekrytoitua pätevä varhaiskasvatuksen erityisopettaja. Erityisopettajan ja esiopetusryhmän opettajan yhteisopettajuutta on otettu käyttöön enemmän, mikä tukee tukitoimien järjestämistä.	Toteutu u

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkuva kehittäminen	Nivelvaihe perusopetukseen joustavaksi ja toimivaksi.	Yhteistyö koulujen kanssa.	Nivelvaihe on suhteellisen sujuva. Yhteistyötä tehdään etenkin perusopetuksen erityisopettajien kanssa.	Toteutu u osittain ◧
	Toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma n jatkuva käyttö.	Arvioidaan toimintaa ja päivitetään suunnitelmaa tarpeen mukaan.	Vielä ei tarvetta päivittää.	Toteutu u osittain ◧
	Kiusaamisen ehkäiseminen.	Kiusaamisen vastaisen suunnitelman käyttö jatkuu.	Kiusaamisen vastainen suunnitelma käytössä.	Toteutu u ■
	Pätevän henkilöstön riittävyys.	Kilpailukykyiset palkat ja henkilöstöedut.	Varhaiskasvatuksen opettajien palkat ovat kilpailukykyiset. Henkilöstö edut hyvällä mallilla.	Toteutu u osittain ◧
	Henkilöstön hyvinvointi.	Koulutus/työnohjau s tarpeen mukaan ja esihenkilön tuki.	Tarpeen mukaan tukea on ollut tarjolla.	Toteutu u ■
	Henkilöstön kouluttaminen.	Järjestetään henkilöstölle koulutuksia tasaisin väliajoin/tarpeen mukaan. Vertikal videokirjaston käyttöönotto.	Vertikal videokirjasto ei ole käytössä esiopetuksessa. Koulutuksia on ollut mahdollisuuksien mukaan.	Toteutu u osittain ◧
	Oppimisen tuen uudistaminen uuden lain mukaisesti.	Laaditaan uusi paikallinen oppimisen ja esiopetuksen tuen suunnitelma ja siihen liittyvät järjestelyt sekä koulutetaan tähän henkilökuntaa.	Esiopetuksen opetussuunnitelma on laadittu. Varhaiskasvatuksen opettajia on koulutettu tuen uudistusten suhteen. Lisäksi esiopetuksessa on laadittu päivitetyn esiopetuksen opetussuunnitelman mukaiset	Toteutu u ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			lukuvuosisuunnitelmat.	

Esiopetus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	8 898	0	0	0	2 901		2 901
Kulut	- 535 996	- 449 472	0	- 449 472	- 459 624	102,26 %	-10 152
Netto	- 527 098	- 449 472	0	- 449 472	- 456 723	101,61 %	-7 251

Esiopetus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 164 559	-91 783	0	-91 783	-89 161	97,14 %	2 622
Netto	- 164 559	-91 783	0	-91 783	-89 161	97,14 %	2 622

Esiopetus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	8 898	0	0	0	2 901	-	2 901
Kulut	- 700 555	- 541 255	0	- 541 255	-548 785	101,39 %	-7 530
Netto	- 691 657	- 541 255	0	- 541 255	-545 884	100,86 %	-4 629

2.6.4 4200 Perusopetus

Kustannuspaikat

Koulutoimen hallinto, Hulmin, Isonkylän, Kirkonkylän, Rauhalan, Kylänpään ja Perälän koulut, erityisluokat vl.1–6 yhteensä neljä, erityisluokka vl.1–9, erityisluokat vl. 7–9 yhteensä kolme, JOPO-luokka, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, yläkoulu.

Tilivelvollinen viranhaltija

Sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, rehtori, koulunjohtajat

Toiminta-ajatus

Järjestää perusopetuslain mukaisesti opetusta oppivelvollisuusikäisille (vuosiluokat 1–9).

Laihian kunta on päättänyt järjestää perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa kunnassa toimivien koulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta 17 §:n 2 momentissa tarkoitetuille oppilaille. Vuoden 2024 aikana pyritään vahvistamaan toimintaa ap/ip-koordinaattorilla.

Lukuvuoden 2024–2025 alkaessa yhtenäiskoulujärjestelmä on purkautunut ja kaikki yksiköt aloittivat itsenäisinä kouluina. Uutena viranhaltijana aloitti opetuspäällikkö. Yläkoululle on saatu rekrytoitua virkarehtori. Kunkin alakoulun toiminnasta vastaa koulunjohtaja (rehtori).

Yleistä toteumasta

Perustehtävä opetuksen järjestämiseksi on toteutunut suunnitellusti.

Kunta on järjestänyt perusopetuslain mukaista opetusta kaikille oppivelvollisuusikäisille (vuosiluokat 1–9), turvaten oppilaiden oikeuden laadukkaaseen opetukseen ja oppimiseen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta on toteutunut kunnan päätöksen ja lainsäädännön mukaisesti.

Taloudellisesti ei ole pysytty annetussa raamissa. Keskeisenä syynä tähän ovat olleet muun muassa sairauspoissaoloista aiheutuneet merkittävät sijaistarpeet.

Vuoteen 2023 saakka sijaisten palkkakustannukset perusopetuksessa olivat varsin tasaisesti noin 110 000 euroa vuodessa. Vuonna 2024 sijaiskulut nousivat kuitenkin lähes 300 000 euroon. Tätä pidettiin poikkeuksellisen haastavana vuotena, mikä todettiin myös työterveyden arvioissa. Vuodelle 2025 sijaiskuluihin budjetoitiin 220 000 euroa, eli enemmän kuin aiempien vuosien toteuma. Tästä huolimatta sijaiskulut kasvoivat edelleen ja ylittivät jopa vuoden 2024 korkean tason.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Lapsiperheisiin ja nuoriin panostaminen	Hankkeisiin osallistuminen	Haetaan OKM:n, OPH:n ja AVI:n hankkeiden rahoitusta.	On haettu viittä eri rahoitusta itsenäisenä kuntana ja yhtä verkostossa.	Toteutu u

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
		Vastuuhenkilö opetuspäällikkö		
	Liikuntaluokkapedagogiikan kehittäminen	Liikuntaluokkien toiminnan selkiyttäminen *Vastuuhenkilö rehtori*	Toimintaa on selkeytetty mm. laatimalla liikuntaluokkasopimus.	Toteutu u ■
	Edistetään oppilaan psyykkistä, fyysistä ja sosiaalista hyvinvointia	Harrastustoiminnan jatkaminen valtionavustusten kautta. Kouluvalmentajan työn jatkaminen ja mahdollinen laajentaminen alakouluille. Psykososiaalisen tuen lisääminen ja nepsy-valmennuksen kehittäminen Uusien ja vanhojen toimintamallien jalkauttaminen hyvään ja asialliseen käytökseen puuttumiseen / kannustamiseen. *Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, rehtorit*	Myönnetyllä avustuksilla voidaan jatkaa laajaa kerhotoimintaa kaikilla kouluilla. Hankeavustuksella palkattiin toinenkin kouluvalmentaja, mikä mahdollistaa tuen lisäämisen yläkoulussa ja tarvittaessa myös alakouluilla. Liikkuva koulu -hankkeen kautta palkattiin yläkoululle osapäiväinen koulu-PT, joka antaa myös liikuntaneuvontaa. Hankeavustusta käytetään koko perusopetuksessa liikunnallisen toimintakulttuurin lisäämiseksi. Psykososiaalista tukea lisättiin alkuvuodesta alakoulujen käytäväohjaajalla ja koulutsempparilla (hankerahoitus, kevät 2025). Uudet järjestyssäännöt on laadittu perusopetukseen, ja 9.luokkalaisille	Toteutu u ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			annetaan jatkossa käytösarvosana.	
	Yrittäjyyskasvatuksen kehittäminen	Yrityskylätoiminnan jatkaminen 6lk. + 9lk. Nuori yrittäjyys -ohjelman toteuttaminen. *Vastuuhenkilöt rehtori ja koulunjohtajat*	On edetty suunnitelman mukaan.	Toteutu u ■
	Aamu- ja iltapäivätoiminnan kehittäminen	Ap/ip-toiminnan laajuuden arviointi ja koordinaattorin tehtävän kehittäminen *Vastuuhenkilö opetuspäällikkö*	Apip-koordinaattori on ottanut vastuuta toiminnan suunnittelusta ja osan esihenkilötehtävistä, mikä on vähentänyt koulunjohtajien työmäärää. Apip-toimintaa pyritään jatkamaan kaikilla kouluilla.	Toteutu u ■
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Henkilöstön hyvinvoinnin lisääminen	Kehitetään mentorointia ja tarjotaan aktiivisesti työnohjauksen mahdollisuutta opetushenkilöstölle . *Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, rehtori, koulunjohtajat*	On ollut yksilö- ja ryhmätyönohjausta. Mentorointia ollut jonkun verran.	Toteutu u osittain ◧
Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jatkuva kehittäminen	Koulujen itsenäisen toiminnan jatkaminen yhtenäiskoulujärjestelmän purkautumisen jälkeen	Erityisesti rehtoreiden ja koulunjohtajien kouluttaminen erilliskoulumallissa. Tarvittavien tiimien perustaminen.	Perusopetuksen kehittämiseen tarkoitettuja opettajatiimejä on toiminut. Koulunjohtajille on perehdytys ja tuki jatkunut.	Toteutu u ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	Oppimisen tuen uudistaminen uuden lain mukaisesti	*Vastuuhenkilö opetuspäällikkö* Laaditaan uudet paikalliset oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnitelmat ja järjestelyt, koulutetaan tähän henkilökuntaa. *Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja, opetuspäällikkö*	Paikallinen opetussuunnitelma on laadittu uuden lain mukaiseksi. Opettajille on annettu koulutusta uudesta oppimisen tuesta. Tukea on järjestelty lisäresurssein ja uuden lain mukaisesti.	Toteutu u ■
	Erityisopetuksen konsultaation kehittäminen	Lisätään erityisopettajien konsultaatiotunteja . *Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja, opetuspäällikkö*	Erityisopetuksen konsultaatiotunteja siirrettiin opetustyöhön alakoulujen puolella, yläkoululla konsultaatio jatkuu. Erityisopetukseen saatiin lisää tuntikehystä tuen uudistamisen myötä.	Toteutu u osittain ◧
	Koulujen henkilöstömäärän tarkastelu pidemmällä aikavälillä	Tarkastellaan henkilöstömäärän ja opetusryhmien tarvetta oppilasmäärien laskiessa. *Vastuuhenkilöt sivistysjohtaja, opetuspäällikkö*	Henkilöstö- ja oppilasmääriä on tarkasteltu ja tehty sen mukaisesti suunnitelmia, esim. eläköityvän opettajan virkaa ei enää täytetä, määräaikaisten ohjaajien tuntimääriä on tarkistettu.	Toteutu u ■
	Jatko-opintokelpoisuuden varmistaminen	Oppilaiden riittävä tuki päättötodistuksen saamiseksi *Vastuuhenkilöt opetuspäällikkö, rehtori*	Monialaista tukea on annettu yläkoululaisille ja kaikille saadaan päättötodistus.	Toteutu u ■

Perusopetus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	294 211	282 100	0	282 100	405 348	143,69 %	123 248
Kulut	-9 445 742	-9 191 684	1 061 634	-8 130 050	-8 387 886	103,17 %	- 257 836
Netto	-9 151 531	-8 909 584	1 061 634	-7 847 950	-7 982 538	101,71 %	- 134 588

Perusopetus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	9 400	0	0	0	10 020	-	10 020
Kulut	-1 963 634	-1 851 044	0	-1 851 044	-1 870 662	101,06 %	-19 618
Netto	-1 954 234	-1 851 044	0	-1 851 044	-1 860 642	100,52 %	-9 598

Perusopetus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	303 612	282 100	0	282 100	415 368	147,24 %	133 268
Kulut	-11 409 377	-11 042 728	1 061 634	-9 981 094	-10 258 548	102,78 %	-277 454
Netto	-11 105 765	-10 760 628	1 061 634	-9 698 994	-9 843 180	101,49 %	-144 186

2.6.5 4300 Toisen asteen koulutus

Kustannuspaikat: Lukio

Tilivelvollinen viranhaltija: Lukion rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus

Laihian lukio antaa lukiolain (21.8.1998/629) mukaista opetusta. Laihian lukio toimii tasokkaana yleislukiona, joka mahdollistaa jatko-opinnot yliopistoihin ja ammattikorkeakouluihin ja muihin kolmannen asteen oppi-laitoksiin. Lukio on kurssimuotoinen ja luokaton joustavuutta ja ajankohtaisuutta korostaen. Toiminta määräytyy lukiolain ja -asetuksen mukaisena, lukuvuosittain sivistyslautakunnan hyväksymän työ- ja toimintasuunnitelman mukaan.

Yleistä toteumasta

Laihian lukiolle asetetut tavoitteet ovat toimintakauden aikana pääsääntöisesti toteutuneet. Lukio on toiminut lukiolain (21.8.1998/629) ja -asetuksen mukaisesti tarjoten lain edellyttämää opetusta.

Lukio on onnistunut tavoitteessaan toimia tasokkaana yleislukiona.

Jatko-opintokelpoisuus: Opetus on antanut opiskelijoille vahvat valmiudet hakeutua ja menestyä jatko-opinnoissa yliopistoissa, ammattikorkeakouluissa sekä muissa kolmannen asteen oppilaitoksissa.

Opetuksen taso: Opetusjärjestelyt ovat tukeneet opiskelijoiden sivistystason nousua ja ylioppilastutkinnon tavoitteiden saavuttamista.

Laihian lukio on täyttänyt tehtävänsä alueellisena sivistyspalvelujen tuottajana. Se on tarjonnut opiskelijoilleen kilpailukykyiset eväät tulevaisuuteen ja toiminut joustavasti asetettujen normien ja suunnitelmien puitteissa.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Lukiokoulutuksen säilyminen Laihialla ja sen kehittäminen	Hyvät valmiudet yo-tutkintoon ja jatko-opintoihin	Kattava opetustarjonta, tasokas opetus	Toteutui suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu
	Kansainvälisyysosaamisen taidot	Kv-opinto-kokonaisuus, teemapäivät	Kaksi teemapäivää pidettiin suunnitelman mukaisesti.	Toteutuu
	Talousosaamisen taidot	Talousosaamisen opintokokonaisuus, teemapäivät	1. teemapäivä syksyllä. 2. teemapäivä toukokuussa.	Toteutuu
	Yliopisto- ja korkeakouluyhteistyön	Yliopistovierailut, opiskelijavierailut	Vierailut: Vaasan yliopisto ja AMK,	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	vahvistaminen, sujuva siirtyminen korkeakouluopintoihin	koululla, tutustumiskurssit	Seinäjoen AMK. Esittelyjä koulussa.	

Toisen asteen koulutus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	937	0	0	0	17 459	-	17 459
Kulut	- 784 451	- 905 050	0	- 905 050	- 860 974	95,13 %	44 076
Netto	- 783 514	- 905 050	0	- 905 050	- 843 515	93,20 %	61 535

Toisen asteen koulutus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 214 198	- 174 160	0	- 174 160	- 176 695	101,46 %	- 2 535
Netto	- 214 198	- 174 160	0	- 174 160	- 176 695	101,46 %	- 2 535

Toisen asteen koulutus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	937	0	0	0	17 459	-	17 459
Kulut	- 998 649	-1 079 210	0	-1 079 210	- 1 037 670	96,15 %	41 540
Netto	- 997 712	-1 079 210	0	-1 079 210	- 1 020 211	94,53 %	58 999

2.6.6 4400 Aikuiskoulutus

Tilivelvollinen viranhaltija: Kansalaisopisto Alman rehtori, Kuula-opiston rehtori ja sivistysjohtaja

Toiminta-ajatus
Kansalaisopisto Alma ja Kuula-opisto tarjoavat vapaan sivistystyön palveluja Laihian asukkaille. Opistojen kursseille voi kuitenkin ilmoittautua yli kuntarajojen. Laihian kunta ostaa taiteen perusopetuksen musiikin (instrumentit) sekä tanssin opetuksen osalta Vaasan kaupungin Kuula-opistolta. Vaasan kaupunki on vahvistanut musiikin opetuksen opetussuunnitelman, jota noudatetaan Laihian sivutoimipisteessä.

Yleistä toteumasta

Kansalaisopisto Alma ja Kuula-opisto ovat tarjonneet Laihian asukkaille monipuolisesti vapaan sivistystyön kursseja, ja palvelut ovat olleet saavutettavissa eri ikäryhmille. Kurssitarjonta on ollut avoin myös yli kuntarajojen, mikä on mahdollistanut osallistumisen myös muista kunnista ja lisännyt koulutuksen saavutettavuutta.

Taiteen perusopetuksen osalta Laihian kunta on hankkinut musiikin instrumenttiopetuksen sekä tanssin opetuksen Vaasan kaupungin Kuula-opistolta suunnitellusti. Opetus on toteutunut Vaasan kaupungin vahvistaman opetussuunnitelman mukaisesti, ja samaa opetussuunnitelmaa on noudatettu myös Laihian sivutoimipisteessä. Tämä on turvannut opetuksen laadun ja yhtenäiset toimintatavat sekä varmistanut oppilaiden tasavertaiset mahdollisuudet edetä opinnoissaan.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Kulttuurin ja vapaa-ajan kehittäminen	Monipuolisuus ja taloudellisuus	Hyvä yhteistyö toiminnassa Tarkoituksenmukaiset toimitilat		Toteutuu
	Kurssien sisällöt vastaavat kysyntää	Uusien kurssien suunnittelu kuntalaisia kuullen ja osallistaen.	Vuonna 2025 Almassa opiskeli 652 henkilöä, joiden kotipaikka on Laihia. Taiteen perusopetuksen oppilaita oli 28. Brutto-osallistujia oli 1150: keskimäärin laihialainen osallistuja käy siis 1,8:lla kurssilla.	Toteutuu
	Elinikäinen oppiminen	Tarjotaan mahdollisuuksia kehittää taitoja ja tietämystä ikään tai taustaan katsomatta.		Toteutuu
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Yhteiskunnallinen osallisuus	Kursseille osallistuminen vahvistaa yksilöiden osallisuutta	Opiston toiminnassa kuntarajat ylittyvät. Laihialla järjestettyjen kurssien netto-osallistujamäärä oli 754	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
		yhteiskunnassa, edistää kansalaisaktiivisuutta.	henkilöä, joista laihialaisia oli 537. Laihialaisista siis 537 osallistui kursseille nimenomaan Laihialla, mutta 115 laihialaista kävi Alman kursseilla Vaasassa tai Isossakyrössä.	
	Kulttuurinen ja sosiaalinen kehitys	Monipuolisella kurssitarjonnalla mahdollistetaan kaiken ikäisille osallistuminen kulttuuriseen ilmaisuun ja vuorovaikutukseen.		Toteutuu

Aikuiskoulutus Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 217 965	- 233 350	0	- 233 350	- 208 360	89,29 %	24 990
Netto	- 217 965	- 233 350	0	- 233 350	- 208 360	89,29 %	24 990

Aikuiskoulutus Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-9 460	0	0	0	-10 020	-	-10 020
Netto	-9 460	0	0	0	-10 020	-	-10 020

Aikuiskoulutus Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	- 227 425	- 233 350	0	- 233 350	- 218 380	93,58 %	14 970
Netto	- 227 425	- 233 350	0	- 233 350	- 218 380	93,58 %	14 970

2.7 Tekninen lautakunta

Esittelijä: Tekninen johtaja

Tehtäväalueet: Tekniset palvelut, tukipalvelut (kiinteistö-, siivous- ja ravintopalvelut(2025)), liikennealueet, yleiset alueet, jätehuolto, liikenneolot, vesihuoltolaitos, rakennus- ja ympäristötoimi

Toiminta-ajatus

Tuotetaan kiinteistöihin, liikennealueisiin, yleisiin alueisiin, jätehuoltoon ja vesihuoltolaitokseen liittyviä palveluja kuntalaisille mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Valtuusto hyväksyi kokouksessaan 3.10.2022 § 48 kunnan uuden strategian, jonka mukaisesti kunnan keskeiset arvot ovat yhteisöllisyys, turvallisuus ja vastuullisuus. Teknisen lautakunnan tulee pohtia, miten kyseiset arvot näyttäytyvät hallintokunnan toiminnassa.

Tekninen lautakunta pyrkii kehittämään toimintaansa kunnan uuden strategian mukaisesti siten, että Laihiasta tulee mielikuva asukas-, perhe- ja yrittäjäystävällisestä kunnasta. Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan tuominen infran hoitoon ja kehittämiseen huomioiden kunnan taloudellisten resurssien puitteet.

Yleistä toteumasta

Teknisen lautakunnan tavoitteet toteutuivat vuonna 2025 pääosin hyvin. Ravintopalvelut siirtyivät vuoden 2025 alussa sivistyspalveluista teknisiin palveluihin.

Kokonaisuutena teknisen lautakunnan toiminta edisti taloudellista tasapainoa, energiaviisautta ja kuntalaisten palveluiden toimivuutta. Useimmat asetetut tavoitteet saavutettiin, ja kehittämiskohteet liittyivät erityisesti turvallisuuteen ja liikunta-alueiden kehittämiseen.

Tilinpäätös vuodelta 2025 toteutui teknisen lautakunnan osalta kokonaisuutena myönteisesti.

Toimintatuotot ylittivät talousarvion 7,8 prosentilla. Toimintakulut pysyivät pääosin talousarvion raameissa: henkilöstökulut ylittyivät 1,3 prosentilla, kun taas palvelujen ostot sekä aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnat alittivat talousarviossa asetetun tason. Kokonaisuutena toimintakulut jäivät 0,9 prosenttia talousarviota pienemmiksi.

Toimintakate oli 5.3 prosenttia talousarviota parempi, mikä vahvistaa lautakunnan taloudellisen suoriutumisen myönteistä kokonaiskuvaa.

Tekninen lautakunta Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	2 113 020	2 274 762	0	2 274 762	2 451 306	107,76 %	176 544
Kulut	-5 524 496	-5 424 524	-1 261 634	-6 686 158	-6 628 778	99,14 %	57 380
Netto	-3 411 476	-3 149 762	-1 261 634	-4 411 396	-4 177 472	94,70 %	233 924

Tekninen lautakunta Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	3 540 521	2 966 643	0	2 966 643	3 025 705	101,99 %	59 062
Kulut	- 137 957	-33 020	0	-33 020	-109 808	332,55 %	-76 788
Netto	3 402 564	2 933 623	0	2 933 623	2 915 897	99,40 %	-17 726

Tekninen lautakunta Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	5 657 036	5 241 405	0	5 241 405	5 477 011	104,50 %	235 606
Kulut	-5 665 949	-5 457 544	-1 261 634	-6 719 178	-6 738 586	100,29%	-19 408
Netto	-8 912	- 216 139	-1 261 634	-1 477 773	-1 261 575	85,37 %	216 198

2.7.1 5100 Tekniset palvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on tarjota osaavalla, rohkealla ja innovatiivisella toimintatavalla mahdollisimman laadukasta ja kustannustehokasta palvelua kuntalaisille sekä kunnan eri toimialoille. Lisäksi yhtenä päätavoitteena on tasapainoisen talouden ylläpitäminen.

Tehtävänä on päätöksentekoon liittyvien asioiden valmistelu, toiminnan johtaminen, kesäpestin järjestäminen sekä suunnittelu, rakennuttaminen ja rakentaminen. Pienemmät hankkeet suunnitellaan ja rakennetaan omana työnä. Pääosa suunnittelusta ja rakentamisesta ostetaan.

Yleistä toteumasta

Tekniset palvelut saavuttivat suurimman osan vuoden 2025 tavoitteista. Energiankulutusta seurattiin säännöllisesti ja säästötoimia toteutettiin remonttien yhteydessä. Viestintää kehitettiin erityisesti ennakoivan tiedottamisen osalta, ja yhteistyö eri hallintokuntien, tytäryhtiöiden ja kolmannen sektorin kanssa vahvistui. Kunta osallistui aktiivisesti liikennehankkeiden ohjausryhmiin ja yhteistyö Laihian Tilapalvelun kanssa eteni suunnitellusti.

Turvallisuustavoite ei toteutunut, sillä turvallisuuskyselyä ja -suunnitelman päivitystä ei aloitettu. Toimenkuvien kokonaisselvitys eteni osittain.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Energiansäästö kohteiden ja toimenpiteiden innovatiivinen kehittäminen	Seurataan kuukausittain energiankulutusta. Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen remonttien yhteydessä.	Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Energiansäästötoimenpiteitä remonttien yhteydessä.	Toteutu ■
Viestinnän kehittäminen	Viestinnän kehittäminen	Lisätään ennakkoviestintää teknisen osaston toimista. Tiivistetään yhteistyötä paikallislehden kanssa erilaisten juttuvinkkien avulla.	Ennakoivaa viestintää käytetään erityisesti vesi- ja liikennehäiriöiden tiedottamisessa.	Toteutu ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Saavutettavuuden kehittäminen	Kunnan saavutettavuuden parantaminen	Toimitaan aktiivisesti kunnan alueen suurien liikennehankkeiden ohjausryhmissä kunnan tahtotilan huomioimiseksi.	Kunta on osallistunut aktiivisesti alueen keskeisten liikennehankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn. Vuonna 2025 keskeisimpinä teemoina ovat olleet Vt 3 Laihian kohta sekä Seinäjoki-Vaasa rautatieverkon suunnitelmamuutokset. Kunnan tahtotila on tuotu johdonmukaisesti esille hankkeiden suunnittelussa ja valmistelussa, mikä on edistänyt kunnan saavutettavuuden parantamista.	Toteutu 🟩
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Nopea, rohkea ja innovatiivinen toimintatapa sidosryhmien yhteistyössä	Kehitetään yhteistyötä eri hallintokuntien, tytäryhtiöiden sekä kolmannen sektorin kanssa	Yhteistyötä eri hallintokuntien, tytäryhtiöiden ja kolmannen sektorin kanssa on vahvistettu aktiivisella vuoropuhelulla ja yhteisten toimintamallien kehittämisellä. Toimintatapa on ollut nopea, rohkea ja innovatiivinen, mikä on parantanut yhteistyön sujuvuutta ja lisännyt kokeilevaa, ratkaisukeskeistä työotetta sidosryhmien kanssa.	Toteutu 🟩
Liike- ja yritystilojen sekä yritystonttien lisääminen	Yhteistyön kehittäminen alueen yritysten kanssa teknisen toimen alaisissa kohteissa	Tehdään yhteistyössä Laihian Tilapalvelun kanssa.	Yhteistyötä alueen yritysten kanssa on vahvistettu erityisesti teknisen toimen kohteissa yhteistyössä Laihian Tilapalvelun kanssa. Yhteinen suunnittelu ja vuoropuhelu ovat edistäneet liike- ja yritystilojen sekä	Toteutu 🟩

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			yritystonttien saatavuutta ja kehittämistä. Toiminta on ollut tavoitteiden mukaista ja tavoite on toteutunut.	
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Turvallisuuden parantaminen turvallisuuskyselyn pohjalta	Turvallisuuskyselyn toteuttaminen ja turvallisuussuunnitelman päivittäminen yhteistyössä muiden hallintokuntien ja konserniyhtiöiden kanssa.	Toimenpidettä ei ole aloitettu.	Ei toteudu
Laihian kunta on hyvä ja houkutteleva työnantaja	Teknisten palveluiden toimenkuvista tehdään kokonaisselvitys vuoden 2025 aikana osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä.	Laaditaan kirjallinen selvitys, joka viedään kunnanhallituksen käsittelyyn.	Osasta teknisten palveluiden toimenkuvista tehtiin selvitys osana talouden tasapainottamistoimenpiteitä.	Toteutu u osittain

Tekniset palvelut Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	6 000	0	0	0	575		575
Kulut	- 358 636	- 407 600	50 000	- 357 600	- 266 770	74,60 %	90 830
Netto	- 352 636	- 407 600	50 000	- 357 600	- 266 195	74,44 %	91 405

Tekniset palvelut Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-42 495	-6 511	0	-6 511	-9 397	144,33 %	- 2 886
Netto	-42 495	-6 511	0	-6 511	-9 397	144,33 %	- 2 886

Tekniset palvelut Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	6 000	0	0	0	575	-	575
Kulut	- 401 131	- 414 111	50 000	- 364 111	- 276 167	75,85 %	87 944
Netto	- 395 131	- 414 111	50 000	- 364 111	- 275 592	75,69 %	88 519

2.7.2 5200 Tukipalvelut

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Tehtäväalueen toiminta-ajatus

Tavoitteena on tarjota mahdollisimman laadukasta ja kustannustehokasta palvelua kunnan eri kiinteistöjen käyttäjille yhteistyössä Laihian Tilapalvelu Oy:n kanssa. Ylläpidetään kiinteistöjä kustannustehokkaasti ja tarjoten käyttäjille mahdollisimman terveelliset ja viihtyisät työskentelyolosuhteet ennakoiden korjaustarpeet.

Yleistä toteumasta

Tukipalveluiden vuoden 2025 tavoitteet toteutuivat kokonaisuudessaan hyvin. Ravintopalvelut siirtyivät vuoden 2025 alussa sivistyspalveluista teknisiin palveluihin ja osaksi tukipalvelut tehtäväaluetta. Samalla ravintopalveluiden budjettiluvut siirrettiin tehtäväalueelle tukipalvelut. Tämä siirto näkyy talousarvion muutokset kohdassa. Kiinteistöjen käyttäjille pystyttiin tarjoamaan terveelliset ja turvalliset olosuhteet tiiviissä yhteistyössä Laihian Tilapalvelu Oy:n kanssa, ja säännölliset kuukausipalaverit tukivat sujuvaa toimintaa. Energiankulutusta seurattiin järjestelmällisesti, mikä edisti kustannusten hallintaa. Yhteistyö hallintokuntien ja kiinteistöjen käyttäjien kanssa vahvistui, ja palvelurakennetta kehitettiin käyttäjien tarpeiden mukaisesti. Koulujen ja muiden kiinteistöjen turvallisuutta parannettiin muun muassa kameravalvontaa uudistamalla.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Käyttäjillä terveelliset olosuhteet.	Aktiivinen, nopea ja osaava toiminta yhdessä Laihian Tilapalvelu Oy:n kanssa.	Säännölliset kuukausipalaverit käytössä.	Toteutuu
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Kustannusten hallinta ja energiansäästön toteutuksen kehittäminen	Energiakulutuksen systemaattinen seuranta ja muutoksiin reagointi.	Energiankulutusta on seurattu systemaattisesti ja kulutusmuutoksiin on reagoitu nopeasti eri kohteissa. Seurannan pohjalta on tehty tarvittavia säätöjä ja toimenpiteitä energiatehokkuuden parantamiseksi, mikä on tukenut kustannusten hallintaa ja tasapainoisen talouden tavoitteita.	Toteutuu
Osaavan, rohkean ja	Toiminnan palvelurakenteen	Hallintokuntien välisen yhteistyön kehittäminen	Säännöllisesti yhteydessä	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	kehittäminen käyttäjien tarpeiden mukaisiksi		kiinteistöjen käyttäjien kanssa.	
Positiivisen kuntakuvan edistäminen	Koulujen ja niiden ympäristöjen kokonaisturvallisuuden kehittäminen	Kunnan kiinteistöjen valvonnan tehostaminen valvontakameroiden, liikennemerkein ja tiedottamisen keinoin yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa	Kameravalvonnan laitteistoja uusittu.	Toteutuu

Tukipalvelut Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	816 630	752 262	0	752 262	829 673	110,29 %	77 411
Kulut	-2 673 328	-2 504 000	-1 311 634	-3 815 634	- 3 869 457	101,41 %	-53 823
Netto	-1 856 698	-1 751 738	-1 311 634	-3 063 372	- 3 039 784	99,23 %	23 588

Tukipalvelut Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	3 483 509	2 966 643	0	2 966 643	2 966 643	100,00 %	0
Kulut	-56 327	0	0	0	- 71 606	100,00 %	-71 606
Netto	3 427 182	2 966 643	0	2 966 643	2 895 037	97,59 %	-71 606

Tukipalvelut Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	4 303 635	3 718 905	0	3 718 905	3 796 316	102,08 %	77 411
Kulut	-2 729 656	-2 504 000	-1 311 634	-3 815 634	- 3 941 063	103,29 %	- 125 429
Netto	1 573 979	1 214 905	-1 311 634	-96 729	- 144 747	149,64 %	-48 018

2.7.3 5300 Kadut ja yleiset alueet

Tilivelvollinen viranhaltija: Katuinsinööri

Tehtäväalueen toiminta-ajatus

Liikenneväyliä ylläpidetään hyväksyttyjen laatutavoitteiden mukaisesti ja kustannustehokkaasti. Käyttäjille tarjotaan turvalliset liikkumisolosuhteet.

Yleistä toteumasta

Katujen ja yleisten alueiden tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin vuonna 2025. Katuverkoston kuntoa parannettiin ja kaava-alueiden julkikuvaa kehitettiin jatkamalla keskustan siistimistä sekä pitämällä peruskorjausten PTS ajan tasalla. Energiansäästöä edistettiin pienentämällä valaisinkeskusten pääsulakekokoja, mikä toi pysyviä säästöjä. Yksityisteiden tiekunnat saatiin järjestäytymään tehostetun tiedotuksen ja neuvonnan avulla.

Siltojen kuntokartoitus ja rekisterin päivitys ei toteutunut.

Vuoden 2025 aikana on aloitettu valmistelu hulevesimaksujen käyttöönotosta.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Saavutettavuuden kehittäminen	Kunnan eri osa-alueiden saavutettavuuden kehittäminen yksityisteiden hoidon ja kunnostuksen avulla. Siltojen kuntokartoitus ja rekisteri saatetaan ajan tasalle	Yksityisteiden hoidon ja siltojen kunnostuksien kartoitus erilaisia rahoitusmalleja hyödyntäen	Siltojen kuntokartoitusta ja rekisteriä ei ole saatettu ajan tasalle.	Toteutuu osittain ◧
Kunnan kaava-alueiden julkikuvan parantaminen	Kaava-alueiden julkikuvan ja saavutettavuuden kehittäminen katuverkoston kuntoa parantamalla.	Katuverkostojen peruskorjauksen PTS:n jatkuva päivittäminen ja ajan tasalla pitäminen. Jatketaan keskustan alueen siistimistä.	Katuverkostojen peruskorjauksen PTS:ää on päivitetty säännöllisesti ja pidetty ajan tasalla kaava-alueiden julkikuvan ja saavutettavuuden parantamiseksi. Keskustan alueen siistimistä on jatkettu suunnitelmallisesti, mikä on osaltaan kohentanut kunnan yleisilmettä ja	Toteutuu ■

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			viihtyisyyttä. Toimenpiteet ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti ja tavoite on toteutunut.	
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Osaava, nopea, rohkea ja innovatiivinen toimintatapa energiansäästötoimenpiteissä	Tuodaan uusia teknisiä innovaatioita ja toimintatapoja katuvalaistuksen hallintaan, pääsulakkeiden kokojen tarkistus.	Valaisinkeskusten pääsulakekoot pienennetty. Tällä säästetään sähköliittymien perusmaksuissa.	Toteutuu
Viestinnän kehittäminen	Saadaan kunnan hoidossa olevien yksityisteiden tiekunnat aktiivisesti toimimaan.	Tehostetaan tiedotusta tiekuntien pakollisuudesta. Avustetaan maanomistajia tiekunnan uudelleen käynnistämisessä ja yksityistien tieyksiköinnissä.	Työ valmis ja yksityisteiden tiekunnat ovat järjestäytyneet.	Toteutuu

Kadut ja yleiset alueet Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	15 326	1 000	0	1 000	9 534	953,39 %	8 534
Kulut	-1 000 172	-904 800	0	-904 800	-927 154	102,47 %	-22 354
Netto	-984 847	-903 800	0	-903 800	-917 621	101,53 %	-13 821

Kadut ja yleiset alueet Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-56 945	-7 479	0	-7 479	-8 987	120,16 %	-1 508
Netto	-56 945	-7 479	0	-7 479	-8 987	120,16 %	-1 508

Kadut ja yleiset alueet Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	15 326	1 000	0	1 000	9 534	953,39 %	8 534
Kulut	-1 057 118	-912 279	0	-912 279	-936 142	102,62 %	-23 863
Netto	-1 041 792	-911 279	0	-911 279	-926 608	101,68 %	-15 329

2.7.4 5400 Puistot ja viheralueet

Tilivelvollinen viranhaltija: Maanmittausinsinööri

Toiminta-ajatus

Kunnan yleisten alueiden hoito, ylläpito ja kehittäminen tarjoten kuntalaisille viihtyisän ympäristön virkistäytyä sekä lisäten positiivista kuntakuvaa. Yleiset alueet sisältävät jatkossa myös liikunta- ja leikkikenttäalueet.

Yleistä toteumasta

Puistojen ja viheralueiden tavoitteet toteutuivat osittain vuonna 2025. Puistoalueiden yleisilmettä parannettiin ja ylläpitoa tehtiin budjetin puitteissa, mikä tuki kaava-alueiden viihtyisyyttä. Yhteistyötä alan yritysten kanssa kehitettiin, mutta virkistysalueiden käyttäjälähtöinen kehittäminen eteni vain osittain. Liikunta-alueiden hoidon kehittäminen ei toteutunut suunnitellusti. Leikkikenttien kuntoarvio valmistui, mutta yhdistämisselvitys jäi tekemättä, joten kokonaisuus toteutui vain osittain.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Kunnan kaava-alueiden julkikuvan parantaminen	Asuinalueiden ja liikekeskustan viihtyisyyden parantaminen puistoalueiden siistillä yleisilmeellä	Puistoalueiden kunnostustoimenpiteitä budjetin sallimissa rajoissa sekä yleisten alueiden ylläpito	Puistoalueiden kunnostusta ja yleisten alueiden ylläpitotehtäviä on toteutettu budjetin sallimissa rajoissa. Siistimistoimenpiteet ja jatkuva ylläpito ovat parantaneet asuinalueiden ja liikekeskustan yleisilmettä ja viihtyisyyttä. Toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti ja tavoite on toteutunut.	Toteutuu
Viihtyisät asuinalueet	Virkistysalueiden kehittäminen kuntalaisten mielipiteet huomioiden	Yhteistyön kehittäminen alan yritysten kanssa yleisten alueiden hoidon- ja kehittämisen osalta	Yhteistyötä alan yritysten kanssa on kehitetty yleisten alueiden hoidon ja kehittämisen osalta, ja yhteistyö on tuonut parannuksia virkistysalueiden ylläpitoon.	Toteutuu osittain

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			Kuntalaisten mielipiteitä on kerätty ja hyödynnetty suunnittelussa, mutta kaikkia toivottuja toimenpiteitä ei ole voitu toteuttaa resurssi- ja aikatauluraamien vuoksi. Kehittämistyö on edennyt osittain tavoitteiden mukaisesti.	
Kulttuurin ja vapaa-ajan kehittäminen	Liikunta-alueiden hoidon kehittäminen	Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa liikuntapaikkojen sekä leikkikenttien hoidossa ja niiden kehittämisessä	Liikunta-alueiden hoidon kehittäminen ei ole toteutunut.	Ei toteudu
	Liikunta- ja leikkialueiden määrän ja olosuhteiden kriittinen tarkastelu viranomaistyönä taloudentasapainotus päätösten mukaisesti.	Laaditaan selvitys kunnan leikkikenttien kunnosta ja käytöstä. Tehdään leikkikenttien yhdistämisselvitys ja toteutusaikataulu.	Leikkikenttien kuntoarvio tehty, mutta yhdistämisselvitys tekemättä.	Toteutuu osittain

Puistot ja viheralueet Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	12 800	0	0	0	17 152	-	17 152
Kulut	-67 268	-95 500	0	-95 500	-87 714	91,85 %	7 786
Netto	-54 468	-95 500	0	-95 500	-70 562	73,89 %	24 938

Puistot ja viheralueet Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-6 675	-6 258	0	-6 258	-6 258	100,00 %	0
Netto	-6 675	-6 258	0	-6 258	-6 258	100,00 %	0

Puistot ja viheralueet Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	12 800	0	0	0	17 152		17 152
-Kulut	-73 943	- 101 758	0	- 101 758	-93 972	92,35 %	7 786
Netto	-61 143	- 101 758	0	- 101 758	-76 820	75,49 %	24 938

2.7.5 5500 Jätehuolto

Tilivelvollinen viranhaltija: Katuinsinööri

Toiminta-ajatus

Jätehuollon taksat pidetään kuntalaisille kilpailukykyisinä. Opastetaan kuntalaisia lisäämään kierrätystä sekä kaatopaikalle menevän jätteen määrää minimoidaan. Palveluita tehostetaan kustannustehokkaaksi. Vuonna 2020 voimaan tulleen jätelain mukaisesti jätehuolto tulee kattamaan toiminnastaan syntyvät kustannukset.

Yleistä toteumasta

Jätehuollon vuoden 2025 tavoitteet toteutuivat kokonaisuudessaan hyvin. Hyötykäyttöaseman lajittelua tehostettiin henkilöstön perehdyttämisellä ja päivittämällä lajitteluohjeita. Jätehuollon kustannuksia seurattiin järjestelmällisesti, mikä tuki talouden tasapainoa. Kunnan jätehuoltomääräykset päivitettiin vastaamaan uuden jätelain vaatimuksia, ja palveluntuottajien kanssa laadittiin tarvittavat kirjalliset sopimukset.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Hyötykäyttöaseman lajittelun jatkuva tehostaminen	Henkilökunnan koulutukset ja tiedottaminen huolellisesta lajittelusta, lajitteluohjeiden tarvittava päivitys.	Hyötykäyttöaseman lajittelua on tehostettu kouluttamalla henkilökuntaa ja varmistamalla ajantasaiset lajitteluohjeet. Lajitteluohjeita on päivitetty tarpeen mukaan, ja henkilöstölle on viestitty säännöllisesti huolellisen lajittelun merkityksestä. Toimenpiteet ovat edenneet suunnitellusti ja tavoite on toteutunut.	Toteutuu
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Jätehuollon kustannusten minimointi	Jätehuollon kustannusten seuranta	Jätehuollon kustannuksia on seurattu säännöllisesti ja seurannan pohjalta on toteutettu tarvittavia toimenpiteitä kustannusten	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			hallitsemiseksi. Kustannusrakenteen tarkastelu on tukenut tasapainoisen talouden tavoitteita, ja jätehuollon kokonaismenot ovat pysyneet hallinnassa. Tavoite on toteutunut.	
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Toiminta uuden jätelain vaatimusten mukaiseksi	Jätehuoltomääräysten päivittäminen uuden jätelain vaatimusten mukaiseksi	Kunnan jätehuoltomääräykset päivitetty.	Toteutuu
	Palveluntuottajien kanssa kirjalliset sopimukset		Sopimukset on tehty kirjallisesti.	Toteutuu

Jätehuolto Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	174 655	160 000	0	160 000	209 965	131,23 %	49 965
Kulut	- 207 103	- 157 100	0	- 157 100	- 151 305	96,31 %	5 795
Netto	-32 448	2 900	0	2 900	58 660	2 022,76 %	55 760

Jätehuolto Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	140	0	0	0	0		0
Kulut	0	0	0	0	-10		-10
Netto	140	0	0	0	-10		-10

Jätehuolto Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	173 657	160 000	0	160 000	209 965	131,23 %	49 965
Kulut	- 207 103	- 157 100	0	- 157 100	- 151 315	96,32 %	5 785
Netto	-32 308	2 900	0	2 900	58 650	2 022,43 %	55 750

2.7.6 5600 Vesihuoltolaitos

Tilivelvollinen viranhaltija: Vesihuoltoinsinööri

Toiminta-ajatus

Huolehtii vesi- ja viemäriverkostojen, jätevesipuhdistamon, Tyllijoen vesilaitoksen ja jätevesipumppaamoiden toiminnasta, kunnossapidosta ja rakentamisesta mahdollisimman kustannustehokkaasti turvaten hyvänlaatuisen juomaveden ja ympäristön vähäisen kuormituksen.

Yleistä toteumasta

Vesihuoltolaitoksen vuoden 2025 tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Puhdistamo toimi ympäristöluvan ehtojen mukaisesti lukuun ottamatta kokonaistypen poistumaa. Hulevesien päätymistä jätevesiverkostoon vähennettiin korjaamalla viallisia kaivoja, ja vuotovesien aktiivinen seuranta piti verkoston vuototason hallinnassa. Himaniittiputkien saneeraus siirtyi vuodelle 2026. Viestintää parannettiin ottamalla käyttöön tekstiviestipalvelun rinnalle häiriötilannekartta. Talouden tasapainoa tuettiin taksojen päivityksellä ja kulujen kohdentamisella oikeille kustannuspaikoille.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Puhdistamo toimii ympäristöluvan mukaisesti	Puhdistamolla havaitut epäkohdat ja puutteet korjataan välittömästi. Puhdistamolla tarpeelliset hankinnat/parannukset tehdään viipymättä	Puhdistamo toimi ympäristöluvan ehtojen mukaisesti muiden paitsi kokonaistypen poistuman osalta. Poistuma jäi alle vaaditun 60 % vuosikeskiarvona. Myös Fosfori jäi toisella puoliskolla niukasti alle luparajan. Puhdistamolla tehtiin tarvittavia korjaus- ja ylläpitotoimenpiteitä ja lietteen siirtoa lavalle ja loppukäsittelyyn tehostettiin.	Toteutuu ■
	Hulevesien päätymistä jätevesiviemäriverkostoon vähennetään	Kadunparannusurakoiden yhteydessä saneerataan kustannustehokkaasti vesihuoltoverkkoa	Viallisia kaivoja korjattiin.	Toteutuu ■
	Vesijohtoverkoston vuotojen pitäminen	Vuotovesiprosentti	Aktiivinen seuranta vuotovesien	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
	vähintään nykyisellä tasolla		löytämiseksi. Epällyt vuotopaikat tutkitaan.	
	Himaniittiputkia saneerataan sujuttamalla		Siirretty 2026	Ei toteudu
Viestinnän kehittäminen	Vesikatkoista ja muista häiriöistä tiedotetaan ennakoidusti, kun mahdollista tai viipymättä	Töiden suunnittelu. Tekstiviestipalvelun käyttö matalalla kynnyksellä.	Tekstiviestien lisäksi häiriötilannekartta otettu käyttöön.	Toteutuu
Tasapainoisen talouden ylläpitäminen	Tuloksen parantaminen	Taksojen päivittäminen, kulujen minimoiminen. Kulujen siirto niille kuuluville KP:lle ja projekteille.	Taksoja on päivitetty suunnitelmallisesti ja kustannuksia on minimoitu aktiivisella talouden seurannalla. Kuluja on siirretty niille kuuluville kustannuspaikoille ja projekteille, mikä on parantanut kustannusvastaavuutta ja tukenut tuloksen kehittymistä. Toimenpiteet ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti ja tavoite on toteutunut.	Toteutuu

Vesihuoltolaitos Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	1 052 188	1 321 000	0	1 321 000	1 312 507	99,36 %	-8 493
Kulut	- 921 762	- 987 219	0	- 987 219	- 915 381	92,72 %	71 838
Netto	130 426	333 781	0	333 781	397 126	118,98 %	63 345

Vesihuoltolaitos Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	56 811	0	0	0	59 062		59 062
Kulut	42 487	-9 718	0	-9 718	-9 904	101,91 %	- 186
Netto	99 298	-9 718	0	-9 718	49 159	- 505,85 %	58 877

Vesihuoltolaitos Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	1 108 999	1 321 000	0	1 321 000	1 371 570	103,83 %	50 570
Kulut	- 882 770	- 996 937	0	- 996 937	- 925 285	92,81 %	71 652
Netto	226 229	324 063	0	324 063	446 285	137,72 %	122 222

2.7.7 5700 Liikenneolot

Tilivelvollinen viranhaltija: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus
Osallistutaan joukkoliikenteen seudulliseen kehitystyöhön tukemalla laihialaisten työ- ja opiskelumatkustamista.
Eri matkaketjujen yhteen sovittaminen.

Yleistä toteumasta

Liikenneolojen vuoden 2025 tavoitteet toteutuivat pääosin hyvin. Kunta osallistui aktiivisesti seudulliseen joukkoliikenteen kehittämiseen Vaasan, Kyrönmaan ja Pohjanmaan liikennetyöryhmissä. Väliaikainen liityntäpysäköinti järjestettiin kunnantalon rakennustyön ajaksi, mutta kevyen liikenteen pysäköinnin kehittäminen ei edennyt, joten kokonaisuus toteutui osittain.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Saavutettavuuden kehittäminen	Kehittää yhteistyössä ELY-keskuksen ja alueen kuntien kanssa alueellista työmatkaliikennettä	Erilaisten hanketukien hakemista tehostetaan. Osallistutaan Vaasan ja Kyrönmaan liikennetyöryhmään sekä Pohjanmaan henkilöliikennetyöryhmään.	Erilaisten hanketukien mahdollisuuksia on kartoitettu yhteistyössä ELY-keskuksen ja alueen kuntien kanssa työmatkaliikenteen kehittämiseksi. Kunta on osallistunut aktiivisesti Vaasan ja Kyrönmaan liikennetyöryhmän sekä Pohjanmaan henkilöliikennetyöryhmän toimintaan. Osallistuminen on vahvistanut alueellista yhteistyötä ja tukenut työmatkaliikenteen kehittämistavoitteita.	Toteutunut
	Kehittää liityntäpysäköintiä ja kevyen liikenteen pysäköintiä		Väliaikainen liityntäpysäköinti kunnantalon rakennustyön aikana. Kevyenliikenteen pysäköintiä ei ole kehitetty.	Toteutunut osittain

Liikenneolot Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-58 768	-68 000	0	-68 000	-50 499	74,26 %	17 501
Netto	-58 768	-68 000	0	-68 000	-50 499	74,26 %	17 501

Liikenneolot Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot							
Kulut	-58 768	-68 000	0	-68 000	-50 499	74,26 %	17 501
Netto	-58 768	-68 000	0	-68 000	-50 499	74,26 %	17 501

2.7.8 5900 Rakennusvalvonta- ja ympäristötoimi

Kustannuspaikat: Rakennusvalvonta, ympäristötoimi, mittaustoimi ja kaavoitus

Tilivelvollinen viranhaltija: Rakennustarkastaja

Toiminta-ajatus

Tuotetaan rakennusvalvonnan ja ympäristötoimen viranomaispalvelut sekä palvelut elinympäristön kehittämiseen, kartoitus- ja mittaustehtäviin, kiinteistön muodostamiseen ja maa-aineslupien valmisteluun mahdollisimman kustannustehokkaasti ja laadukkaasti.

Yleistä toteumasta

Vuoden 2025 tavoitteet ovat edenneet kokonaisuutena suunnitellusti. Toiminnassa on onnistuttu siirtymään uusiin lainsäädäntöihin ja ottamaan sähköinen arkistointi käyttöön ilman merkittäviä viivästyksiä. Tiedotustoimintaa on vahvistettu uuden rakentamislain mukaisesta toimintatavasta. Lisäksi kaavoituksessa hyödynnettiin osallistavia toimintatapoja, ja vihreän siirtymän hankkeita tuettiin kaavoituksen keinoin suunnitellusti.

Toiminnan tavoitteet

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
Osaavan, rohkean ja innovatiivisen toimintatavan rakentaminen	Rakennus- ja ympäristövalvonnan toimintatapojen kehittäminen	Siirtyminen uuden rakentamislain sekä alueidenkäyttölain mukaisiin toimintatapoihin sekä sähköisen arkistoinnin käyttöönotto. Kuntayhteistyön kehittäminen ympäristövalvonnassa.	Lupapisteen sähköinen arkistointi on otettu käyttöön.	Toteutuu
	Tiedotuksen lisääminen rakennusvalvonnan ja kaavoituksen osalta.	Lakimuutosten tuomien uudistusten tiedottaminen kuntalaisille.	Tiedottamista on lisätty uuden rakentamislain nojalla vapautetusta rakentamisesta.	Toteutuu
	Kaavoituksessa ketterien ja innovatiivisten toimintatapojen kehittäminen yhdessä kuntalaisten, yritysten ja päättäjien kanssa	Kuntalaisten ja muiden yhteistyötahojen osallistaminen jo kaavoitushankkeiden suunnitteluvaiheessa.	Kuntalaisia, yrityksiä ja muita yhteistyötahoja on osallistettu kaavoitushankkeiden suunnitteluvaiheessa aiempaa systemaattisemmin. Varhainen vuorovaikutus on	Toteutuu

Strateginen tavoite	Toiminnan tavoite	Toimenpide/mittari	Toteuma 31.12.	Tila
			tukenut ketterien ja innovatiivisten toimintatapojen kehittämistä ja vahvistanut yhteistä ymmärrystä alueiden kehittämistarpeista. Toimintatavat ovat edenneet tavoitteiden mukaisesti ja tavoite on toteutunut.	
	Vihreän siirtymän hankkeiden mahdollistaminen kaavoituksen keinoin	Kaavoituksen edistymisen seuraaminen.	Kaavoituksen edistymistä on seurattu säännöllisesti ja seurannan avulla on mahdollistettu vihreän siirtymän hankkeiden eteneminen kaavoituksen keinoin. Kaavaprosesseissa on huomioitu vähähiiliset ratkaisut ja hankkeiden edellyttämät aluevaraukset, mikä on tukenut innovatiivisten ja kestävää kehitystä edistävien ratkaisujen toteutumista.	Toteutuu

Rakennusvalvonta- ja ympäristötoimi Ulkoinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	35 422	40 500	0	40 500	71 900	177,53 %	31 400
Kulut	- 237 459	- 300 305	0	- 300 305	- 360 498	120,04 %	-60 193
Netto	- 202 037	- 259 805	0	- 259 805	- 288 598	111,08 %	-28 793

Rakennusvalvonta- ja ympäristötoimi Sisäinen	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	60	0	0	0	0		0
Kulut	-18 001	-3 054	0	-3 054	-3 646	119,39 %	- 592
Netto	-17 941	-3 054	0	-3 054	-3 646	119,39 %	- 592

Rakennusvalvonta- ja ympäristötoimi Yhteensä	TP 2024	TA 2025	Talousarvion muutokset	Muutettu talousarvio	TOT 2025	Tot-%	Poikkeama
Tuotot	35 482	40 500	0	40 500	71 900	177,53 %	31 400
Kulut	- 255 460	- 303 359	0	- 303 359	- 364 144	120,04 %	-60 785
Netto	- 219 978	- 262 859	0	- 262 859	- 292 244	111,18 %	-29 385

3. TOTEUTUMISVERTAILUT

3.1 TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinentalousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarviomuutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot					
Myyntituotot	1 949 400	0	1 949 400	2 012 214	62 814
Maksutuotot	483 600	0	483 600	434 219	-49 381
Tuet ja avustukset	227 000	0	227 000	324 931	97 931
Muut toimintatuotot	1 361 462	0	1 361 462	1 479 470	118 008
Toimintatuotot yhteensä	**4 021 462**	**0**	**4 021 462**	**4 250 834**	**229 372**
Toimintakulut					
Henkilöstökulut	-16 513 925	50 000	-16 463 925	-16 409 975	53 950
Palkat ja palkkiot	-13 468 900	49 999	-13 418 901	-13 364 120	54 781
Henkilösivukulut	-3 045 025	1	-3 045 024	-3 045 855	-831
Eläkekulut	-2 626 025	1	-2 626 024	-2 647 348	-21 324
Muut henkilösivukulut	-419 000	0	-419 000	-398 507	20 493
Palvelujen ostot	-5 949 827	-384 300	-6 334 127	-5 923 086	411 041
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 437 339	0	-2 437 339	-2 241 185	196 154
Avustukset	-751 500	320 000	-431 500	-886 298	-454 798
Muut toimintakulut	-999 434	0	-999 434	-1 104 073	-104 639
Toimintakulut yhteensä	**-26 652 025**	**-14 300**	**-26 666 325**	**-26 564 618**	**101 707**
Toimintakate	**-22 630 563**	**-14 300**	**-22 644 863**	**-22 313 784**	**331 079**
Verotulot	19 574 000	0	19 574 000	19 048 131	-525 869
Valtionosuudet	4 547 000	0	4 547 000	5 083 941	536 941
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	0	0	0	13 971	13 971
Muut rahoitustuotot	67 000	0	67 000	52 512	-14 488
Korkokulut	-802 000	0	-802 000	-724 253	77 747
Muut rahoituskulut	-850	0	-850	-10 879	-10 029
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-735 850	0	-735 850	-668 649	67 201
Vuosikate	**754 587**	**-14 300**	**740 287**	**1 149 639**	**409 352**
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 171 250	0	-2 171 250	-2 275 391	-104 141
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-2 171 250	0	-2 171 250	-2 275 391	-104 141
Satunnaiset erät	**0**	**0**	**0**	**-95 924**	**-95 924**
Tilikauden tulos	**-1 416 663**	**-14 300**	**-1 430 963**	**-1 221 676**	**209 288**
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	**-1 416 663**	**-14 300**	**-1 430 963**	**-1 221 676**	**209 288**

3.2 VEROTULOJEN ERITTELY

Verotulot	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Kunnan tulovero	16 958 000	0	16 958 000	16 672 261	-285 739
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 016 000	0	1 016 000	883 074	-132 926
Kiinteistövero	1 600 000	0	1 600 000	1 492 796	-107 204
Verotulot yhteensä	19 574 000	0	19 574 000	19 048 131	-525 869

Tuloveroprosentit			Tulovero-%	Verotettava tulo milj. euroa	Muutos-%
Verovuosi 2021			21,75	140	4,9
Verovuosi 2022			21,75	146	3,8
Verovuosi 2023			9,11	161	11,5
Verovuosi 2024			9,60	167	1,8
Verovuosi 2025			9,60	179	6,9

Kiinteistöveroprosentit	Vakituisen asunnon kiinteistövero	Muun asuinrakennuksen kiinteistövero	Rakennusten yleinen kiinteistövero	Rakentamaton rakennuspaikka
Verovuosi 2021	0,60	1,00	1,00	3,00
Verovuosi 2022	0,60	1,00	1,00	3,00
Verovuosi 2023	0,50	1,00	1,00	3,00
Verovuosi 2024	0,50	1,00	1,00	3,00
Verovuosi 2025	0,50	1,00	1,00	3,00

Valtionosuuksien erittely	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio-muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Peruspalveluiden valtionosuus ml. tasaukset	4 257 000	0	4 257 000	4 241 661	-15 339
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-386 000	0	-386 000	-299 133	86 867
Verotulomenetysten kompensaatio	676 000	0	676 000	605 413	-70 587
Hark.var.valtionosuuden korotus	0		0	536 000	536 000
Valtionosuudet yhteensä	**4 547 000**	**0**	**4 547 000**	**5 083 941**	**536 941**

3.3 INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

Investoinnit	TA 2025	NETTOTOT. 2025	Poikkeama	Tot-%
Kunnanhallitus				
Maa-alueet hankinnat menot		205 370		
Maa-alueet hankinnat hyödykkeiden luovutustulot		-113 915		
Maa-alueet yhteensä (sitovuustaso)	100 000	91 455	-8 545	91,50 %
Osakkeet ja osuudet	0	2 500	2 500	
Muut hankinnat (asianhallintajärjestelmä)	150 000	0	-150 000	0,00 %
Kunnanhallitus netto	**250 000**	**93 955**	**-156 045**	**37,58 %**
Hyvinvointilautakunta				
Liikuntapaikkojen rakentaminen		109 036		
Ely:n avustus 2025		-45 000		
Liikuntapaikkojen rakentaminen yhteensä (sitovuustaso)	130 000	64 036		
Hyvinvointilautakunta netto	**130 000**	**64 036**	**-65 964**	**49,26 %**
Tekninen lautakunta				
Talonrakennus (sitovuustaso)	373 000	297 154	-75 846	79,70 %
Katujen rakentaminen (sitovuustaso)	430 000	138 430	-291 570	32,20 %
Puistojen ja yleisten alueiden rakentaminen (sitovuustaso)	50 000	10 121	-39 879	20,20 %
Katujen päällystys (sitovuustaso)	230 000	166 014	-63 986	72,20 %
Tievalaistus (sitovuustaso)	20 000	0	-20 000	0,00 %
Vesilaitoksen rakentamiskohteet (sitovuustaso)	75 000	17 739	-57 261	23,70 %
Viemärilaitoksen rakentamiskohteet (sitovuustaso)	175 000	71 091	-103 909	40,60 %
Tekninen lautakunta netto	**1 353 000**	**700 549**	**-651 451**	**51,78 %**
Tekninen lautakunta / Erillishankkeet				
Jakkulan kentän täydennysinvestointi	25 000	21 379	-3 621	85,50 %
Hulevesijärjestelmä	30 000	28 213	-1 787	94,00 %
Yksityisteiden ojat	30 000	14 277	-15 723	47,60 %
Katain Vihannes konkurssipesän tontin siivous	30 000	26 580	-3 420	88,60 %
Kadut ja kevyenliikenteenväylät halkeamien juotos ja ajomerkintöjen uusiminen	40 000	0	-40 000	0,00 %
Ennalta arvaamattomat investoinnit	70 000	22 783	-47 217	32,50 %
Tekninen lautakunta / Erillishankkeet netto	**225 000**	**113 232**	**-111 768**	**50,33 %**
Nettoinvestoinnit yhteensä	**1 958 000**	**971 773**	**-986 227**	**49,63 %**

3.4 RAHOITUSOSAN TOTEUTUMISVERTAILU

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälk.	Toteutuma	Poikkeama
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	754 587	-14 300	740 287	1 149 639	409 352
Satunnaiset erät	0	0	0	-95 924	-95 924
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000	0	-2 000	28 241	30 241
	752 587	**-14 300**	**738 287**	**1 081 955**	**343 669**
Investointien rahavirta					
Investointimenot	0	0	0	-1 130 688	-1 130 688
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0	0	45 000	45 000
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 000	0	2 000	85 674	83 674
	2 000	**0**	**2 000**	**-1 000 014**	**-1 002 014**
Toiminnan ja investointien rahavirta	**754 587**	**-14 300**	**740 287**	**81 942**	**-658 345**
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	-10 069	-10 069
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	27 279	27 279
	0	**0**	**0**	**17 210**	**17 210**
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	0	0	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	0	0	0	-3 087 177	-3 087 177
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	3 900 000	3 900 000
	0	**0**	**0**	**812 823**	**812 823**
Oman pääoman muutokset	0	0	0	-294 331	-294 331
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	123	123
Saamisten muutos	0	0	0	-334 880	-334 880
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	91 792	91 792
	0	**0**	**0**	**-226 496**	**-226 496**
Rahoituksen rahavirta	**0**	**0**	**0**	**309 207**	**309 207**
Rahavarojen muutos	**754 587**	**-14 300**	**740 287**	**391 149**	**-349 138**

3.5 YHTEENVETO VALTUUSTON HYVÄKSYMIEN MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA

	Sito-vuus	Määrärahat (1000 €)					Tuloarviot (1000 €)				
KÄYTTÖTALOUSOSA		TA	TA-muutos	TA-muu-toksen jälkeen	Tot.	Poik.	TA	TA-muutos	TA-muutoksen jälkeen	Tot.	Poik.
Kunnanvaltuusto	N	-162	0	-162	-214	-52	0	0	0	0	0
Tarkastuslautakunta	N	-25	-14	-39	-54	-15	0	0	0	0	0
Kunnanhallitus	N	-3939	0	-3939	-3938	1	311	0	311	410	99
Vaalilautakunta	N	-33	0	-33	-29	4	10	0	10	0	-10
Sivistyslautakunta	N	-17555	1262	-16293	-16441	-147	644	0	644	727	83
Hyvinvointilautakunta	N	-2358	0	-2358	-2234	124	782	0	782	721	-61
Tekninen lautakunta	N	-5458	-1262	-6719	-6739	-19	5241	0	5241	5477	236
		-29530	**-14**	**-29543**	**-29649**	**-104**	**6988**	**0**	**6988**	**7335**	**347**

4. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 TULOSLASKELMA

	1.1-31.12.2025		1.1-31.12.2024	
TOIMINTATUOTOT				
Myyntituotot	2 012 213,94		1 714 891,43	
Maksutuotot	434 219,49		447 170,78	
Tuet ja avustukset	324 930,55		241 801,51	
Muut toimintatuotot	1 479 469,91	**4 250 833,89**	1 527 430,12	**3 931 293,84**
TOIMINTAKULUT				
Henkilöstökulut	-16 409 974,99		-16 268 554,74	
Palkat ja palkkiot	-13 364 120,25		-12 984 088,45	
Eläkekulut	-2 647 347,60		-2 883 834,71	
Muut henkilösivukulut	- 398 507,14		- 400 631,58	
Palvelujen ostot	-5 923 086,11		-5 412 532,30	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 241 185,48		-2 344 837,90	
Avustukset	- 886 298,24		- 731 938,99	
Muut toimintakulut	-1 104 072,72	**-26 564 617,54**	-1 087 649,71	**-25 845 513,64**
TOIMINTAKATE		**-22 313 783,65**		**-21 914 219,80**
Verotulot		19 048 130,71		18 896 328,83
Valtionosuudet		5 083 941,00		4 333 862,00
Rahoitustuotot ja kulut				
Korkotuotot	13 970,61		13 493,51	
Muut rahoitustuotot	52 511,62		71 438,53	
Korkokulut	- 724 253,06		- 815 073,98	
Muut rahoituskulut	-10 878,66	**- 668 649,49**	-8 639,49	**- 738 781,43**
VUOSIKATE		**1 149 638,57**		**577 189,60**
Poistot ja arvonalentumiset	-2 275 390,56		-2 252 289,25	
Arvonalentumiset	0,00	**-2 275 390,56**	- 742 168,89	**-2 994 458,14**
Satunnaiset kulut		**-95 923,51**		**0,00**
TILIKAUDEN TULOS		**-1 221 675,50**		**-2 417 268,54**
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ		**-1 221 675,50**		**-2 417 268,54**

4.2 RAHOITUSLASKELMA

		1.1-31.12.2025		1.1-31.12.2024
Toiminnan rahavirta				
	Vuosikate	1 149 638,57	577 189,60	
	Satunnaiset erät	-95 923,51	0	
	Tulorahoituksen korjauserät	28 240,77	1 081 955,83	-12 109,56	565 080,04
Investointien rahavirta				
	Investointimenot	-1 130 688,42	-1 904 630,79	
	Rahoitusosuudet investointimenoihin	45 000,00	0	
	Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	85 674,30	-1 000 014,12	83 335,16	-1 821 295,63
Toiminnan ja investointien rahavirta			**81 941,71**		**-1 256 215,59**
Rahoituksen rahavirta				
	Antolainauksen muutokset			
	Antolainasaamisten lisäys	-10 069,00	-6 481,40	
	Antolainasaamisten vähennys	27 279,43	17 210,43	0	-6 481,40
	Lainakannan muutokset			
	Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 041 262,96	8 000 000,00	
	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 412 634,69	-2 816 000,00	
	Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 034 540,24	812 823,11	-3 500 000,00	1 683 840,17
	Oman pääoman muutokset		-294 330,60		0
	Muut maksuvalmiuden muutokset			
	Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	123,17	9 408,84	
	Saamisten muutos	-318 410,84	396 151,90	
	Korottomien velkojen muutos	91 791,82	-226 495,85	-166 914,93	238 645,81
Rahoituksen rahavirta			**309 207,09**		**1 916 004,58**
Rahavarojen muutos			**391 148,80**		**659 788,99**
Rahavarat 31.12		**1 968 855,37**		**1 577 706,57**	
Rahavarat 1.1		**1 577 706,57**	**391 148,80**	**917 917,58**	**659 788,99**

4.3 TASE

VASTAAVAA	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT	**43 729 107,56**	**45 049 935,20**
Aineettomat hyödykkeet	**1 574 507,37**	**1 710 026,95**
Aineettomat oikeudet	0,00	1 816,67
Muut pitkävaikutteiset menot	1 574 507,37	1 708 210,28
Aineelliset hyödykkeet	**35 413 568,42**	**36 584 166,05**
Maa- ja vesialueet	4 724 817,14	4 633 362,21
Rakennukset	19 369 819,16	20 057 321,13
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 819 283,36	11 490 862,95
Koneet ja kalusto	104 376,94	196 114,80
Muut aineelliset hyödykkeet	5 177,50	5 177,50
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	390 094,32	201 327,46
Sijoitukset	**6 741 031,77**	**6 755 742,20**
Osakkeet ja osuudet	4 609 431,33	4 606 931,33
Muu lainasaamiset	1 865 191,42	1 882 401,85
Muut saamiset	266 409,02	266 409,02
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	**753 170,23**	**757 967,70**
VAIHTUVAT VASTAAVAT	**3 776 537,15**	**3 066 977,51**
Saamiset	**1 807 681,78**	**1 489 270,94**
Lyhytaikaiset saamiset	**1 807 681,78**	**1 489 270,94**
Myyntisaamiset	1 319 299,53	1 026 747,13
Lainasaamiset	-1 336,83	-3 501,37
Muut saamiset	0	153 042,02
Siirtosaamiset	489 719,08	312 979,25
Rahat ja pankkisaamiset	**1 968 855,37**	**1 577 706,57**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**48 258 814,94**	**48 874 880,41**

VASTATTAVAA	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
OMA PÄÄOMA	**13 804 014,26**	**15 320 020,36**
Peruspääoma	15 340 154,55	15 340 154,55
Omat rahastot	10 721,89	10 721,89
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	-325 186,68	2 386 412,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 221 675,50	-2 417 268,54
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	**948 131,78**	**952 806,08**
Valtion toimeksiannot		
Lahjoitusrahastojen pääomat	948 131,78	952 806,08
Muiden toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	**33 506 668,90**	**32 602 053,97**
Pitkäaikainen	**16 761 673,08**	**20 432 183,33**
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	16 761 673,08	20 432 183,33
Muut velat		
Lyhytaikainen	**16 744 995,82**	**12 169 870,64**
Joukkovelkakirjalainat	10 000 000,00	6 100 000,00
Lainat rah.-ja vakuut.laitoks.	3 126 665,36	2 543 332,00
Saadut ennakot	120 608,00	154 708,58
Lyhytaikaiset ostovelat	764 882,45	891 482,40
Muut velat	405 505,71	307 528,62
Siirtovelat	2 327 334,30	2 172 819,04
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**48 258 814,94**	**48 874 880,41**

4.4 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LASKELMAT

Konsernin tuloslaskelma

	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
Toimintatuotot	7 212 724,46	7 386 069,42
Toimintakulut	-28 606 007,25	-27 793 129,00
Toimintakate	**-21 393 264,79**	**-20 407 059,58**
Verotulot	19 000 585,13	18 821 206,63
Valtionosuudet	5 083 941,00	4 333 862,00
Rahoitustuotot ja kulut		
Korkotuotot	22 409,65	22 188,16
Muut rahoitustuotot	64 623,64	90 869,38
Korkokulut	-917 580,96	-1 103 972,09
Muut rahoituskulut	-10 924,59	-8 666,98
Vuosikate	**1 849 789,08**	**1 748 427,52**
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunn. mukaiset poistot ja arvonal.	-3 104 241,94	-3 058 889,94
Satunnaiset erät	-95 313,86	0,00
Tilikauden tulos	**-1 349 766,72**	**-1 310 462,42**
Tilinpäätössiirrot	0,00	0,00
Laskennalliset verot	44 564,35	-36 216,12
Vähemmistöosuudet	-10 316,56	-22 965,01
Verot	31 541,21	-4 426,73
Tilikauden yli/alijäämä	**-1 283 977,72**	**-1 374 070,28**

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	25	27
Vuosikate/Poistot, %	60	57
Vuosikate, euroa/asukas	246	228
Asukasmäärä	7 533	7 656

Konsernin rahoituslaskelma

		1.1-31.12.2025		1.1-31.12.2024
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	1 849 798,08		1 748 427,52	
Satunnaiset erät	-95 313,86		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-68 460,79	1 686 014,43	0,00	1 748 427,52
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-5 982 176,89		-2 426 601,26	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	45 000,00		0,00	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	24 549	-5 912 627,89	0,00	-2 426 601,26
Toiminnan ja investointien rahavirta		**-4 226 613,46**		**-678 173,74**
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	5 041 262.96		5 046 670,50	
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-3 412 634,70		0,00	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	4 034 540,24	5 663 168,51	3 699 678,20	1 346 992,30
Oman pääoman muutokset		0,00	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	120,35		30 292,52	
Vaihto-omaisuuden muutos	28 082,14		-128 948,05	
Saamisten muutos	145 050,67		-184 184,71	
Korottomien velkojen muutokset	-281 977,21	-108 724,05	173 434,84	-109 405,40
Rahoituksen rahavirta		**5 554 444,46**		**1 237 586,90**
Rahavarojen muutos		**1 327 831,00**		**559 413,16**
Rahavarat 31.12.	**4 407 462,00**		**3 079 631,21**	
Rahavarat 1.1.	**3 079 631,00**	**1 327 831,00**	**2 520 218,05**	**559 413,16**

Konsernitase

VASTAAVAA	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	7 916,66	9 733,33
Muut pitkävaikutteiset menot	1 597 578,92	1 734 779,02
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 551 420,52	5 428 126,09
Rakennukset	28 628 402,56	29 603 635,89
Kiinteät rakenteet ja laitteet	10 851 721,47	11 502 380,94
Koneet ja kalusto	265 445,36	496 116,59
Muut aineelliset hyödykkeet	389 764,66	418 768,07
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 786 696,97	402 306,35
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	2 756 834,42	2 044 501,70
Muut lainasaamiset	0,00	17 210,43
Muut saamiset	421 710,94	421 710,94
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	854 626,98	906 199,85
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	331 026,52	359 108,66
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	10 000,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 844 357,86	1 999 408,53
Rahoitusarvopaperit	0,00	62 704,10
Rahat ja pankkisaamiset	4 407 462,00	3 079 631,21
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**62 704 965,84**	**58 486 321,70**

VASTATTAVAA	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 340 148,55	15 340 148,55
Muut omat rahastot	2 484 183,77	1 774 351,05
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-1 203 361,75	439 395,09
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 283 977,72	-1 374 072,19
VÄHEMMISTÖOSUUDET	370 949,47	639 214,46
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	1 049 597,57	1 101 050,09
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	24 910 571,85	25 844 884,38
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	932 734,14	1 010 059,86
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	15 532 682,60	8 935 201,57
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	4 571 437,35	4 776 088,84
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**62 704 965,84**	**58 486 321,70**

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Omavaraisuusaste-%	25	29
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	147	133
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	133	133
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	-2 487	-935
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	-330	-122
Konsernin lainat, euroa/asukas	5 369	4 542
Konsernin lainakanta 31.12. (1000 €)	40 443	34 780
Konsernin lainasaamiset 31.12. (1000 €)	0	17
Kunnan asukasluku	7 533	7 656

5. LIITETIEDOT

5.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysajankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on poistoaikoja tarkistettu 1.1.2016 alkaen. Poistoaikoihin asetettiin vaihteluväli, joka paremmin vastaa hyödykkeiden taloudellisen pitoajan arviointia. Poistosuunnitelman kohtaan muut pitkävaikutteiset menot tehtiin tarkistus kunnanvaltuuston kokouksessa 12.11.2018. Joidenkin yksittäisten hankkeiden osalta on noudatettu uutta poistosuunnitelmaa pidempiä poistoaikoja, jos se on ollut hankkeiden taloudellisen pitoajan mukaan perusteltua. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseessa hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Tytäryhtiöosakkeet on arvostettu kunnan taseessa hankintamenoonsa.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

5.2 KONSERNITILINPÄÄTÖSTÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty olennaiset tytäryhtiöt ja kaikki kuntayhtymät.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyvien vastaavien sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset ja poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa ja vähemmistöosuuksien erottamisessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

5.3 TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Kunnan toimintatuotot (ulkoiset)

Toimintatuotot kunnan määritteleminä tehtäväkokonaisuuksina.

Tehtäväaluekohtaiset toimintatuotot	Konserni 2025	Konserni 2024	Kunta 2025	Kunta 2024
Hallintopalvelut	376 300,02	378 488,33	376 300,02	378 488,33
Sivistyspalvelut	716 651,53	637 898,63	716 651,53	637 898,63
Hyvinvointipalvelut	706 576,53	801 905,98	706 576,53	801 905,98
Tekniset palvelut	2 451 305,81	2 113 019,90	2 451 305,81	2 113 019,90
Muut palvelut	2 961 908,57	3 454 756,58		
Toimintatuotot yhteensä	**7 212 742,46**	**7 386 069,42**	**4 205 833,89**	**3 931 312,84**

Verotulot eriteltyinä kunnan tuloveroon, osuuteen yhteisöveron tuotosta ja kiinteistöveroon ja muihin verotuloihin.

Verotulojen erittely	2025	2024
Kunnan tulovero	16 672 261,03	16 417 976,09
Osuus yhteisöveron tuotosta	883 074,15	979 035,91
Kiinteistövero	1 492 795,53	1 508 016,83
Muut verot	0,00	-8 700,00
Verotulot yhteensä	**19 048 130,71**	**18 896 328,83**

Valtionosuudet eriteltyinä.

Valtionosuuksien erittely	2025	2024
Peruspalveluiden valtionosuus	1 474 109,00	603 592,00
Verotulojen tasaus	2 767 552,00	2 911 680,12
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-299 133,00	-459 197,72
Verotulojen menetysten kompensaatio	605 413,00	1 277 787,60
Hark.var.valt.osuuden korotus	536 000,00	
Valtionosuudet yhteensä	**5 083 941,00**	**4 333 862,00**

Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palvelujen ostoihin.

Palvelujen ostojen erittely	2025	2024
Asiakaspalvelujen ostot	261 913,12	333 332,63
Muiden palvelujen ostot	5 661 172,99	5 079 199,67
Kunnan palvelujen ostot	**5 923 086,11**	**5 412 532,30**

Selvitys satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä eristä sekä olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioista.

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	**Konserni**		**Kunta**	
	2025	**2024**	**2025**	**2024**
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Rakennusten luovutusvoitot	0,00	0,00	0,00	0,00
Myyntivoitot	14 808,82	0,00	14 808,82	11 609,56
Luovutusvoitot yhteensä	*14 808,82*	*0,00*	*14 808,82*	*11 609,56*
Muut toimintakulut				
Myyntitappiot	43 049,59	0,00	43 049,59	500,00
Luovutustappiot yhteensä	*43 049,59*	*0,00*	*43 049,59*	*500,00*

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä olennaisista tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	**2025**	**2024**
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	49 687,14	68 962,64
Peruspääoman korot kuntayhtymistä		
Yhteensä	**49 687,14**	**68 962,64**

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja poistomenetelmät ovat:

LAIHIAN KUNNAN POISTOSUUNNITELMA

PYSYVÄT VASTAAVAT	**ennen 1.1.2013 hankitut**	**1.1.2013 jälkeen hankitut**
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	5 vuotta	5 vuotta
Muut	5 vuotta	5 vuotta
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	ei poistoa	ei poistoa
Rakennukset ja rakennelmat		
Hallintorakennukset	50 vuotta	20–50 vuotta
Laitosrakennukset	50 vuotta	20–50 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	30 vuotta	20–30 vuotta
Talousrakennukset	20 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	40 vuotta	30–40 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, torit ja puistot	20 vuotta	20 vuotta
Sillat, laiturit ja uimalat	30 vuotta	20 vuotta
Muut maa- ja vesirakenteet	30 vuotta	15 vuotta
Vedenjakeluverkostot	30 vuotta	30–40 vuotta
Viemäriverkko	30 vuotta	30–40 vuotta
Kaukolämpöverkko	40 vuotta	20 vuotta
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	20 vuotta	20 vuotta
Muut putki- ja kaapeliverkot	20 vuotta	15 vuotta
Sähkö-, vesi- yms. laitosten laitoskoneet ja laitteet	20 vuotta	10–20 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	15 vuotta	15 vuotta
Kiinteät nosto- ja siirtolaitteet	15 vuotta	15 vuotta
Koneet ja kalusto		
Perustamisirtaimisto: uudet hallinto- ja laitosrakennukset		10 vuotta
Muut kuljetusvälineet	10 vuotta	5–7 vuotta
Muut liikkuvat työkoneet	10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	10 vuotta	5 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	5 vuotta	5 vuotta

Käytössä on tasapoisto, ellei muuta mainita.
Kunnanhallitus päättää kohteen poistoajasta silloin, kun poistosuunnitelmassa on vaihteluväli.

5.4 TASEEN LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti.

Aineelliset hyödykkeet

Aineelliset hyödykkeet	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja taide-esineet	Ennakkomaksut ja kesk.eräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.2025	4 633 362,21	20 057 321,13	11 490 862,95	196 114,80	5 177,50	201 327,46	36 584 166,05
Lisäykset tilikauden aikana	225 469,60	287 560,19	294 376,25	0,00	0,00	276 080,39	1 083 486,43
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	45 000,00	0,00	0,00	0,00	45 000,00
Vähennykset tilikauden aikana	134 014,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	134 014,67
Siirrot erien välillä	0,00	87 313,53	0,00	0,00	0,00	-87 313,53	0,00
Tilikauden poisto	0,00	1 062 375,66	1 010 955,84	91 737,86	0,00	0,00	2 165 069,36
Arvonalennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.2025	4 724 817,14	19 369 819,19	10 819 283,36	104 376,94	5 177,50	390 094,32	35 413 568,45
							0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	4 724 817,14	19 369 819,19	10 819 283,36	104 376,94	5 177,50	390 094,32	35 413 568,45

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat hyödykkeet	Kunta	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut ja keskeneräiset	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 01.01.2025		1 816,67	1 708 210,28		1 710 026,95
Lisäykset tilikauden aikana					
Rahoitusosuudet tilikaudella					
Vähennykset tilikauden aikana					
Siirrot erien välillä					
Tilikauden poisto		1 816,67	133 702,91		135 519,58
Arvonalennukset ja niiden palautukset					
Poistamaton hankintameno 31.12.2025			1 574 507,37		1 574 507,37
Arvonkorotukset					0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2025			1 574 507,37		1 574 507,37

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Kunta	Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöt	Kuntayhtymä-osuudet	Osakkuus-yhteisö osakkeet ja osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Muut lainasaamiset konserniyhteisöt	Muut lainasaamiset muilta	Muut saamiset konserniyhtiöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	3 893 224,19	5 017,89	6 727,52	701 961,73	1 865 191,42	17 210,43	266 409,02	6 755 742,20
Lisäys	2 500,00			0,00	0,00	0,00		2 500,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-17 210,43		-17 210,43
Kirjanpitoarvo 31.12.	*3 895 724,19*	*5 017,89*	*6 727,52*	*701 961,73*	*1 865 191,42*	*0,00*	*266 409,02*	*6 741 031,77*

Omistus muissa yhtiöissä

Nimi	y-tunnus	Kunnan omistusosuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)			
			Konsernin omistusosuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
Koy Laihian Vuokratalot	0990649-0	100,00	100,00	2 073	5 542	136
Laihian Nuuka Lämpö Oy	1485516-5	100,00	100,00	1 360	3 413	0
Laihian Tilapalvelut Oy	3325494-7	100,00	100,00	-23*	143	-27
Poronkankaan Vesi Oy	0551404-3	57,50	57,50	816	101	14
Laihian Vss-tilat Oy	1830929-2	82,86	90,00	52	2	-1
Koy Laihian Virastokeskus	0517966-0	100,00	100,00	442	1932	-16
Laihian Yritystilat KOy	3521830-9	100,00	100,00	-6*	3271	-6
Kuntayhtymät						
Pohjanmaan liitto (2024)	0970063-6	3,82	3,82	66	35	5
Yhteis- ja omistusyhteysyhteisöt						
Koy Säästökirja	0586375-3	25,10	25,10			
As Oy Laihianraitti II	0837512-2	0,00	24,64			
Laihian Painehalli Oy	1103936-5	40,00	40,00			

* Yhtiön oma pääoma on negatiivinen, kunnan täytyy pääomittaa yhtiötä.

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteysyhteisöiltä.

Saamisten erittely	2025 pitkäaikaiset	2025 lyhytaik	2024 pitkäaikaiset	2024 lyhytaik
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		307 903,62		188 907,87
Siirtosaamiset		10 274,00		
Lainasaamiset				
Saamiset kuntayhtymiltä				
Myyntisaamiset	0,00	4 960,85		0,00
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteysyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0,00	4 960,85		2128,12
Siirtosaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät.

Siirtosaamisiin liittyvät olennaiset erät	Konserni 2025	Konserni 2024	Kunta 2025	Kunta 2024
Tulojäämät				
Kela, korvaus työterveyshuollosta		90 000,00		90 000,00
AVI/20279/2021 Yleisurh.kentän kunnostus		45 000,00		45 000,00
Stora Enso päätehakkuu 11/25	172 137,67		172 137,67	
Laihian Vuokratalot	9 329,00		9 329,00	
Välivuokraus tilitys joulukuu 2025	100 952,11		100 952,11	
Määräalakauppa	17 780,40		17 780,40	
Vaasa ympäristöterveydenhuolto	12 499,12		12 499,12	
KELA arvio työterveyshuollon korvaus 2025	90 000,00		90 000,00	
Pohjanmaan työllisyysalue kuntaosuuden palautusosa 2025	73 636,60		73 636,60	

5.4.1 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana.

Oma pääoma	Konserni 2025	Konserni 2024	Kunta 2025	Kunta 2024
Peruspääoma 1.1.	15 340 148,55	15 340 148,55	15 340 154,55	15 340 154,55
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella				
Peruspääoma 31.12.	15 340 148,55	15 340 148,55	15 340 154,55	15 340 154,55
Muut omat rahastot 1.1.	1 774 351,05	1 457 962,86	10 721,89	10 721,89
Siirrot rahastoon tilikaudella	709 832,72	316 388,19		
Siirrot rahastosta tilikaudella				
Muut omat rahastot 31.12.	2 484 183,77	1 774 351,05	10 721,89	10 721,89
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-934 677,10	439 395,09	-30 856,08	1 679 880,57
Edellisten tilikausien oikaisut	-268 684,65		-294 330,60	
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-1 203 361,75	439 395,09	-325 186,68	2 386 412,46
Tilikauden alijäämä/ylijäämä	-1 283 977,72	-1 374 072,19	-1 221 675,50	-2 417 268,54
Oma pääoma yhteensä	**15 336 992,85**	**16 179 822,50**	**13 804 014,26**	**15 320 020,36**

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät

Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät	Kunta 2025	Kunta 2024
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	-325 186,68	2 386 412,46
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 266 675,50	-2 417 268,54
Kertynyt poistoero 31.12		0,00
Vapaaehtoiset varaukset 31.12		0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	**-1 591 862,18**	**-30 856,08**

Erittely oman pääoman oikaisuista

Edellisten tilikausien oikaisut	Kunta 2025
Luottotappiokirjaukset vuosilta 2018–2022	-95 488,74
Siirtosaamiset kirjaamatta 2022–2023	-94 195,36
Korkojaksotuksen purku vuodelta 2023	-65 158,03
Lainakorko kirjaamatta 2024	-39 488,47
Edellisten tilikausien oikaisut yhteensä	**-294 330,60**

Erittely poistoerosta

Erittely poistoeroista	Kunta 2025	Kunta 2024
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	-325 186,68	2 386 412,46
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 266 675,50	-2 417 268,54
Kertynyt poistoero 31.12.	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset 31.12.	0,00	0,00
Kertynyt yli-/alijäämä ja tuloksenkäsittelyerät yhteensä	**-1 591 862,18**	**-30 856,08**

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua.

Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat	Kunta 2025	Kunta 2024
Vuoden 2030 jälkeen erääntyvät		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 063 342,64	7 581 683,00
Myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua erääntyvät velat yhteensä	**5 063 342,64**	**7 581 683,00**

Erittely liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista.

Joukkovelkakirjalainat	Kunta 2025	Kunta 2024
Kuntarahoitus, korko 2,06 %	5 000 000,00	2 600 000,00
Kuntarahoitus, korko 2,06 %	4 500 000,00	1 000 000,00
Kuntarahoitus, korko 2,06 %	500 000,00	1 000 000,00
		1 000 000,00
		500 000,00
Joukkovelkakirjalainat yhteensä	**10 000 000,00**	**6 100 000,00**

Erikseen pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä, sekä osakkuus- ja muille omistusyhteysyhteisöille.

Vieras pääoma, Kunta	2025		2024	
	Pitkäaik.	Lyhytaik.	Pitkäaik.	Lyhytaik.
Velat tytäryhteisöille		139 882,25		155 910,72
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat				
Vieras pääoma yhteensä	**0,00**	**139 882,25**	**0,00**	**155 910,72**

Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä.

Sekkitililimiitti	Kunta 2025	Kunta 2024
Luotollisen sekkitilin limiitti 31.12.	500 000,00	500 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	500 000,00	500 000,00

Erittely muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin, jos liittymismaksuja ei ole merkitty taseeseen erillisenä eränä.

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kunta	
	2025	2024	2025	2024
Ennakonpidätysvelka	277 027,19	277 027,19	277 027,19	277 027,19
Sosiaaliturvamaksuvelka	13 309,12	8 345,75	13 309,12	8 345,75
Muut velat	520 595,92	348 679,94	115 169,40	22 155,68
Muut velat yhteensä	**810 932,23**	**634 052,88**	**405 505,71**	**307 528,62**

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät.

Siirtovelkoihin sisältyvät	Konserni		Kunta	
olennaiset erät	**2025**	**2024**	**2025**	**2024**
Lomapalkkajaksotus	1 632 844,97	1 528 575,23	1 596 426,39	1 528 575,23
Muut palkkojen jaksotukset	118 445,67	397 357,61	489 782,88	397 357,61
Korkojaksotukset	133 131,53	126 306,10	122 679,36	126 306,10
Muut menojäämät	645 559,50	397 357,61	118 445,67	120 580,10
Siirtovelat yhteensä	**2 529 981,67**	**2 449 596,55**	**2 327 334,30**	**2 172 819,04**

5.5 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Erittely vuokravastuista, Leasingvuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

Vuokravastuut	**Konserni**		**Kunta**	
	2025	**2024**	**2025**	**2024**
Vuokravastuut yhteensä, vastuut voimassa 31.12.2025	54 858	45 654	54 858	45 654
Seuraavalla tilikaudella maksettava osa	54 858	45 654	54 858	45 654
Sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet				
Leasingvastuut yhteensä	123 325	149 667	123 325	145 477
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	116 385	127 515	116 385	123 325
Yhteensä	168 979	**195 321**	**168 979**	**191 131**

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen välillä	**Kunta**	
	2025	**2024**
Tytäryhteisöiden puolesta annetut takaukset		
Alkuperäinen pääoma	14 129 872	7 287 338
Jäljellä oleva pääoma	9 740 638	4 627 095

Vastuu kuntien takauskeskuksen takausvastuista	**Kunta**	
	2025	**2024**
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	71 115 125	66 391 812
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	91 026	71 245

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	**Kunta**	
	2025	**2024**
Takaisinmaksuvastuu		
Vastuu, koskien uudisrakentamiseen ja peruskorjaamiseen sisältyvän arvonlisäveron palautusta	3 418 125	4 238 289

Leasing-vuokrasopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuita.

Laihian kunnalla on epäselvä laskutusasia Pohjanmaan Hyvinvointialueen kanssa. Asia koskee vuoden 2022 Kuntayhtymä Eskoon toiminnan ylijäämän palautusta. Vastuun suuruus on 40 321,30 €.

5.6 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Henkilöstön lukumäärä henkilötyövuosina toimi- ja tehtäväalueittain

Henkilötyövuodet 31.12.2025		
Yksikkö	**2025**	**2024**
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelut	**276**	**293**
Hyvinvointi- ja sivistyspalvelujen hallinto	7	6
Hyvinvointipalvelut	18	15
Sivistyspalvelut	128	129
Varhaiskasvatus	87	95
Ravintopalvelut	0	19
Tekniset palvelut	**40**	**36**
Tekniset palvelut	18	18
Ravintopalvelut	19	0
Siivouspalvelut	22	24
Hallintopalvelut	**10**	**12**
Yhteensä	**326**	**341**

1. Olennaiset muutokset henkilöstöä koskevissa tunnusluvuissa

Kunnassa työskenteli 277 vakituista viran- tai toimenhaltijaa 31.12.2025 (v. 2024: 251). Vakituisten palvelussuhteisten määrä on suhteellisesti kasvanut henkilöstörakenteessa.

2. Merkittävät muutokset olosuhteissa

Kunnan palvelussuhteisten työntekijöiden terveysperusteiset sairauspoissaolot ovat olleet kasvussa. Vuonna 2025 sairauspoissaolopäiviä kertyi 4 761. Vertailuvuonna 2024 vastaava määrä oli 4 446 päivää ja vuonna 2023 yhteensä 3 046 päivää. (lähde: työterveyshuollon työterveysportaali)

3. olennaiset tiedot siitä, miten kunta huolehtii sosiaalisista asioista ja muista asioista.

Kunta edistää henkilöstön työkykyä suunnitelmallisella ja ennakoivilla toimintatavoilla. Työkyvyn johtaminen on osa kunnan stragista henkilöstöjohtamista ja työhyvinvoinnin kokonaisuutta. Yhteistyö työterveyshuollon, työllisyyspalvelujen ja muiden asiantuntijoiden kanssa on keskeistä. Kunta pyrkii ensisijaisesti tukemaan työntekijän työssä pysymistä ja työhön paluuta muokkaamalla työtä mahdollisuuksien mukaan. Kunta huomioi ikääntyvien työntekijöiden tarpeet ja edistää työurien pidentämistä. Kunta edistää osatyökykyisten työllistymistä ja työssä pysymistä. Työkyvyn rajoitteet huomioidaan yksilöllisesti, ja työntekijälle tarjotaan mahdollisuuksia jatkaa työssä työn muokkauksen tai osa-aikaisen työn avulla.

Taseeseen aktivoidut henkilöstömenot.

Henkilöstökulut	**2025**	**2024**
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	16 409 974,99	16 268 554,74
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	0,00	0,00
Yhteensä	**16 409 974,99**	**16 268 554,74**

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamushenkilömaksut.

Luottamushenkilöiden palkoista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	**2025**	**2024**
Keskusta	3 296,86	2 953,95
Laihian kokoomus	2 173,99	1 493,67
Laihian Perussuomalaiset	925,74	1 571,82
Kristillisdemokraatit	145,00	201,80
Laihian sosiaalidemokraatit	836,25	857,55
Vihreät	192,50	0,00
Vasemmisto	280,07	449,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	**7 850,41**	**7 528,29**

Tilintarkastusyhteisölle suoritetut palkkiot eriteltyinä.

Tilintarkastajan palkkiot	**2025**	**2024**
KPMG Oy Ab Tilintarkastusyhteisö		
Tilintarkastuspalkkiot	37 287,00	5 609,00
Tilintarkastajan lausunnot	9 900,00	
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät	13 103,25	3 470,00
Muut palkkiot	1 670,32	33 327,00
Yhteensä	**61 960,57**	**42 406,00**

Intressitahot

Konsernin lähipiirin / intressipiirin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

Korruption ja lahjonnan torjunta

Kunta noudattaa toiminnassaan hyvän hallinnon periaatteita ja korruption vastaista nollatoleranssia. Kunta edellyttää kaikilta luottamushenkilöiltä, viranhaltijoilta, työntekijöiltä ja sopimuskumppaneiltaan eettistä toimintaa, avoimuutta sekä lakien ja sisäisten ohjeiden noudattamista. Kunnassa ylläpidetään sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyjä, joilla ehkäistään korruptiota, lahjontaa ja muita epäeettisiä toimintatapoja. Havaituista epäilyistä voidaan ilmoittaa kunnan ilmoituskanavan kautta, ja ilmoitukset käsitellään luottamuksellisesti ja asianmukaisesti.

Ihmisoikeudet ja yhdenvertaisuus

Kunta edistää kaikessa toiminnassaan ihmisoikeuksien toteutumista ja yhdenvertaista kohtelua. Kunnan palvelujen tuottamisessa noudatetaan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolainsäädäntöä sekä kunnan omia yhdenvertaisuussuunnitelmia. Henkilöstön ja asukkaiden kohtelussa edistetään syrjimättömyyttä, osallisuutta ja turvallista toimintaympäristöä. Kunnan hankinnoissa ja sopimuksissa kiinnitetään huomiota siihen, että toimittajat noudattavat lakisääteisiä velvoitteita, eettisiä periaatteita ja ihmisoikeuksia koskevia vaatimuksia.

5.7 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat
Tasekirja, sidottu
Päiväkirja, sähköisesti
Pääkirja, sähköisesti
Ostoreskontra, sähköisesti
Myyntireskontra, sähköisesti
Palkkakortit/luettelot sähköisesti

Käytetyt tositelajit
1 Alkusaldot
2 Talousarvio
3 Lisämääräraha
9 KOM konversio
10 Muistio, ulkoinen
20 Muistio, sisäinen
34 Käyttöomaisuus
39 KOM-muistiot
70 Sosiaalityö
101 Pankin tiliote
102 Palkat
330–500 Myyntireskontra, laskulajit
511 Myyntireskontra, manuaalisuoritukset
521 Myyntireskontra, viitesuoritukset
531 Myyntireskontra, hyv.laskujen kuittaus
541 Myyntireskontra, tileistä poisto
550 Myyntireskontra, laskulaji 55
580 Myyntireskontra, laskulaji 58
770 Myyntireskontra, laskulaji 77
801 Ostolaskut
899 Ostomaksut

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä
Pääkirja sähköisesti
Päiväkirja sähköisesti
Ostoreskontra sähköisesti
Myyntireskontra sähköisesti
Palkkakirjanpito atk-tulosteena
Tasekirja sidottuna kirjana

6. ERIYTETTY TASEYKSIKKÖ: VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

6.1 Vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

	1.1-31.12.2025	1.1-31.12.2024
Liikevaihto	**1 302 566**	**1 052 188**
Liiketoiminnan muut tuotot	9 941	0
Materiaalit ja palvelut	-665 611	-685 453
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-314 482	-340 090
Ostot tilikauden aikana	-314 482	-340 090
Palvelujen ostot	-351 129	-345 363
Henkilöstökulut	-247 655	-236 047
Palkat ja palkkiot	-206 468	-197 332
Henkilösivukulut	-41 187	-38 715
Eläkekulut	-34 985	-33 482
Muut henkilösivukulut	-6 203	-5 234
Poistot ja arvonalentumiset	-252 652	-251 015
Suunnitelman mukaiset poisto	-252 652	-251 015
Liiketoiminnan muut kulut	-2 116	-3 757
Liikeylijäämä (-alijäämä) yhteensä	**144 473**	**-124 084**
Rahoitustuotot ja -kulut	-66 720	-66 968
Muut rahoitustuotot	0	-2
Korvaus peruspääomasta	-66 720	-66 720
Muut rahoituskulut	0	-246
Ylijäämä(alijä)enn.satunn.eriä yhteensä	**77 753**	**-191 052**
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	**77 753**	**-191 052**

LIIKELAITOKSEN TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2025	2024
Sijoitetun pääoman tuotto, %	3,9	-3,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	3,9	-3,3
Voitto,%	6,0	-18,2

6.2 Vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

		2025		2024
Toiminnan rahavirta				
Liikeylijäämä (alijäämä)		144 473		-124 084
Poistot ja arvonalentumiset		252 652		251 015
Rahoitustuotot ja -kulut		-66 720		-66 968
		330 406		**59 963**
Investointien rahavirta				
Investointimenot		-88 831		-74 717
		-88 831		**-74 717**
Toiminnan ja investointien rahavirta		**241 575**		**-14 754**
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta/ky:ltä		0		84 927
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos kunnalta/ky:ltä		-16 470		0
Saamisten muutos muilta		-161 849		25 665
Korottomien velkojen muutos muilta		-63 256		-95 838
Rahoituksen rahavirta		**-241 575**		**14 754**
Rahavarojen muutos		**0**		**0**
Rahavarat	31. 12.	0	0	0
	1. 1.	0	0	0

6.3 Vesihuoltolaitoksen taselaskelma

	12/2025	12/2024
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet	3 160 977	3 324 799
Rakennukset	141 840	187 337
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 997 239	3 106 789
Koneet ja kalusto	21 899	30 672
Sijoitukset	30 629	30 629
Muut saamiset	30 629	30 629
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**3 191 606**	**3 355 428**
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	703 307	524 988
Lyhytaikaiset saamiset	703 307	524 988
Myyntisaamiset	676 114	516 546
Lainasaamiset	-311	0
Saamiset kunnalta/kuntayhtymäl	16 470	0
Muut saamiset	11 035	8 354
Siirtosaamiset	0	91
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	**703 307**	**524 988**
VASTAAVAA YHTEENSÄ	**3 894 913**	**3 880 415**

	12/2025	12/2024
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	3 032 706	3 032 706
Edellisten tilik. yli/alijäämä	354 730	545 782
Tilikauden yli/alijäämä	77 753	-191 052
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	**3 465 189**	**3 387 435**
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen	429 725	492 980
Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	314 963	314 963
Ostovelat	68 457	139 034
Muut velat/liittymismaksut ja	8 561	4 734
Siirtovelat	37 744	34 249
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	**429 725**	**492 980**
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	**3 894 913**	**3 880 415**

LIIKELAITOKSEN TASEEN TUNNUSLUVUT	**2025**	**2024**
Omavaraisuusaste, %	89,0	87,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	32,7	46,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	432	355
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	315	315
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 euroa	315	315
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	0	0

6.4 Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Käytetyt kirjanpitokirjat
Tasekirja, sidottu
Päiväkirja, sähköisesti
Pääkirja, sähköisesti
Ostoreskontra, sähköisesti
Myyntireskontra, sähköisesti
Palkkakortit/luettelot sähköisesti

Käytetyt tositelajit
1 Alkusaldot
2 Talousarvio
3 Lisämääräraha
9 KOM konversio
10 Muistio, ulkoinen
20 Muistio, sisäinen
34 Käyttöomaisuus
39 KOM-muistiot
70 Sosiaalityö
101 Pankin tiliote
102 Palkat
330–500 Myyntireskontra, laskulajit
511 Myyntireskontra, manuaalisuoritukset
521 Myyntireskontra, viitesuoritukset
531 Myyntireskontra, hyv.laskujen kuittaus
541 Myyntireskontra, tileistä poisto
550 Myyntireskontra, laskulaji 55
580 Myyntireskontra, laskulaji 58
770 Myyntireskontra, laskulaji 77
801 Ostolaskut
899 Ostomaksut

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä
Pääkirja sähköisesti
Päiväkirja sähköisesti
Ostoreskontra sähköisesti
Myyntireskontra sähköisesti
Palkkakirjanpito atk-tulosteena
Tasekirja sidottuna kirjana

7. ALLEKIRJOITUKSET

Laihialla 4. päivänä toukokuuta 2026

LAIHIAN KUNNANHALLITUS

[redacted]

Teemu Knuutti
Puheenjohtaja

[redacted]

Esa Similä

[redacted]

Anneli Riski

[redacted]

Jukka Harju

[redacted]

Jonna Lemmetti

[redacted]

Jaakko Keto

[redacted]

Mervi Leppilahti

[redacted]

Maaria Perälä

[redacted]

Sauli Tuomela

[redacted]

Marja Vettenranta

[redacted]

Jari Rantala
Kunnanjohtaja

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Laihialla 28 päivänä touko kuuta 2026

KPMG Oy Ab

Tilintarkastusyhteisö

[redacted]

Jonathan Biskop
JHT, HT